

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

ปริญญา

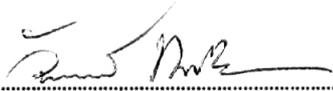
วิจัยและประเมินผลการศึกษา	การศึกษา
สาขา	ภาควิชา

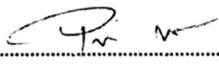
เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

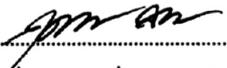
An Evaluation of the Master Degree in Educational Research and Evaluation
Curriculum (Revised 2002), Kasetsart University

นามผู้วิจัย นางสาวกัญจน์ชญาน์ สรรเสริญ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ()
(อาจารย์วัฒน์ ทองไทย, กศ.ด.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ()
(รองศาสตราจารย์บุญเรียง ขจรศิลป์, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา ()
(อาจารย์สุภารัตน์ สารสว่าง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

()
(รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 23 เดือน กันยายน พ.ศ. 2551

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

An Evaluation of the Master Degree in
Educational Research and Evaluation Curriculum (Revised 2002), Kasetsart University

โดย

นางสาวกัญจน์ชญาณ์ สรรเสริญ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

พ.ศ. 2551

กัญจน์ชญาน์ สรรเสริญ 2551: การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัย
และประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(วิจัยและประเมินผลการศึกษา) สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์ยวีร์สันต์ ทองไทย, กศ.ด. 239 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้าน
ผลผลิตของหลักสูตร กลุ่มประชากรเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน
8 คน มหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาดังแต่ ปีการศึกษา 2546-2549
จำนวน 14 คน ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต จำนวน 12 คน และนิสิตปัจจุบัน จำนวน 27 คน
การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากมหาบัณฑิต แล้วนำข้อมูลที่ได้
มาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ และค่าความถี่

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมากถึง 3 ด้าน คือ 1) ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและ
โครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมดี เนื้อหาวิชาของหลักสูตรเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ซ้ำซ้อน
ครอบคลุมด้านวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน แต่ควร
เพิ่มจำนวนหน่วยกิตในบางรายวิชาและเปิดวิชาเอกเลือกเพิ่มขึ้น 2) ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัด
การเรียนการสอนมีความเหมาะสมดีสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุวัตถุประสงค์
แต่ควรเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นิสิตได้นำเสนอผลงานวิจัยต่อสาธารณชนให้มากขึ้น และให้นิสิต
ได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์การวิจัยจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ การดำเนินงานของสาขาและภาควิชา
มีความเหมาะสมดีโดยเฉพาะเรื่องการประชุมนิเทศ และควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้มากขึ้น การวัด
และประเมินผลมีความเหมาะสมดี เพราะใช้วิธีการวัดที่หลากหลายเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาผู้เรียน
3) ด้านผลผลิตของหลักสูตร ทั้งคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของ
มหาบัณฑิต พบว่าเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานหรือสถานศึกษาว่า เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านวิจัย
วัตถุประสงค์และประเมินผล

กัญจน์ชญาน์ สรรเสริญ

ลายมือชื่อนิสิต

ยวีร์สันต์ ทองไทย

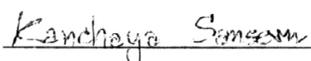
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

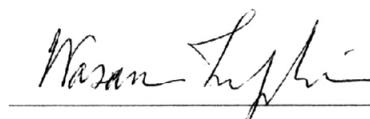
๒๕ / ๕ / ๕๑

Kanchaya Sansern 2008: An Evaluation of the Master Degree in Educational Research and Evaluation Curriculum (Revised 2002), Kasetsart University. Master of Education (Educational Research and Evaluation), Major Field: Educational Research and Evaluation, Department of Education. Thesis Advisor: Mr. Wasun Thongthai, Ed. D. 239 pages.

The purpose of this study was to evaluate the Master Degree Program in Educational Research and Evaluation (Revised 2002) of Kasetsart University in terms of curriculum component, instructional process and curriculum product. The target population included 8 faculty staffs, 14 alumnis, 12 alumni's superiors and 27 current students. The questionnaires and follow-up interview were employed for gathering the data. The data was analyzed by content analysis, percentage and frequency distribution.

The results show that the most of informants agreed upon the over all appropriateness of the curriculum: 1) The curriculum component: the objectives and structure of the curriculum were appropriated. The content was aligned with the principles of educational research, measurement and evaluation. The program was relevant and beneficial to students' future career. However, the credits hour of some core courses was insufficient and there should have been more selective courses. 2) The instructional process: instructional activity corresponded with and could achieve the objectives of the curriculum. However, the students should have been given more opportunity to distribute their research to the public, practicum on research with experts. The assessment and evaluation of student performances were diverse covering all aspect of student learning. The program orientation was helpful. There should be more faculties. 3) Curriculum product: the quality of graduate was accredited by a number of government and private sector in their competency and expertise in educational research and evaluation.

Student's signature

Thesis advisor's signature

28 / Mar / 08

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จาก อาจารย์ ดร.วสันต์ ทองไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.บุญเรียง จขรศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ ให้การช่วยเหลือ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณประธานในการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ เลี้ยงจรรยารัตน์ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก รองศาสตราจารย์ ดร.สมคิด พรหมจ้อย ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการสอบสัมภาษณ์ขั้นสุดท้าย เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาและเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านวิชาการและแนวคิดในการดำรงชีวิต เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป รวมทั้งผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่างๆ ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจเครื่องมือในการวิจัย และช่วยให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต มหาบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และนิสิตปัจจุบันทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือกันอยู่เสมอทั้งกำลังกายและกำลังใจ

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่เจริญ และน้องๆ ที่คอยห่วงใยเป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดีมาโดยตลอด

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

กัญจน์ชญาณ์ สรรเสริญ

มีนาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	8
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร	9
ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร	9
องค์ประกอบของหลักสูตร	16
โครงสร้างของหลักสูตร	19
ลักษณะของหลักสูตรที่ดี	20
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	24
เนื้อหาวิชา	25
การนำหลักสูตรไปใช้	27
การประเมินหลักสูตร	29
ความหมายของการประเมินหลักสูตร	30
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร	30
รูปแบบการประเมินหลักสูตร	33
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
กรอบแนวคิดในการประเมินหลักสูตร	51
กลุ่มประชากรเป้าหมาย	54
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	61
การสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากมหำบัณฑิต	62
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	64
ผลการวิจัย	64
ข้อวิจารณ์	142
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	147
สรุปผลการวิจัย	147
ข้อเสนอแนะ	152
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	155
ภาคผนวก	160
ภาคผนวก ก ราชนามผู้เชี่ยวชาญ	161
ภาคผนวก ข ผู้บังคับบัญชาของมหำบัณฑิตและหนังสือขอ ความร่วมมือ	163
ภาคผนวก ค หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)	166
ภาคผนวก ง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	173

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการประเมินหลักสูตร	51
2	ข้อมูลทั่วไปและความเกี่ยวข้องของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามกับหลักสูตร	65
3	ข้อมูลทั่วไป ลักษณะงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบของมหาบัณฑิต	66
4	ข้อมูลทั่วไป ลักษณะงาน และความต้องการมหาบัณฑิตของผู้บังคับบัญชาที่ตอบแบบสอบถาม	70
5	ข้อมูลทั่วไป การรู้จักหลักสูตร และเป้าหมายการเข้าศึกษาของนิสิตปัจจุบัน	73
6	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	78
7	ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิตและนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	79
8	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร	80
9	ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิตและนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหাবัณฑิต และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร	84
11	ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหাবัณฑิตและนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร	86
12	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหাবัณฑิต และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา	88
13	ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหাবัณฑิตและนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา	92
14	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหাবัณฑิต และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน	96
15	ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหাবัณฑิตและนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน	101
16	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหাবัณฑิต และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชา	105
17	ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหাবัณฑิตและนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชา	107

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาลัยมหิดล และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล	109
19	ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาลัยมหิดลและนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล	111
20	ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ผู้บังคับบัญชาของมหาลัยมหิดล และมหาลัยมหิดลที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไปของมหาลัยมหิดลและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาลัยมหิดล สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา	114
21	ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาลัยมหิดลและนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาลัยมหิดล สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา	122

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบของหลักสูตร	18
2	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางการศึกษา	36
3	รูปแบบการประเมินที่ยึดหลักเกณฑ์เป็นหลักของ Stake	40
4	รูปแบบการประเมินผลหลักสูตรของ Stake	41
5	รูปแบบการประเมินหลักสูตรตามหลักการของ CIPP Model	42

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ซึ่งการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 5, 13) ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้ดีเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับหลักสูตร เนื่องจากในการจัดการศึกษาแต่ละระดับ แต่ละสาขา ต่างก็มีหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนและถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้นำแนวทางว่าควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด การจัดการศึกษาจำเป็นที่จะต้องเน้นในด้านความรู้ทางวิชาการ และที่สอดคล้องกับการพัฒนาของสังคมและประเทศชาติ หลักสูตรจำเป็นที่จะต้องได้รับการพิจารณาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งในการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจำเป็นต้องใช้ผลจากการประเมินหลักสูตร เพื่อพิจารณาว่าหลักสูตรที่ใช้ขึ้นนั้นเหมาะสมหรือไม่เพียงใด มีจุดเด่น จุดด้อยที่ใด มีปัญหาหรือข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อจะได้ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้นให้ทันสมัย และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ (ชมพันธุ์ ฤกษ์ ฌ อุษรยา, 2541: 40) ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 40) กล่าวว่าไว้ว่า “...หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภท เพื่อเป็นหลักและเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาและแนวโน้มความต้องการของสังคม...” และสอดคล้องกับนิคม ชมภูหลง (2545: 45) ที่กล่าวว่าไว้ว่า

... หัวใจของระบบการศึกษาทุกระบบในการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนแบบแปลนการจัดการเรียนการสอน เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่

ความสำเร็จที่ต้องการ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ ทักษะ ความประพฤติ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เป็นแนวทางให้กับผู้บริหาร สถานศึกษาในการจัดและบริหารหลักสูตร . . .

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถในการสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่ม การพัฒนา ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งยังมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะใน สาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญ มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทาง วิชาการ โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้า วิจัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544: 12) และหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากจัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับโดยมุ่ง พัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ สาระหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและ วิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และ ความรับผิดชอบต่อสังคมแล้ว ยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการ ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 16) โดยสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงที่มีความสำคัญต่อสังคมและ ประเทศชาติ เพราะเป็นแหล่งวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูงในสาขาต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนา ประเทศ มีภารกิจที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอน การวิจัย เพื่อหานวัตกรรมสร้างสรรค์ องค์ความรู้ การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การติดตามวิเคราะห์ เตือนภัย ร่วมแก้ปัญหาและชี้แนะทางเลือกให้กับสังคม ชุมชน และประเทศ ฝึกอบรมและพัฒนา กำลังแรงงานของประเทศ รวมถึงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความร่วมมือระหว่างประเทศ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545: 29)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตทั้งในระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา โดยในระดับบัณฑิตศึกษาได้เริ่มมีการจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2499 จนถึง ปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บัณฑิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษามีคุณสมบัติพื้นฐาน 4 ประการ คือ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรม (Morality) มีความเป็นนักวิชาการ (Scholar) เป็น นักวิจัย (Research mind) และเป็นนักปฏิบัติ (Practitioner) (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์, 2539: 2) และในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าหน่วยงานทางการศึกษาหลายหน่วยงาน ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา กอปรกับ ศาสตร์ ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีการพัฒนาให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา

(บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546: 6) ดังนั้นเพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ สามารถทำการวิจัยและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทางภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จึงได้เปิดสอน หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาขึ้นในปีการศึกษา 2533 และในปีการศึกษา 2545 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ประสงค์ของหลักสูตร ดังนี้

1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรอบรู้ในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา เพื่อสามารถปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของ ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

หลักสูตรสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ได้กำหนด จำนวนหน่วยกิตรายวิชาเรียน วิชาเอก ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต โดยแบ่งรายวิชาดังนี้ สัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 14 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนที่จัดขึ้นนั้น เป็นเนื้อหาวิชาที่เน้นให้ผู้เรียน มีความรู้ในรายวิชาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง สถิติในการวิจัยทางการศึกษา การประเมินโครงการทางการศึกษา และเพื่อให้มหาบัณฑิตมีความเป็นคนที่สมบูรณ์ คิดวิเคราะห์ได้อย่างมีระบบ จึงได้บรรจุวิชาพื้นฐานทางปรัชญา สังคมวิทยาและจิตวิทยาทางการศึกษา เพื่อให้มหาบัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางปรัชญาทางการศึกษา ทฤษฎีในสังคมวิทยาการศึกษา ตลอดจนวิเคราะห์ แสดงทัศนนะทางการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีต่างๆ เป็นหลักในการพิจารณาและให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักทฤษฎีทางจิตวิทยา เพื่อนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนได้ นับตั้งแต่มีการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545 ในปีการศึกษา 2546 มานั้น ยังไม่มีการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นทางการว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพสามารถผลิตมหาบัณฑิตได้ตรงตามความมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ควรที่จะได้แก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้อง

เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างไร รวมทั้งมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง และสมควรจะแก้ไขส่วนใด ด้วยวิธีการใด ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำหลังจากใช้หลักสูตรในการเรียนการสอนไปแล้วระยะหนึ่ง เพื่อตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของการจัดหลักสูตรว่าเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ดังที่ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 246) ได้กล่าวไว้ว่า “...การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนในการศึกษาคุณค่าของหลักสูตรว่าดีหรือไม่ อย่างไร บทพร่องส่วนไหน เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรในโอกาสต่อไป...”

การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ซึ่ง สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 249) ได้กล่าวว่า

... การประเมินหลักสูตร คือกระบวนการในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้นๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้แล้วบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีอะไรที่ต้องแก้ไข เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าต่อไป ...

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 5-14, 217) ที่กล่าวไว้ว่า

... การประเมินหลักสูตรจะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหลักสูตรนั้น พิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตร โดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมินนำมาพิจารณาร่วมกัน ทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร เพราะการประเมินหลักสูตรนั้นมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรซึ่งจะใช้ผลการประเมินนั้นเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และเพื่อสรุปผลว่าคุณค่าของการพัฒนาหลักสูตร มีความเหมาะสมหรือไม่ สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ของสังคมเพียงใด ควรจะใช้ต่อไปหรือควรจะยกเลิกทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนและปรับแก้ในส่วนใด ซึ่งจะเห็นได้ว่า การประเมินหลักสูตรนั้นมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นเมื่อมีการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใช้แล้ว ควรจะต้องมีการประเมินหลักสูตรเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งต้องมีการประเมินเป็นระยะๆ เพื่อจะลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อใช้หลักสูตรจริง ...

เนื่องจากสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 จนถึงปัจจุบันปีการศึกษา 2549 จำนวน 17 รุ่น และได้มีการประเมินหลักสูตรมาแล้วหลังจากใช้หลักสูตรมาระยะหนึ่งในปีการศึกษา 2541 และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรเดิมพร้อมกับดำเนินการใช้หลักสูตรใหม่ คือ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) กับนิสิตรุ่นปีการศึกษา 2546 ซึ่งหลังจากใช้หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 มาแล้วตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 จนถึงปีการศึกษา 2549 ยังไม่ได้ทำการประเมินหลักสูตรและติดตามผลผลิตของหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ถึง ปีการศึกษา 2549 เพื่อศึกษาว่าในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันหรือไม่ และมหาบัณฑิตได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรและการติดตามผลผลิตของหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 นั้นจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของหลักสูตรได้ประการหนึ่ง ทั้งนี้เพราะการจัดกระบวนการศึกษาที่สมบูรณ์นั้น มิใช่เพียงสร้างและใช้หลักสูตรเท่านั้น แต่จำเป็นที่จะต้องติดตามผลผู้จบการศึกษาด้วย ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้จะนำมาเป็นข้อมูลและใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ในด้านความเหมาะสมของหลักสูตร ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร

ขอบเขตการวิจัย

1. การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษารุ่นปรับปรุง พ.ศ. 2545 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรใน 3 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร

2. ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษาและอาจารย์พิเศษจากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 - 2549
ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน

3. การวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการประเมิน 2 วิธี คือ การใช้แบบสอบถาม และใช้การสัมภาษณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตร ในด้านต่างๆ
ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลให้คณะกรรมการหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน พิจารณาแก้ไข
เพิ่มเติม ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผล
การศึกษาให้เหมาะสม ทันสมัย พร้อมสำหรับการนำไปพัฒนาระบบการเรียนการสอนของ
สาขาวิชา เพื่อผลิตมหาบัณฑิตให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ในการดำรงชีวิต การทำงาน อีกทั้ง
ยังให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

นิยามศัพท์

การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการรวบรวมและศึกษาข้อมูล รวมทั้งการ
วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรว่า มีข้อดีและข้อบกพร่องใน
เรื่องใด รวมทั้งผลการใช้หลักสูตร และตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
หรือไม่ ในการวิจัยนี้หมายถึง การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ซึ่งประกอบด้วย
การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรใน 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้าง และ
เนื้อหาวิชา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

2) ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานของสาขาวิชาและ
ภาควิชา การวัดและประเมินผลของหลักสูตร

3) ด้านผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้าน
ความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545

คุณค่าของหลักสูตร หมายถึง การนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรแล้วสามารถ
นำไปใช้จริงให้เกิดประโยชน์ได้ และบรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

มหาบัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตร
ปรับปรุง พ.ศ. 2545 จากสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในช่วงปี พ.ศ. 2546 - 2549

ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น หมายถึง หัวหน้างานโดยตรงของมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา และอยู่เหนือกว่ามหาบัณฑิต 1 ชั้น

เกณฑ์ในการประเมิน หมายถึง การตัดสินผลการประเมินจากการตอบแบบสอบถามของ
ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1) เหมาะสม หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่ร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
เห็นว่าประเด็นนั้นมีความเหมาะสม

2) ควรปรับปรุง หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลต่ำกว่าร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
เห็นว่าประเด็นนั้นควรปรับปรุง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

- 1.1 ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร
- 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
- 1.3 โครงสร้างของหลักสูตร
- 1.4 ลักษณะของหลักสูตรที่ดี
- 1.5 จุดหมายของหลักสูตร
- 1.6 เนื้อหาวิชา
- 1.7 การนำหลักสูตรไปใช้

2. การประเมินหลักสูตร

- 2.1 ความหมายของการประเมินหลักสูตร
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร
- 2.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตร

3. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

หลักสูตรเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะทำให้ปรัชญาหรือความมุ่งหมาย ในการจัดการศึกษา ให้บรรลุผลตามความมุ่งหมาย หลักสูตรมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาบุคคลในทุกๆ ด้าน ตั้งแต่ การสร้างคุณลักษณะผู้เรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร เพื่อวางรากฐานความคิดตามที่ต้องการได้ นอกจากนี้ หลักสูตรจะช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองได้ ตลอดจนรู้จักกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพ ตามที่ตนสามารถและถนัด ทำให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นพาหนะที่จะนำความมุ่งหมายของการศึกษาออกไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จ ซึ่งเปรียบเสมือนหางเสือที่จะคอยบังคับหรือกำหนดทิศทางในการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการศึกษา หลักสูตรทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงได้ เพราะเมื่อผู้พัฒนาหลักสูตรต้องการสร้างคุณลักษณะของประชาชนให้เป็นอย่างไร ก็สามารถที่จะกำหนดจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาให้เป็นไปตามที่ต้องการได้ (กาญจนา คุณารักษ์, 2543: 4)

ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นตัวกำหนดหรือกรอบของแนวปฏิบัติที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายๆ ท่าน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้แสดงความคิดเห็นและให้ความหมายของหลักสูตรไว้มากมาย มีทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 3) ได้รวบรวมความหมายของหลักสูตรที่มีผู้กล่าวถึงและใช้กันมาก มี 5 ประการ คือ (ใช้ตัวย่อว่า “SOPEA” ซึ่งมาจากความหมายของหลักสูตรแต่ละลักษณะ ในภาษาอังกฤษ เพื่อง่ายแก่การจำ)

1. Curriculum as Subjects and Subject matter
(หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่เรียน)

2. Curriculum as Objectives

(หลักสูตร คือ จุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ)

3. Curriculum as Plans

(หลักสูตร คือ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน)

4. Curriculum as Learners' Experiences

(หลักสูตร คือ ประสบการณ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน)

5. Curriculum as Educational Activities

(หลักสูตร คือ กิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน)

อุทัย บุญประเสริฐ (2540: 10) ได้กล่าวว่า “...หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่ในขณะนั้น ไม่ว่าหลักสูตรนั้นเป็นหลักสูตรกลาง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่บังคับใช้ทั้งระบบหรือเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสร้างขึ้นหรือพัฒนาขึ้นเองก็ตาม...”

ธำรง บัวศรี (2542: 7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า “...หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้...”

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542: 49) ลำลี รักสุทธิ (2544: 10) และนิคม ชมภูหลง (2545: 45) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้โดยมีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ หลักสูตร หมายถึง โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์หรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์ ทั้งในหรือนอกห้องเรียน ตามความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและประเทศชาติอย่างเหมาะสมกับวัย อันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านความรู้ ความคิด เจตคติ และการปฏิบัติในทิศทางที่พึงประสงค์ โดยผ่านกระบวนการประเมินอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ชูศรี สุวรรณโชติ (2544: 41-42) ยังให้ความหมายไว้สอดคล้องกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทุกชนิดที่ครูสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุขและเจริญงอกงาม และเมื่อสรุปเป็นข้อๆ แล้วจะมีความหมายดังนี้

1. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทุกชนิดที่ครูให้กับผู้เรียน
2. หลักสูตร คือ รายวิชาและเนื้อหาวิชาที่สร้างขึ้นให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้
3. หลักสูตร คือ ประมวลกิจกรรมต่างๆ ที่ครูจัดให้กับผู้เรียน
4. หลักสูตร คือ ปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมในการเรียน
5. หลักสูตร คือ ความคาดหวังที่ครูกำหนดไว้ให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดหมายปลายทาง
6. หลักสูตร คือ เครื่องกำหนดชี้แนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนาคตของสังคมนั้นๆ

Good (1973: 157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง

1. เนื้อหาที่จัดไว้ต้องเป็นระบบเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาจนสำเร็จตามหลักสูตร เพื่อให้จบหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหนึ่ง เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลานามัย
2. ถ้าโครงทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้จนจบหรือได้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อทางอาชีพต่อไป
3. กลุ่มวิชาและประสบการณ์ที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคม ความก้าวหน้าทางวิชาการ ความต้องการของผู้เรียน หลังจากนั้นจึงกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

Oliva (1997: 4) ได้ศึกษาความหมายของหลักสูตร พบว่าการให้ความหมายหลักสูตรขึ้นอยู่กับลักษณะความเชื่อหรือปรัชญาของแต่ละบุคคลดังนี้

... หลักสูตร คือ สิ่งที่สอนในโรงเรียน กลุ่มวิชา เนื้อหาวิชา โปรแกรมสำหรับการเรียน กลุ่มของวัสดุอุปกรณ์ ลำดับของรายวิชา กลุ่มการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ รายวิชาที่

ศึกษา ทุกสิ่งทุกอย่างที่ดำเนินการภายในโรงเรียนและกิจกรรมนอกห้องเรียนรวมทั้ง การแนะแนวและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สิ่งการสอนทั้งภายในและภายนอก โดยการดูแลจากโรงเรียน ทุกสิ่งที่ได้วางแผนจากบุคลากรในโรงเรียน ลำดับขั้นตอนของ ประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียนและผลของประสบการณ์ที่ผู้เรียนแต่ละคน ได้รับ มาจากโรงเรียน . . .

Posner (2004: 5) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชา มาตรฐานหรือเป้าหมายสำหรับ โรงเรียนที่จะจัดให้แก่ผู้เรียน

จากความหมายของหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง โปรแกรม สำหรับการเรียน ซึ่งเป็นเอกสารที่กำหนดแผนงาน โครงการการศึกษา โครงการประมวลความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลายที่สถาบันการศึกษาได้จัดขึ้นให้ผู้เรียน ซึ่งจะประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมาย ของการศึกษา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ความรู้ ประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านต่างๆ ให้กับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตร ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และการจัดการศึกษาจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับหลักสูตรซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนะแนวทางว่า ควรจะดำเนินการจัดการศึกษา ไปในแนวทางใด การจัดการศึกษาจำเป็นที่จะต้องเน้นด้านความรู้ทางวิชาการและการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับการพัฒนาของสังคมและประเทศชาติ พัฒนาบุคคลในทุกๆด้าน เพื่อวางรากฐานทาง ความคิดและความประพฤติให้มีคุณธรรม มีจิตสำนึกในสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองดี และได้มีผู้ให้ ความหมายความสำคัญของหลักสูตรไว้หลายลักษณะ เช่น

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 11) ได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ดังนี้

1. ความสำคัญของหลักสูตรต่อการศึกษา หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการแปลง จุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ หลักสูตรจะเป็นเสมือนกับหางเสือที่จะคอยบังคับหรือกำหนดทิศทางให้การเรียนการสอนเป็นไป ตามความมุ่งหมายของการศึกษา หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นเครื่องมือชี้ถึง

ความเจริญของชาติ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นก็ย่อมมีความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

2. ความสำคัญของหลักสูตรต่อการสอน การนำเอาหลักสูตรไปใช้ เป็นกระบวนการที่จะทำให้หลักสูตรกลายเป็นการปฏิบัติ การนำหลักสูตรไปใช้ รวมถึงกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง แต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุด คือ การสอน หรืออาจกล่าวได้ว่า การสอนเป็นหัวใจของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรจะสัมฤทธิ์ผลมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการสอนของครูเป็นส่วนใหญ่

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 47) ได้เสนอความคิดเห็นและกล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติให้บรรลุตามความมุ่งหมายและนโยบาย

2. หลักสูตรเป็นหลักและแนวทางในการวางแผนวิชาการ การจัดและการบริหารการศึกษา การสรรหาและการพัฒนาบุคลากร การจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ นวัตกรรมการเรียนการสอน งบประมาณ อาคารสถานที่ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคาดหวังของหลักสูตร

3. หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของประเทศ และสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

4. ระบบหลักสูตรจะกำหนด ความมุ่งหมาย ขอบข่ายของเนื้อหา แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งทรัพยากร และการประเมินผล สำหรับการจัดการศึกษาของครูและผู้บริหาร

5. หลักสูตรจะเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาสังคมของประเทศ

นิคม ชมภูหลง (2545: 52-53) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงานหรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลไว้เป็นแนวทาง
2. หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศเพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาชาติ
3. หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาลเพื่อให้บุคคลที่ทำการเกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติตาม
4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาด้วย
5. หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกและควบคุมดูแล ติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล
6. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริม ความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
7. หลักสูตรจะกำหนดลักษณะและรูปร่างของสังคมในอนาคตได้ว่าจะเป็นไปได้ในรูปใด
8. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม อันเป็นการพัฒนากำลังซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ได้ผล
9. หลักสูตรจะเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง ย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 17) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเป้าหมายลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา
4. ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยตรง
7. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า เนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่า วิธีการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้เป็นไปได้ด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร
9. หลักสูตรย่อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นเช่นไร
10. หลักสูตรย่อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ในการจัดการศึกษา ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตร อีกทั้งยังมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร และประชากรในสังคมของประเทศนั้น เป็นแม่บทในการจัดการศึกษา

ทุกระดับและทุกประเภทให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ เพราะหลักสูตรสามารถที่จะพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านสติปัญญาและบุคลิกภาพ ทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข อันเป็นรากฐานของการพัฒนาสังคมและประเทศชาติต่อไป

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เข้าใจความหมายของหลักสูตรได้ สมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะสามารถทำให้ภาพรวมของหลักสูตรทั้งระบบ และเป็นแนวทางการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดไว้ ดังนี้

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540: 7) และ วิชัย ประสิทธิ์วิฑูฒิเวชช์ (2542: 50) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งกล่าวไว้สอดคล้องกันดังนี้

หลักสูตรไม่ว่าจะเป็นการออกแบบในลักษณะใดก็ตาม จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบพื้นฐาน ที่สำคัญอย่างน้อย 4 ส่วนที่มีความสัมพันธ์กัน คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Objectives)
2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ (Contents and Experiences)
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผล (Evaluation)

ธีรารัง บัวศรี (2542: 8-9) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Goals and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากที่ได้รับประสบการณ์ไปแล้ว

3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Types and Structures) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชา หรือกลุ่มวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนวิชานั้นไปแล้ว

5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทักษะและความสามารถที่ต้องการให้มี และประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลังจากที่ได้รับเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนดไว้

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นฟิล์ม แถบวีดิทัศน์ ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาและอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน

ลำลี รักสุทธิ (2544: 10) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร โดยส่วนรวมจะมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

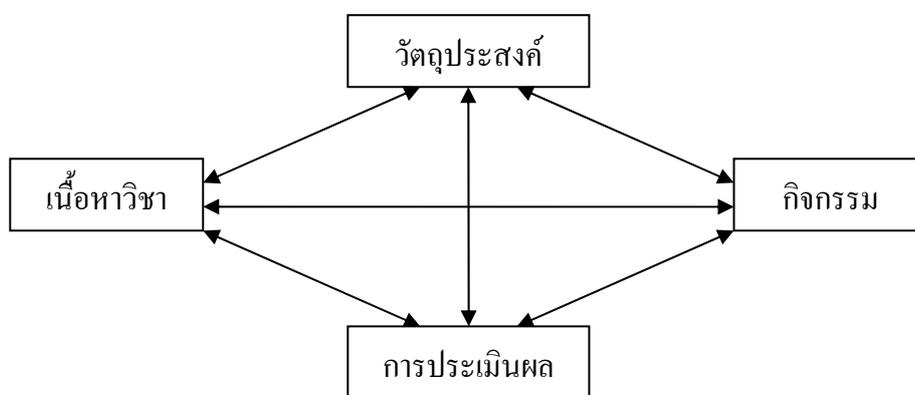
1. หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งแผนดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการใช้หลักสูตรด้านอื่นๆ ของกลุ่มวิชา รายวิชาต่างๆ

2. ระเบียบการวัดผลและประเมินผลการเรียน และคู่มือการประเมินผลการเรียนในแต่ละระดับ
3. สื่อการเรียนการสอนที่ปรากฏในรูปของหนังสือเรียน หนังสืออ่านประกอบ และสื่อในลักษณะอื่นๆ

Taba (1962: 422-425) กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 องค์ประกอบ คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนในแต่ละวิชา
3. วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. วิธีการประเมินผล

องค์ประกอบดังกล่าวสามารถแสดงความสัมพันธ์ภายในได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของหลักสูตร

ที่มา: Taba (1962: 425)

สูนีย์ ภูพันธ์ (2546: 18-19) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ

1. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims)
2. เนื้อหา (Content)

3. การนำหลักสูตร ไปใช้ (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผลหลักสูตร (Evaluation)

จากแนวคิดต่างๆ ที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ควรประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชาและ ประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนการสอน การนำหลักสูตร ไปใช้ และการประเมินผล ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะมีประโยชน์ทั้งต่อครูผู้สอนและต่อผู้เรียน

โครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรจะทำให้ผู้เรียนตามหลักสูตรนั้นๆ ทราบว่าจะต้องเรียนวิชา อะไรบ้าง และเรียนมากน้อยเท่าใด และได้มีผู้ให้ความหมายของโครงสร้างหลักสูตรไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534: 4) ได้ให้ความหมายของโครงสร้างของหลักสูตร ไว้ว่า “... โครงสร้างของหลักสูตร คือ กลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตร อันมีทั้งส่วนที่บังคับ ส่วนที่ให้เลือกรับตามความถนัด และส่วนที่ให้เลือกรับได้อย่างเสรี อนึ่งจะต้องมีการกำหนด สัดส่วนของกลุ่มวิชานั้นๆ ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้แล้ว...”

ธีรารัง บัวศรี (2542: 207) กล่าวว่า

... โครงสร้างของหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดเนื้อหาเป็นสิ่งที่กำหนดเนื้อหาและ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะต้องจัดให้แก่ผู้เรียนในแต่ละปีหรือแต่ละภาคเรียน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระบบที่นำมาใช้ ดังนั้นจึงให้ความหมายของ โครงสร้างของหลักสูตร หมายถึง แผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชาหรือกลุ่มวิชา (หรือกลุ่มประสบการณ์) ที่ผู้เรียนจะต้องเรียน ในแต่ละภาคเรียน และในแต่ละปีการศึกษา ตั้งแต่ภาคเรียนแรกจนถึงภาคเรียนสุดท้าย ...

Tyler (1949: 1 อ้างใน รุจิรี ภู่อสาระ, 2545: 8) กล่าวว่า โครงสร้างของหลักสูตรมี 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Educational Purpose) ที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนเกิดผล

2. ประสบการณ์ (Educational Experience) ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้จุดมุ่งหมายบรรลุผล
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organizational of Educational Experience) เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. วิธีการประเมิน (Determination of What to Evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

จากแนวคิดต่างๆ ที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า โครงสร้างของหลักสูตร คือ กลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรที่ผู้เรียนจะต้องเรียนในแต่ละภาคเรียนและในแต่ละปีการศึกษา ตั้งแต่ภาคเรียนแรกจนถึงภาคเรียนสุดท้าย ที่มีทั้งรายวิชาบังคับ และวิชาเลือกเรียนตามความถนัดหรือวิชาเลือกเสรี

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

การที่จะพิจารณาว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นดีหรือไม่ ควรพิจารณาตามแนวกว้างๆ ทั้งในด้านกระบวนการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริงในโรงเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายๆ ท่าน ได้กล่าวถึงลักษณะของหลักสูตรที่ดี ดังนี้

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540: 21-22) กล่าวถึง ลักษณะของหลักสูตรที่ดีไว้ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มาจากการวางแผนงานที่รัดกุม มีขั้นตอนในการดำเนินงาน และตั้งอยู่บนรากฐานที่เชื่อถือได้
2. วิธีการกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกและการจัดเนื้อหาวิชา การจัดกระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทฤษฎีการสร้างหลักสูตร
3. ต้องตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ เป็นเครื่องมือช่วยให้เป้าหมายทางการศึกษาของชาติบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4. เป็นหลักสูตรที่ได้มาจากแนวคิดของบุคคลหลายฝ่าย ที่เข้ามามีส่วนรวมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ซึ่งรวมทั้งผู้ปกครอง ประชาชน และแม้แต่นักเรียน
5. เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับพื้นฐานที่สำคัญๆ คือ ปรัชญา จิตวิทยา สังคม เศรษฐกิจ และการปกครอง ตลอดจนวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และเอกลักษณ์ของชาติ
6. เป็นหลักสูตรที่จัดลำดับเนื้อหา และประสบการณ์ไว้อย่างต่อเนื่อง ไม่ข้ามขั้น ไม่วกวน หรือขาดตอนจนผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ไม่ต่อเนื่อง
7. หลักสูตรที่ดีจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ
8. เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง เนื้อหาและกิจกรรมต้องเหมาะสมกับพื้นฐานธรรมชาติความต้องการของผู้เรียน
9. ต้องส่งเสริมความเจริญงอกงามในตัวผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหาเองได้
10. จะต้องบอกแนวทางการสอน สื่อการเรียนการสอน และแนวทางการวัดผลประเมินผล ได้อย่างเหมาะสม
11. มีความคล่องตัว ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพการณ์ต่างๆ ได้ง่าย ท้องถิ่นต่างๆ สามารถนำไปดัดแปลงใช้ได้ เหมาะสมกับสภาพการดำเนินชีวิตของผู้เรียน
12. เป็นหลักสูตรที่ครูเข้าใจในหลักการวัตถุประสงค์ได้ง่ายนำไปปฏิบัติได้จริงและสะดวก
13. มีเนื้อหาสาระบริบูรณ์เพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ความรู้ ทักษะมูลฐาน และส่งเสริมให้ถึงขั้นคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

14. การบรรจุเนื้อหา ประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอน ต้องเหมาะสมกับ
ช่วงเวลาที่ให้การศึกษา

15. เนื้อหาที่กำหนดสอดคล้องกับสภาพการณ์ดำเนินชีวิต ประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน
สามารถให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

16. มีการติดตามผลและประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อนำผลมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร
ให้ดีขึ้น

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 19-20) ได้กล่าวถึง หลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษา
2. ตรงตามลักษณะของพัฒนาการของผู้เรียนในวัยต่างๆ
3. ตรงตามลักษณะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ
4. มีเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และมีพัฒนาการในทุกด้าน
5. สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน คือ จัดวิชาทักษะและวิชาเนื้อหาให้เหมาะสม
กันในส่วนที่จะให้ผู้เรียนเจริญงอกงามในทุกด้าน
6. หลักสูตรที่ดี ควรสำเร็จขึ้นด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย เพื่อจะได้ผลดีควรจัดทำ
เป็นรูปคณะกรรมการ
7. หลักสูตรที่ดี จะต้องยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ เช่น
ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต ทางวัฒนธรรม เป็นต้น

8. หลักสูตรที่ดีจะต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ต่อเนื่องกันไปและจะต้องเรียงลำดับความยากง่ายไม่ให้ขาดตอนจากกัน
9. หลักสูตรที่ดีจะต้องเป็นประสบการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อให้เรียนได้มีโอกาสแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิต เพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างผาสุก
10. หลักสูตรที่ดีจะต้องเพิ่มพูนและส่งเสริมทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นของผู้เรียน
11. หลักสูตรที่ดีย่อมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ ความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต
12. หลักสูตรที่ดี จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานเป็นอิสระและทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพื่อพัฒนาให้รู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย
13. หลักสูตรที่ดีย่อมบอกแนวทาง วิธีสอน และอุปกรณ์สื่อการสอนประกอบเนื้อหาสาระที่จะสอนไว้อย่างเหมาะสม
14. หลักสูตรที่ดีย่อมมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา เพื่อทราบข้อบกพร่องในอันที่จะปรับปรุงให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป
15. หลักสูตรที่ดีจะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจ และมีโอกาสแก้ปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ
16. หลักสูตรที่ดี ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหา
17. หลักสูตรที่ดีต้องเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายต่อชีวิตของผู้เรียน
18. หลักสูตรที่ดี ต้องจัดประสบการณ์และกิจกรรมหลายๆอย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของแต่ละบุคคล

19. หลักสูตรที่ดีจะต้องวางกฎเกณฑ์ไว้อย่างเหมาะสมแก่การนำไปปฏิบัติและสะดวกแก่การวัดและประเมินผล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญ ดังนี้ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้และสะดวกแก่การวัดและประเมินผล ซึ่งต้องตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยในการศึกษาบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีการวางแผนหลักสูตรที่ดีและต่อเนื่อง มีความคล่องตัวและยืดหยุ่นได้ มีบุคคลหลายฝ่ายร่วมกันในการพัฒนาหลักสูตร มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบในการประเมินหลักสูตร เพื่อต้องการให้หลักสูตรที่ดำเนินการใช้อยู่เป็นหลักสูตรที่ดี มีคุณภาพมากที่สุด และสามารถส่งเสริมผู้เรียนในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการวางแผนการศึกษา ในการจัดการศึกษาจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ตั้งอยู่บนรากฐานทางการศึกษาอย่างถูกต้อง และตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง สามารถนำไปปฏิบัติได้ เพื่อที่จะได้ทราบถึงอุดมการณ์ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

โจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 68-69) กล่าวว่า ในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีหลักการที่สำคัญควรยึดถือ ได้แก่

1. ต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
2. ต้องเห็นความสำคัญหรือคุณค่าที่มีต่อผู้เรียน
3. ใช้ภาษาที่ชัดเจน กระชับรัดกุม
4. ต้องมีการพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
5. ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง
6. ต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ตามความเหมาะสม

ชำระ บั้วศรี (2542: 164-169) และ สุณีษ์ ภูพันธ์ (2546: 182-183) ได้กล่าวไว้ตรงกันว่า ในการกำหนดจุดหมายของหลักสูตรนอกจากจะสอดคล้องจุดมุ่งหมายการศึกษาและเป้าประสงค์แล้วยังต้องยึดหลักสำคัญ ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคม
2. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมค่านิยมของสังคม
3. ต้องสนองความต้องการและแก้ปัญหาของสังคม
4. ต้องสนองความต้องการของผู้เรียน
5. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมจุดหมายของหลักสูตรระดับอื่นด้วย
6. ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้
7. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคม
8. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะ และระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ
9. ต้องมีความสำคัญหรือคุณค่าต่อผู้เรียน
10. ต้องใช้ภาษาที่ชัดเจน กระชับรัดกุม ไม่คลุมเครือ และง่ายต่อการเข้าใจ รวมทั้งต่อเนื่องกัน
11. ต้องมีการพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติ
12. ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของความจริง
13. ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

เนื้อหาวิชา

เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาสาระ ข้อมูลทฤษฎีที่สำคัญและจำเป็น ที่เลือกสรรมาให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการตามลำดับขั้น (สุณีษ์ ภูพันธ์, 2546: 195) ดังนั้น การเลือกเนื้อหาวิชาจึงเป็นเรื่องที่นักการศึกษาหลายท่านให้ความสำคัญ และควรที่จะมีเกณฑ์นำมาพิจารณาในการเลือก เพื่อให้ได้เนื้อหาวิชาที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ตามที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงเกณฑ์การเลือกเนื้อหาวิชา ดังต่อไปนี้

ชำระ บั้วศรี (2542: 231-233) ได้สรุปหลักเกณฑ์ที่เกิดจากการรวบรวมความคิดของนักการศึกษาต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการเลือกเนื้อหา รวมทั้งการจัดเนื้อหาสำหรับชั้นเรียนต่างๆ ดังนี้

1. มีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2. สอดคล้องกับวุฒิภาวะและประสบการณ์ของผู้เรียน
3. มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษานั้น
4. เชื่อถือได้และเป็นแก่นสารของความรู้ในวิชานั้นๆ
5. สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของสังคม
6. ครอบคลุมความรู้หลายๆ ด้าน

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544: 80) กล่าวถึงหลักการในการเลือกเนื้อหาวิชาและวิชาที่จะบรรจุลงในหลักสูตร ดังนี้

1. หลักแห่งความสอดคล้อง คือ สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา นโยบายของรัฐและความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ของชุมชน และของโรงเรียน
2. หลักแห่งการเสริมสร้างการพัฒนาการของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของสังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. หลักในการดูความจำเป็นและความสำคัญของเนื้อหาวิชาที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียนของผู้เรียนที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนตามที่กำหนดไว้
4. หลักคุณค่าอันควรที่จะกำหนดไว้เพื่อการรักษาสังคมไว้ให้เป็นปกติสุขและมีสันติ อีกทั้งจะต้องเกี่ยวเนื่องกับการเสริมสร้างทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นและแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต
5. หลักแห่งความสนใจ ปัญหา และความมุ่งหมายของผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาของตนเองและสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต
6. หลักแห่งประสบการณ์ของผู้เรียนด้วยการอาศัยประสบการณ์เดิม นำมาสร้างประสบการณ์ใหม่
7. หลักแห่งคุณประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้นำมาใช้ตามความเหมาะสม ทั้งในส่วนที่เป็นจุลภาคและมหภาคของชีวิตของผู้เรียน

รุจิร ภู่อาระ (2545: 112-114) กล่าวว่า “...การใช้เกณฑ์การเลือกเนื้อหาแต่ละเกณฑ์ ควรใช้เป็นแนวทางในการเลือกเนื้อหาและไม่ใช่เป็นกฎตายตัว เกณฑ์ที่ใช้ได้แก่ ความเที่ยงตรง ความสำคัญ ความสนใจ ความสามารถที่จะเรียนได้ ความสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมและความสามารถที่จะนำไปใช้...”

สุนีย์ ภู่อันธ์ (2546: 200-201) ได้สรุปและอธิบายหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่นักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องคำนึงถึงในการเลือกเนื้อหาวิชาทั้งในระดับหลักสูตร ระดับชั้นเรียน และระดับรายวิชา ดังนี้

1. มีความสำคัญต่อการเรียนรู้
2. มีประโยชน์
3. มีความสอดคล้อง
4. ครอบคลุมความรู้หลายๆ ด้านและสนองจุดประสงค์ได้หลายทาง
5. มีความถูกต้องทันสมัยและมีแก่นสารเชื่อถือได้
6. มีความน่าสนใจ
7. เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
8. เป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า เนื้อหาวิชาเป็นส่วนสำคัญที่จะตอบสนองให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรบรรลุตามที่กำหนดไว้ ดังนั้นการเลือกเนื้อหาที่จะบรรจุไว้ในหลักสูตรควรพิจารณาอย่างรอบคอบและให้ครอบคลุมเนื้อหาทุกประเภท สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมและสามารถที่จะนำไปใช้ได้โดยจะต้องอาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกต่างๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ทุกๆ ด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นกรนำหลักสูตรจากภาคทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้นักเรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หลักสูตรจะพัฒนาไปอย่างมีคุณภาพดีเพียงใดก็ตามหากไม่ได้นำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะไม่เกิดประสิทธิผลแก่นักเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายและลักษณะงานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 221, 227) กล่าวว่า “...การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การดำเนินงาน และกิจกรรมต่างๆ ในอันที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย นับแต่การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน...” นอกจากนี้ยังกล่าวสรุปถึงกิจกรรมหรืองานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การนำหลักสูตรไปใช้ว่า

... กิจกรรมหรืองานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้มีมาก นับแต่งานที่ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อการเตรียมการใช้หลักสูตร เช่น การเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน งานที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไป ใช้จริง เช่น การจัดการเรียนการสอน หรืองานที่ต้องกระทำหลังการนำหลักสูตรไปใช้แล้ว เช่น การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร ...

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิวณิช (2542: 104-105) ได้กล่าวว่า “...การนำหลักสูตรไปใช้เป็น กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรและหน่วยงานต่างๆ มากมาย ต้องใช้ระยะเวลาใน การดำเนินงาน ต้องใช้งบประมาณ ฯลฯ กระบวนการต้องทำโดยมีการวางแผนด้วยความละเอียด รอบคอบ...” และกล่าวถึงกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ว่ามีขั้นตอนที่นำไปสู่การปฏิบัติเป็น ลำดับขั้น ดังนี้

1. การขออนุมัติหลักสูตร
2. การวางแผนการใช้หลักสูตร
3. การบริหารหลักสูตร
4. การนำหลักสูตรไปใช้

ธีรารัง บัวศรี (2542: 302, 305) ได้กล่าวว่า “...การนำหลักสูตรไปใช้นับว่าเป็นขั้นตอนที่ สำคัญขั้นตอนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร เพราะนอกจากจะต้องมีการวางแผนและเตรียมการ ล่วงหน้าแล้ว ยังจะต้องติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดด้วย...” และได้กล่าวถึงการเตรียมการ ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ไว้ว่า

... แผนการนำเอาหลักสูตรใหม่เข้าแทนที่หลักสูตรเดิม จะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ต่อเมื่อ ได้มีการเตรียมการที่จำเป็นอย่างอื่นควบคู่กันไปด้วย สิ่งจำเป็นที่ต้องเตรียม ได้แก่

การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การเตรียมอาคารสถานที่ การเตรียมระบบบริหารของสถานศึกษา การเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่าย การเตรียมปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู และการเตรียมชุมชนและสังคม . . .

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่ง และมีความเกี่ยวข้องกับผู้บริหารและครูผู้สอนโดยตรง ซึ่งงานหรือกิจกรรมของทั้งสองส่วนต้องทำงานส่งเสริม สนับสนุน และสัมพันธ์กัน อันจะนำไปสู่การสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างแท้จริง

การประเมินหลักสูตร

หลักสูตรถือว่าเป็นแนวทางของการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเมื่อได้มีการนำหลักสูตรไปใช้ได้ระยะหนึ่งแล้ว ควรมีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร โดยวิธีการประเมินผลหลักสูตร ผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ และพัฒนาหลักสูตรต่อไป (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539: 192) ซึ่งสอดคล้องกับ สุณีย์ ภูพันธ์ (2546: 248) กล่าวว่า

. . . การที่จะทราบว่าการจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งที่จะประเมินผลได้ คือ การประเมินผลหลักสูตร ซึ่งเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่า การนำหลักสูตรไปใช้จะได้ผลมากน้อยเพียงใด เพราะฉะนั้นการประเมินหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

และ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 6) ได้กล่าวไว้ว่า

. . . การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร และต้องมีการประเมินเป็นระยะๆ เพื่อที่จะลดปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อใช้หลักสูตรจริง และการประเมินหลักสูตรแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะแรก ได้แก่ การประเมินหลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ระยะที่ 2 คือ การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร ระยะที่ 3 คือ การประเมินหลักสูตรภายหลังการใช้หลักสูตรครบกระบวนการ . . .

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 6); สำลี รักสุทธี (2544: 30) และ นิคม ชมภูหอง (2545: 238) ได้ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้คล้ายคลึงกัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้ การประเมินหลักสูตร คือ การรวบรวมและศึกษาข้อมูลรวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับกระบวนการ การจัดทำ ทดลองใช้ และผลของการใช้หลักสูตร ตลอดจนการตัดสินคุณค่าและคุณภาพ ประสิทธิภาพของหลักสูตรเพื่อตรวจสอบหลักสูตร และตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณค่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 249) ได้สรุปความหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า

... การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้นๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหน เมื่อนำไปใช้แล้วบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีอะไรที่ต้องแก้ไขเพื่อนำที่ได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าต่อไป ...

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการตัดสินความเป็นไปได้ ประสิทธิภาพและคุณค่าของหลักสูตร โดยอาศัยการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติสืบเนื่องกันโดยสม่ำเสมอตลอดเวลา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาประเมินผลว่าหลักสูตรนั้นเป็นอย่างไร มีประสิทธิภาพดีหรือไม่ ได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีส่วนใดที่บกพร่อง เพื่อที่จะได้ปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงและพัฒนาหลักสูตรนั้นให้เป็นหลักสูตรที่ดี สนองความต้องการของผู้เรียน และสังคมต่อไป

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 192-193) กล่าวว่า โดยทั่วไปการประเมินหลักสูตรใดๆ ก็ตามจะมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร

2. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับดูแล และการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปอีก หรือควรยกเลิกการใช้หลักสูตรเพียงบางส่วน หรือยกเลิกทั้งหมด

4. เพื่อต้องการทราบคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหลังจากผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วหรือไม่

ทิสนา เขมมณี (2540: 134) กล่าวถึง การประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรใดๆ ก็ตามมีความมุ่งหมายสำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อหาคคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่

2. เพื่อตัดสินใจว่าการวางเค้าโครงและรูปแบบของหลักสูตร ตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่

3. เพื่อวัดผลดูว่า ผลผลิตคือผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

สำลี รักสุทธี (2544: 30) และ นิคม ชมภูหลง (2545: 239) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายในการประเมินหลักสูตรไว้สอดคล้องกัน ดังนี้

1. เพื่อพิจารณาและตรวจสอบคุณค่าของหลักสูตรว่า เมื่อนำไปใช้แล้วสนองจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรระบุหรือไม่

2. เพื่อพิจารณาและตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลว่า มีความสอดคล้องกันหรือไม่

3. เพื่อตรวจสอบข้อดี ข้อบกพร่อง ส่วนที่ควรแก้ไข ปรับปรุง
4. เพื่อตัดสินใจการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่
5. เพื่อติดตามประเมินและตรวจสอบผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนว่ามีการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่หลักสูตรคาดหวังหรือไม่

สวินีย์ ภูพันธ์ (2546: 250-251) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินผลหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. เพื่อหาคคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ สนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างไร
2. เพื่ออธิบายและพิจารณาว่าลักษณะของส่วนประกอบต่างๆ ของหลักสูตรในแง่ต่างๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลว่า สอดคล้องต้องกันหรือไม่ หรือสนองความต้องการหรือไม่
3. เพื่อตัดสินใจว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ มีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง
4. เพื่อตัดสินใจว่า การบริหารงานด้านวิชาการและบริหารงานด้านหลักสูตรเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อหาทางแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ
5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือ ผู้เรียนมีการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากการผ่านกระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามที่หลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่
6. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่างๆ ในหลักสูตร

7. เพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือควรปรับปรุงพัฒนาในสิ่งใด
สิ่งหนึ่งหรือเพื่อยกเลิกการใช้หลักสูตรนั้นทั้งหมด

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กล่าวมา สรุปได้ว่า เหตุผลหรือความจำเป็นที่ต้องมี
การประเมินหลักสูตร คือ

1. เพื่อพิจารณาตัดสินคุณค่า หรือคุณภาพของหลักสูตรที่ได้รับการออกแบบหรือ
พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาว่า หลักสูตรสามารถให้หลักการและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้บรรลุผลสำเร็จ
ได้หรือไม่

2. เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของหลักสูตร ทั้งในด้านตัวเอกสารหลักสูตรที่กำหนด หลักการ
จุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระหรือเนื้อหาวิชา ตลอดจนส่วนที่เป็นกระบวนการ
ของการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งจะครอบคลุมการบริหาร และการบริการหลักสูตร การจัดการเรียน
การสอน การวัดและประเมินผล

3. เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนซึ่งหมายถึง ผลลัพธ์ของหลักสูตรที่เกิดขึ้นกับ
นักเรียนว่าเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรควรทำให้ครอบคลุมหลักสูตรทั้งหมด ดังนั้นการกำหนดขอบเขตของ
การประเมินหลักสูตร จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องทำด้วยความพินิจพิเคราะห์จึงจะประสบผลสำเร็จ
ดังที่ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 254) ได้กล่าวถึงขอบเขตของการประเมินผลหลักสูตรไว้ว่า

... การประเมินหลักสูตรนั้นสามารถทำการประเมินได้ในขอบเขตที่แตกต่างกัน อาจจะ
เป็นการประเมินในขอบเขตที่แคบ เช่น การประเมินจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือ
การประเมินในขอบเขตที่กว้าง เช่น การประเมินหลักสูตรทั้งระบบซึ่งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย
ของการประเมินหรือสิ่งที่เราต้องการตรวจสอบและระยะของการประเมิน ...

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 231) กล่าวว่า ในการประเมินหลักสูตรนั้น สิ่งที่ต้องประเมินสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. การประเมินเอกสารหลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตร
2. การประเมินการใช้หลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้กับสถานการณ์จริงเพียงใด
3. การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร เป็นการตรวจสอบสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน
4. การประเมินระบบหลักสูตร เป็นการประเมินทั้งระบบ คือ พิจารณาถึงเอกสารหลักสูตร การใช้หลักสูตร สัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา และสิ่งที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนการสอนทั้งหมดด้วย เช่น การบริการ การจัดสภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ อาจารย์ นักศึกษา เป็นต้น

การประเมินหลักสูตรเป็นการดำเนินงานอย่างมีระเบียบแบบแผน โดยทั่วไปมักกำหนดรูปแบบในการประเมิน โดยเลือกเอารูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบ เพื่อที่จะประเมินได้อย่างครบถ้วนทุกจุดหมายของการประเมิน การเลือกใช้วิธีการประเมินที่เหมาะสม จะทำให้การประเมินหลักสูตรมีความตรง (Valid) และความเที่ยง (Reliable) ได้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการประเมินหลักสูตร (นิคม ชมภูหลง, 2545: 239) และรูปแบบการประเมินหลักสูตรแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกัน ดังนั้นคณะกรรมการหรือผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องพิจารณาหรือเลือกรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เห็นว่าเหมาะสม ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงรูปแบบของการประเมินหลักสูตรที่สำคัญๆ ดังนี้

Lewy (1977: 10 อ้างใน กัญญา หาญเด่นศิริกุล, 2543: 29) ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับรูปแบบของการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. การประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร (Achievement of the Desired Outcomes) เป็นแนวทางสำหรับการประเมินหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาสัมฤทธิ์ผลที่ได้จากการใช้หลักสูตร

2. การประเมินคุณค่าของหลักสูตร (Assessment of Merit) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ที่กำหนดได้ดีเพียงใดและได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าหรือไม่ การประเมินตามแนวนี้จะเน้นการประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตรเรียบร้อยแล้ว (Summative Evaluation)

3. การประเมินในลักษณะของการตัดสินใจ (Decision Making) รูปแบบการประเมินแบบนี้จะมีความเชื่อพื้นฐานอยู่ว่าหลักสูตรที่ดีควรจะส่งผลกระทบต่อการทำงานในอนาคต ดังนั้นการประเมินหลักสูตรในรูปแบบนี้จึงจะเน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ

สูนีย์ ภูพันธ์ (2546: 259-260) กล่าวว่า ในปัจจุบันรูปแบบของการประเมินหลักสูตรสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่สร้างเสร็จใหม่ๆ เป็นการประเมินผลก่อนนำหลักสูตรไปใช้ กลุ่มนี้จะเสนอรูปแบบที่เด่นๆ คือ รูปแบบการประเมินหลักสูตรด้วยเทคนิคการวิเคราะห์แบบปุยแซงค์ (Puissance Analysis Technique)

2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรในระหว่างหรือหลังการใช้หลักสูตร สามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ ได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่จะประเมินว่าหลักสูตรมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมายเป็นหลัก กล่าวคือ พิจารณาว่าผลที่ได้รับเป็นไปตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) และ แฮมมอนด์ (Robert L. Hammond)

2.2 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal Free Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่นำความคิดของผู้ประเมินเป็นตัวกำหนดความคิดในโครงการประเมิน ผู้ประเมินจะประเมินเหตุการณ์ที่เกิดตามสภาพความเป็นจริง มีความเป็นอิสระในการประเมิน และต้องไม่มีความลำเอียง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสคริฟเวน (Michael Scriven)

2.3 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดหลักเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) เป็น

รูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์เป็นหลัก เช่น รูปแบบการประเมินของสแตค (Robert E. Stake)

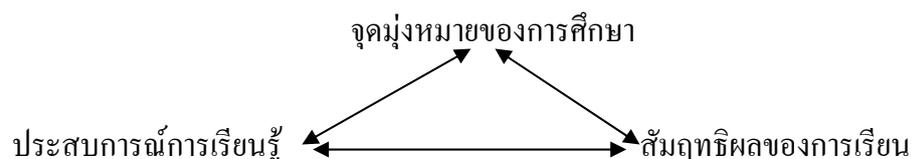
2.4 รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-Making Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น รูปแบบการประเมินของโพรวัส (Malcolm Provus) รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) และรูปแบบการประเมินของดอริส โกว (Doris T. Gow)

รูปแบบการประเมินหลักสูตรมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน คือ

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Attainment Model) เป็นรูปแบบที่จะเน้นที่วัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายเป็นหลักในการประเมิน ผู้ประเมินต้องพยายามกำหนดจุดมุ่งหมาย ตลอดจนตีค่าจุดมุ่งหมายเหล่านี้เพื่อใช้ในการพิจารณาว่า สิ่งที่ต้องการประเมินได้บรรลุจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงไร ความคิดตามแนวนี้ได้แก่

1.1 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler's Model of Evaluation)

Tyler (1969: 110-125) กล่าวว่า การประเมินควรใช้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ โดยที่จุดมุ่งหมายนั้นเป็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมอะไรบ้างตามที่ต้องการ กระบวนการเรียนการสอนได้สร้างเสริมประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพียงใด การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ จุดมุ่งหมายการศึกษา ประสบการณ์การเรียนรู้ และการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์องค์ประกอบของการจัดการศึกษาทั้ง 3 อย่าง ต้องสัมพันธ์กันดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางการศึกษา

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการประเมินผลหลักสูตรในรูปแบบของไทเลอร์นั้น เป็นการเปรียบเทียบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ ดังนั้นพื้นฐานที่สำคัญของการจัดหลักสูตร คือ ผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนหรือมีพฤติกรรมเมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วอย่างไร และพยายามจัดประสบการณ์การสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามที่ต้องการ ซึ่งบทบาทของการประเมินผลหลักสูตร จึงอยู่ที่การดูผลผลิตของหลักสูตรว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือไม่ ดังนั้น แนวคิดของไทเลอร์เกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตรจึงยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก และเห็นว่าการประเมินผลหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน และการประเมินคุณค่าของหลักสูตรด้วย ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 223-225) ได้กล่าวถึงการลำดับขั้นตอนการเรียนการสอน และการประเมินผล ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายอย่างกว้างๆ โดยการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย คือ ผู้เรียน สังคม และเนื้อหาสาระ ส่วนปัจจัยที่กำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมาย คือ จิตวิทยาการเรียนรู้และปรัชญาการศึกษา
2. กำหนดจุดประสงค์เฉพาะหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งจะ เป็นพฤติกรรมที่ต้องการวัดภายหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
4. เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม ที่จะทำให้นเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่วางไว้ประสบความสำเร็จ
5. ประเมินผลโดยการตัดสินด้วยการวัดผลทางการศึกษา หรือการทดสอบสัมฤทธิ์ผลในการเรียน
6. ถ้าไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ก็จะต้องมีการตัดสินใจที่จะยกเลิกหรือปรับปรุงหลักสูตรนั้น แต่ถ้าบรรลุตามจุดมุ่งหมายก็อาจจะใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อปรับปรุงการกำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตร

ดังนั้น ในการประเมินผลหลักสูตรตามแนวคิดของไทเลอร์ จะชี้วัดความสำเร็จของผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ โดยอาศัยการวัดพฤติกรรมก่อนและหลังเรียนและมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้าว่า ความสำเร็จระดับใดจึงถือว่าประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

1.2 รูปแบบการประเมินของ Taba (Taba's Model Evaluation)

Taba (1962: 413) ได้เสนอรูปแบบของหลักสูตร ใช้ชื่อว่า “A Conceptual Frame Work for Curriculum Design” จากรูปแบบนื้อธิบายการประเมินผลเช่นเดียวกับ Tyler ว่าเป็นการพิจารณาขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาหลักสูตร ว่าสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยแยกพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ โดยองค์ประกอบทั้ง 4 ต้องมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษา
2. เนื้อหาวิชา
3. วิธีการและการบริหารหลักสูตร
4. การประเมินผล

1.3 รูปแบบการประเมินของ แฮมมอนด์ (Hammond's Model Evaluation)

Hammond (1973 cited in Popham, 1975: 25) เสนอ โครงสร้างของการประเมินไว้ เป็นมิติ 3 มิติ ประกอบด้วย

มิติที่ 1 ด้านการเรียนการสอน (Instructional Dimension) ได้แก่ การจัดชั้นเรียน และตารางสอน เนื้อหาวิชา วิธีการสอน วัสดุอุปกรณ์ และค่าใช้จ่าย

มิติที่ 2 ด้านสถาบัน (Institutional Dimension) ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ครอบครั้ว ผู้เชี่ยวชาญและชุมชน

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรม (Behavioral Dimension) ได้แก่ ความรู้ ความจำ เจตคติ และทักษะ โดยทุกมิติต้องสัมพันธ์กัน

2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ไม่ยึดเป้าหมาย (Goal-Free Evaluation Model) หรืออาจเรียกว่า “การประเมินแบบเปรียบเทียบความสัมพันธ์สอดคล้องภายในระบบ” เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่นำความคิดของผู้ประเมินเป็นตัวกำหนดความคิดในโครงการประเมิน

ผู้ประเมินจะประเมินเหตุการณ์ที่เกิดตามสภาพความเป็นจริง มีความเป็นอิสระในการประเมิน และต้องไม่มีความลำเอียง เช่น รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ Michael Scriven

นอกจากนี้ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 231) กล่าวถึง แนวคิดในการประเมินผลหลักสูตรของ Scriven ว่า

... การประเมินผลหลักสูตรของ Scriven เป็นรูปแบบการประเมินที่ไม่ยึดเป้าหมาย โดยมองว่า การประเมินผลไม่ควรคำนึงถึงแต่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ก่อน เพราะจะก่อให้เกิดความลำเอียงในการประเมินว่าจะต้องตรวจสอบให้ตรงกับจุดประสงค์ให้ได้เท่านั้น ทำให้ประเมินในสิ่งที่เกิดขึ้นจริงได้ไม่ครบถ้วน แต่ผู้ที่ทำการประเมินควรประเมินผลสิ่งที่เกิดขึ้นตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งเป็นการประเมินผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากหลักสูตรทั้งที่คาดหวังไว้ และไม่คาดหวังไว้ นอกจากนี้ผู้ประเมินควรมีความเป็นอิสระในการเก็บข้อมูลทุกชนิดที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งที่สังเกตได้ และข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมักเป็นข้อมูลในลักษณะเชิงคุณภาพ ...

3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตัดสินคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้เกณฑ์เป็นหลักซึ่งรูปแบบนี้ถือว่า การประเมินหลักสูตรต้องอาศัยเกณฑ์ภายนอกของระบบหลักสูตรเป็นเกณฑ์ในการประเมิน โดยพิจารณาว่าสิ่งที่ต้องการประเมินมีคุณค่าถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งผู้พิจารณากำหนดเกณฑ์หรือตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางหลักสูตรนั้นๆ รูปแบบการประเมินตามแนวคิดนี้ ได้แก่

รูปแบบการประเมินของ Stake (Stake's Countenance-Contingency Model)

Stake (1967: 523-540) ได้พัฒนารูปแบบนี้ขึ้น โดยอาศัยแนวคิดจากวิธีการเชิงระบบ (System Approach) โดยพิจารณาความสัมพันธ์เชื่อมโยงและความสอดคล้องกันขององค์ประกอบต่างๆ ภายในระบบแล้วนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบต่างๆ ของระบบหลักสูตร และได้เสนอให้เห็นองค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นหลักสูตร แนวความคิดของสแตค ต่างจากคนอื่นในด้านที่ว่า ถ้าพบว่าผลผลิตของหลักสูตรไม่ดีแล้ว ไม่ได้หมายความว่า เนื้อหาของหลักสูตรจะไม่มีดี แต่ผลที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดจากองค์ประกอบอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม ผู้สอน หรือผู้เรียน นอกจากนี้ Stake ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างการอธิบายและการตัดสินใจของผู้ประเมินในขั้นตอนต่างๆ ของการนำหลักสูตรหรือโปรแกรมการสอนไปใช้ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะด้วยกัน คือ สิ่งนำเข้า (Inputs) หรือสิ่งที่มียุติเดิม กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outcomes)

	Intents ผลที่คาดหวัง	Observations ผลที่เกิดขึ้นจริง	Standards มาตรฐานที่ใช้	Judgments การตัดสินใจ
สิ่งนำเข้า (Inputs)	ควรมีปัจจัยใดบ้างที่จะเอื้ออำนวยในการเรียนการสอน	ภาวะที่มีอยู่จริงก่อนการเรียนการสอน		
กระบวนการ (Process)	ควรดำเนินการเรียนการสอนอย่างไร	การเรียนการสอนจริงตามที่สังเกตในขณะที่มีการเรียนการสอน		
ผลผลิต (Outcomes)	ต้องการให้เกิดผลอย่างไรหลังจากการเรียนการสอน	ผลที่ได้รับหลังจากการเรียนการสอนจบลงแล้ว		

└─── ตารางมิติเชิงบรรยาย ───┘
└─── ตารางมิติเชิงตัดสิน ───┘

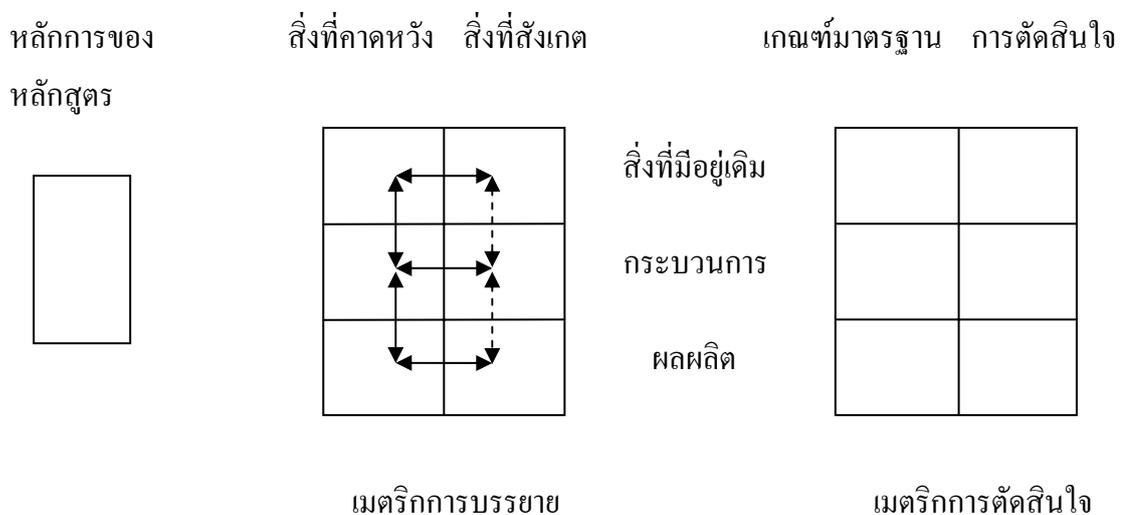
ภาพที่ 3 รูปแบบการประเมินที่ยืดหลักเกณฑ์เป็นหลักของ Stake

ที่มา: Stake, 1967: 529

จากภาพที่ 3 ในส่วนของตารางมิติเชิงบรรยาย ต้องพิจารณาข้อมูลในแนวตั้งว่า มีความสัมพันธ์กันหรือไม่กับข้อมูลในแนวนอน โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกันเพื่อตรวจสอบว่า ข้อมูลที่เกิดขึ้นตามแนวตั้ง สอดคล้องกับข้อมูลที่คาดหวังไว้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า มีความสัมพันธ์กันในแนวตั้ง และมีความสอดคล้องกันในแนวนอน แสดงว่าหลักสูตรหรือ กระบวนวิชานั้นเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนของตารางมิติเชิงตัดสิน จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้มาจาก ตารางมิติเชิงบรรยาย ซึ่งแบ่งเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการประเมินและที่มาของการตัดสินใจว่า หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายหรือมีประสิทธิภาพเพียงใด ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จุดใด มีปัจจัยอะไรเป็นตัวเกื้อหนุน

ดังนั้น ในการประเมินผลหลักสูตรรูปแบบนี้จะต้องมีกิจกรรมหลัก 2 ส่วน คือ การบรรยาย (Description) และการตัดสินใจ (Judgment) ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการของหลักสูตร ดังภาพประกอบ

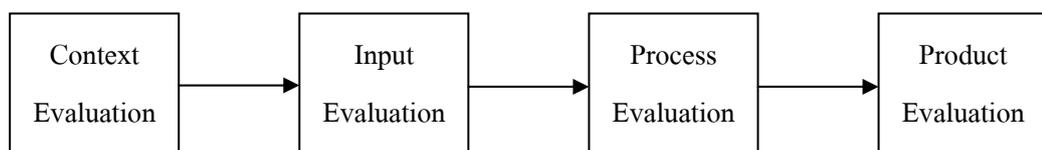
ภาพที่ 4 รูปแบบการประเมินผลหลักสูตรของ Stake

การประเมินหลักสูตรตามรูปแบบนี้ เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์และความสอดคล้องกันขององค์ประกอบทั้ง 3 ซึ่งกำหนดไว้ เป็นสิ่งที่คาดหวังของหลักสูตร และข้อมูลของสิ่งที่ปรากฏซึ่งเก็บได้จากการสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นจริง การตัดสินใจอาศัยการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้กับเกณฑ์มาตรฐาน และความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่างๆ ที่เป็นผู้ประเมิน

4. รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision-Making Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีหน้าที่ตัดสินใจ โดยอาศัยการประเมินเปรียบเทียบข้อมูลหรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหลักสูตรกับมาตรฐานที่ผู้ประเมินกำหนดไว้ ซึ่งการประเมินโดยใช้รูปแบบนี้สามารถประเมินข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้ครอบคลุมมากที่สุด หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการประเมินหลักสูตรทั้งระบบนั่นเอง ผู้ที่เสนอรูปแบบตามแนวนี้นี้ ได้แก่

รูปแบบการประเมินของ Stufflebeam

Stufflebeam (2000: 279-317) ได้เสนอรูปแบบซิปโมเดล (CIPP Model) เป็นรูปแบบในการประเมินหลักสูตรโดยเน้นในเรื่อง กระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกและวิธีการที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยพิจารณาควรใช้การประเมินแบบใด เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของหลักสูตร การประเมินที่ใช้รูปแบบ CIPP Model จะมีการพิจารณาใน 4 ด้าน คือ

ภาพที่ 5 รูปแบบการประเมินหลักสูตรตามหลักการของ CIPP Model

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหลักสูตร เพื่อหาความสมเหตุสมผลของภูมิหลังที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาสภาพปัญหาและสิ่งต่างๆที่ใช้ในการกำหนดวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตร

เช่น ปรัชญาสภาพแวดล้อมของสังคม นโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน นโยบาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการนั้นๆ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบข้อสนเทศและนำมากำหนดวิธีการใช้ทรัพยากรต่างๆ หรือตัวแปรต่างๆ ที่นำมาใช้ดำเนินงานในหลักสูตรสามารถทำการประเมินได้หลายอย่าง ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับสิ่งที่น่าสนใจในระบบการศึกษา คือ ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการจัดการศึกษา หรือปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา เช่น งบประมาณ ตำรา สื่อการเรียน การสอน อาคารสถานที่ เป็นต้น ซึ่งการประเมินนี้จะช่วยให้ได้รับข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจว่าในการที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดควรมีคุณภาพ ควรปรับปรุงส่วนใดบ้าง

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านการบริการและการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับหลักสูตร เช่น จุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาวิชา ซึ่งการประเมินนี้จะช่วยให้ทราบถึงระดับประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ได้ดีหรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีความบกพร่องประการใด และจะปรับปรุงแก้ไขได้อย่างไร

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่เกิดจากการใช้หลักสูตรหรือคุณภาพของนักเรียนที่เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม เช่น ในด้านปริมาณศึกษาจำนวนบัณฑิตที่ผลิตได้ต่อปี เทียบกับจำนวนที่เข้าเรียน ส่วนด้านคุณภาพ ได้แก่ การประเมินความรู้ ความสามารถ รวมทั้งทัศนคติต่อวิชาชีพและจริยธรรมของบัณฑิตที่ออกไป ปฏิบัติงานต่อสังคมการประเมินด้านผลผลิตนี้ ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ตัวป้อน และกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะการประเมินผลผลิตจะช่วยให้ทราบถึงคุณภาพของผลผลิต หรือประสิทธิภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการเปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผล

การศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรอบรู้ในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา เพื่อสามารถปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

โครงสร้างของหลักสูตรเป็นหลักสูตรแผน ก แบบ ก (2) และได้กำหนดจำนวนหน่วยกิต รายวิชาเรียนรวมทั้งหมดตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต โดยแบ่งรายวิชาดังนี้ รายวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต ได้แก่ สัมมนา 2 หน่วยกิต วิชาเอกบังคับ 14 หน่วยกิต วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ซึ่งกระบวนการเรียนการสอน ที่จัดขึ้นในรายวิชาเอกบังคับ 14 หน่วยกิตนั้น เป็นเนื้อหาวิชาที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ในรายวิชา เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยทาง การศึกษา หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง สถิติในการวิจัยทางการศึกษา การประเมิน โครงการทางการศึกษา และเพื่อให้มหาบัณฑิตมีความเป็นคนที่สมบูรณ์ คิดวิเคราะห์ได้อย่างมีระบบ จึงได้บรรจุวิชาพื้นฐานทางปรัชญา สังคมวิทยาและจิตวิทยาทางการศึกษา เพื่อให้มหาบัณฑิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางปรัชญาทางการศึกษาทฤษฎี ในสังคมวิทยาการศึกษา ตลอดจนวิเคราะห์แสดงทัศนะทางการศึกษาโดยใช้ทฤษฎีต่างๆ เป็นหลัก ในการพิจารณาและให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักทฤษฎีทางจิตวิทยา เพื่อนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนได้ สำหรับในส่วนของวิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิตนั้น ให้เลือกวิชาในกลุ่มสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต **หรือ** เลือกวิชาในกลุ่มสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต **และ** เลือกวิชาจากกลุ่มสาขาวิชาอื่นๆ ที่เปิดสอนภายในภาควิชาหรือนอกภาควิชาอีกไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งรายวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาอื่นๆ ที่เปิดสอนภายในภาควิชาหรือนอกภาควิชา ในระดับ 500 ขึ้นไป เช่น รายวิชาในกลุ่มสาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์ สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร สามารถสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยภายในประเทศ

เขมพัทธ์ วัชรวิชัย (2541) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล ในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2537 เพื่อประเมินในด้านเอกสาร ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน และผลของการจัดการเรียนการสอน โดยกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ ครูจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีในเขตภาคใต้ทั้งหมด 5 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสำรวจ แบบสอบถามนักศึกษา แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน และแบบวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และหาค่าความถี่ และร้อยละ พบว่า (1) ในด้านเอกสารหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาทุกข้อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักสูตรแกนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่าการกำหนดหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสม แต่ควรเพิ่มจำนวนหน่วยกิตภาคทดลอง ในวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล 2 (2) ปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอนยังไม่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะปริมาณของตำราและอุปกรณ์การสอน และมีอัตราส่วนของจำนวนครูผู้สอนต่อจำนวนนักศึกษา ไม่เหมาะสมในการนิเทศการปฏิบัติงาน (3) กระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนการสอนได้ โดยจัดโปรแกรมการศึกษา และกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละภาคตรงตามที่หลักสูตรกำหนดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะ และปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แต่ต้องมีการปรับปรุงเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนของครู การสาธิตให้เหมือนการปฏิบัติจริง และการวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบ (4) ผลของการจัดหลักสูตรประสบผลสำเร็จ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์หลักสูตรวิชา ยกเว้นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความสามารถด้านการวินิจฉัยปัญหาและการให้กระบวนการพยาบาล ส่วนในด้านความชอบต่อวิชาชีพพยาบาล นักศึกษาส่วนใหญ่มีความชอบต่อวิชาชีพพยาบาล ไม่เปลี่ยนแปลงหลังการเรียนการสอนวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล

พวงพิศ สุขปนุพันธ์ (2541) ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามผลมหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2535-2539 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของมหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ในด้านจุดมุ่งหมายหลักสูตร เนื้อหาวิชา การจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา เกี่ยวกับความสามารถในการทำงานและลักษณะนิสัยในการทำงานของมหาบัณฑิต เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก (ร้อยละ 63.9) เนื้อหาวิชาของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในวิชาเอกบังคับและเอกเลือกสามารถนำไปใช้ได้ในระดับมาก จำนวนหน่วยกิตมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สื่อวัสดุมีความเพียงพอ เนื้อหาวิชาของหลักสูตรไม่มีความซ้ำซ้อนกัน มหาบัณฑิตเห็นด้วยที่จะให้ภาควิชาการศึกษาเปิดวิชาการองวัดผลการศึกษา กระบวนการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา เห็นว่ามีความเหมาะสม แต่ต้องการให้ภาควิชาการศึกษามีการติดต่อกับมหาบัณฑิตมากขึ้น โดยเชิญให้มาเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการหรือส่งจดหมายข่าวไปให้ สำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นต้นมีความเห็นว่า มหาบัณฑิตสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทำงานอย่างมีระบบ เสนอแนวคิดเพื่อปรับปรุงงาน ตรวจสอบและติดตามผลการทำงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความซื่อสัตย์อยู่ในระดับมากที่สุด

โสภิต หนูนกักดี (2541) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมขั้นพื้นฐานสำหรับพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินของบริษัท การบินไทยจำกัด (มหาชน) เพื่อประเมินในด้านความเหมาะสมของจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาสาระ ปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนและผลผลิตของหลักสูตร โดยกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูฝึกพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน หัวหน้าพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน และพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2540 โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ จากผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรชัดเจนง่ายต่อการวางโครงสร้างของหลักสูตรเป็นส่วนใหญ่ เนื้อหาสาระบางอย่างไม่เหมาะสมกับสภาพจริงที่ปฏิบัติและซ้ำซ้อนกันในบางรายวิชา ในด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อทัศนูปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน หนังสือ ตำรา เอกสาร สถานที่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และห้องผู้โดยสารจำลอง ยังไม่เพียงพอ และควรปรับปรุงคุณภาพบางส่วน ในด้านกระบวนการเรียนการสอนได้มีการสอนตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรเพิ่ม

ภาคปฏิบัติในหลายรายวิชา ควรมีการจัดทำประมวลการสอน โครงการสอน และแผนการสอน ตามแบบอย่างที่ต้องการจากผู้เชี่ยวชาญ ในด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า พนักงานมีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติไม่เพียงพอสำหรับการเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน

ศุณิสรา พัฒนาการานนท์ (2542) ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรปริญญาตรี สาขา พลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทั้งหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต และ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต โดยทำการประเมิน 6 ด้าน ดังนี้ ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อเก็บข้อมูลกับอาจารย์ที่สอนประจำภาควิชาพลศึกษา นิสิตชั้นปีที่ 4 และศิษย์เก่า สาขาวิชาพลศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ จากผลการวิจัยพบว่า ด้านจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมมาก สำหรับด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน พบว่า อุปกรณ์และสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา มีความเพียงพอเหมาะสมและทันสมัยในระดับมาก โดยเฉพาะในวิชาว่ายน้ำ พบว่ามีความเพียงพอเหมาะสม และทันสมัยในระดับมากที่สุด แต่ในส่วนของเอกสารหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอน มีความเพียงพอเหมาะสม และทันสมัยในระดับปานกลาง และสำหรับความคิดเห็นของอาจารย์ พบว่า อุปกรณ์ และสถานที่ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชากอล์ฟและวิชายิมนาสติก มีความเพียงพอเหมาะสมและทันสมัยในระดับน้อย

กัญญา หาญเด่นศิริกุล (2543) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรครุฑหารชั้นสัญญาบัตร กองการศึกษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรและผลการใช้หลักสูตร ประชากรได้แก่ ครู อาจารย์ที่สอนหลักสูตรครุฑหารชั้นสัญญาบัตร และผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุฑหารชั้นสัญญาบัตร ปีการศึกษา 2541-2542 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะให้เลือกตอบและแบบปลายเปิด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละและฐานนิยม จากผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พบว่า จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในแต่ละเนื้อหา มีความเหมาะสม ยกเว้นจำนวนชั่วโมง ในหมวดวิชาที่ 9 คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร พัฒนาการเกี่ยวกับการทำงานเป็นกลุ่ม คือ การจัดงาน สังคมและการบริหารกิจกรรมภายใต้กรอบวัฒนธรรมทหารและนโยบายของโรงเรียน เพื่อฝึก

การบริหารงานที่เป็นระบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย การจัดเนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมในทุกประเด็น ยกเว้น กิจกรรมที่ส่งเสริมความรู้และทักษะ นอกเหนือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน การวัดและ ประเมินผลมีความเหมาะสม ส่วนคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาในการนำความรู้ ความสามารถ ไปใช้ในเรื่องการนำหลักจิตวิทยา การใช้สื่อการสอน การใช้ทักษะการถ่ายทอด การทำแผน การสอน การนำวิธีการสอนแบบต่างๆ ไปใช้

โหมยิต ศิริสวัสดิ์ (2544) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรนายทหารการเงินชั้นนายพัน โรงเรียนทหารการเงิน กรมการเงินทหารบก เพื่อประเมินหลักสูตรในด้านความเหมาะสมของ จุดมุ่งหมาย กระบวนการและผลผลิตของหลักสูตร ประชากร ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนหลักสูตร นายทหารการเงินชั้นนายพัน และผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนายทหารการเงินชั้นนายพัน รุ่นที่ 39-40 ปีการศึกษา 2542-2543 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอนและผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมาย กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งเห็นว่ามีเหมาะสม อยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุด ในเรื่องโครงสร้างวิชาเบ็ดเตล็ด เนื้อหาวิชามีความทันสมัยและ เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม เหมาะสมกับเวลา สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนเรื่องการจัดที่ทำงานสำหรับผู้เรียนนอกเวลาเรียน ความทันสมัยของวัสดุ การศึกษา สถานที่ฝึกปฏิบัติการ การวัดและประเมินผลในเรื่องการนำผลจากการวัดและประเมินผล มาปรับปรุงการเรียนการสอน จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะคือ ควรเน้นคุณธรรมจริยธรรม และ จรรยาบรรณในวิชาชีพมากขึ้น และสามารถนำความรู้ด้านทฤษฎีไปแก้ไขปัญหาในชั้นปฏิบัติ

วิโรจน์ เกิดแสง (2548) ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรนายทหารกองบัญชาการ ทหารสูงสุดอาวุโส กองการศึกษา กรมยุทธศึกษาทหาร เพื่อประเมินหลักสูตรนายทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุดอาวุโส กองการศึกษา กรมยุทธศึกษาทหาร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2544) ในด้านความเหมาะสมของจุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหาวิชา กระบวนการ และผลผลิต ของหลักสูตร โดยที่ประชากร ได้แก่ ผู้สอนหลักสูตรนายทหารกองบัญชาการทหารสูงสุดอาวุโส ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรนายทหารกองบัญชาการทหารสูงสุดอาวุโส รุ่นที่ 10-11 ปีการศึกษา 2545-2546 และผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้สำเร็จการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนั้นเป็น แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้สอน ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้สำเร็จการศึกษา เห็นว่า ความเหมาะสมของหลักสูตรในภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ จุดมุ่งหมาย กระบวนการ และผลผลิต โดยด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมดีแล้ว ด้านกระบวนการ เนื้อหาวิชา เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงต่อไปได้ กระบวนการเรียนการสอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์กิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจน การวัดและประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษายังเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับกลาง และด้านผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้ และจากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะ คือ ควรปรับปรุงด้านกระบวนการให้เหมาะสมมากขึ้นในเรื่องของการจัดเนื้อหาวิชา ให้สอดคล้องต่อเนื่องกัน ไม่เกิดความซ้ำซ้อน การใช้อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ประกอบการเรียน การสอน และการวัดและประเมินผลต้องมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

งานวิจัยต่างประเทศ

Chiang (1996) ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมเทคโนโลยีวิศวกรรม เครื่องกล 5 ปี ของจูเนียร์ คอลเลจ ในไต้หวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรโดยใช้ชิปโมเดล (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่าง คือ บัณฑิต นักศึกษา คณะ และนายจ้าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมด้านความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ นักศึกษาพอใจกับหลักสูตรนี้เช่นเดียวกับทางคณะพอใจกับความสำเร็จของนักศึกษา ส่วนนายจ้างพอใจในระดับมากที่สุดเกี่ยวกับผลงานของบัณฑิตที่จบการศึกษา ดังนี้ ด้านบริบท (Context) พบว่า บัณฑิตและนักศึกษาเห็นว่าหลักสูตรไม่ค่อยยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ เศรษฐกิจอุตสาหกรรมน้อย เนื้อหาของหลักสูตรมีความซ้ำซ้อนกันมาก และชั่วโมงฝึกงานไม่เหมาะสม ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) พบว่า บัณฑิต นักศึกษา และคณะ เห็นว่าอุปกรณ์เครื่องมือที่ช่วยในการเรียนการสอน และ โสตทัศนูปกรณ์เหมาะสมดีแล้ว แต่ตำราเอกสารยังไม่เหมาะสม ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่ากระบวนการไม่เหมาะสม นักศึกษา และบัณฑิตเห็นว่า การสอนและคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ยังไม่เหมาะสม ผู้ดูแลหลักสูตรควรให้ความสนใจและจัดทำหลักสูตรที่เป็นประโยชน์ ต่อประสบการณ์การเรียน ด้านผลผลิต (Product) พบว่า นายจ้างพอใจกับคุณสมบัติและความสามารถของบัณฑิตมาก โดยเฉพาะด้านการสื่อสารและการทำงานในหน่วยงาน โดยสรุปแล้ว พบว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในการเตรียมกำลังพลไว้เพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมในปัจจุบันและในอนาคตสำหรับสังคมเทคโนโลยีก้าวหน้า

ดังนั้น จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นว่า การประเมินหลักสูตร มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกหลักสูตรต่อการบริหารวิชาการและคุณภาพการศึกษา เพราะจะทำให้หลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ความต้องการของผู้เรียนและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น สำหรับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ได้ทำการแก้ไขและปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และนับตั้งแต่มีการใช้หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 มาแล้ว ยังไม่มีการประเมินหลักสูตรนี้เลย ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการประเมินหลักสูตรดังกล่าวจึงดำเนินการวิจัยครั้งนี้ขึ้น เพื่อที่จะเป็นข้อมูลให้กับคณะกรรมการหลักสูตรใช้ในการพิจารณาว่า จากการใช้หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 มาแล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่งนั้น มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ควรจะมีการแก้ไขปรับปรุงในส่วนใดบ้างและจะพัฒนาส่วนที่ดีให้ดียิ่งขึ้นได้อย่างไร ซึ่งการประเมินหลักสูตรที่ดีนั้น จะทำให้สามารถเห็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้ทันสมัย และตรงตามความต้องการของสังคมได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อหาระดับความเหมาะสมของหลักสูตรใน 3 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสมด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร โดยสอบถามข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน นิสิตปัจจุบันและมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2549)
2. การประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชา การวัดและประเมินผลของหลักสูตร โดยสอบถามข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอน นิสิตปัจจุบัน และมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546-2549)
3. การประเมินความเหมาะสมด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ โดยสอบถามข้อมูลคุณลักษณะของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 จากอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ใน 3 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยมีกรอบแนวคิดในการประเมินและรายละเอียดวิธีการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการประเมินหลักสูตร

คำถามการประเมินหลัก	ประเด็นย่อยในการตอบคำถามวิจัย	ข้อมูลที่ต้องการ/แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1. หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 มีความเหมาะสมในด้านองค์ประกอบหรือไม่ อย่างไร มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงอย่างไร	- วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดขึ้น สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติหรือไม่ - วัตถุประสงค์ของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่	ความคิดเห็นของผู้สอน - ผู้สอน - นิสิต ปัจจุบัน - มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จ การศึกษา ที่สำเร็จ การศึกษาไปแล้ว	แบบสอบถาม - ผู้สอน - นิสิตปัจจุบัน - มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จ การศึกษา ไปแล้ว	ค่าความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถามที่แสดง ความ คิดเห็น ในประเด็นต่างๆ	ร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อความเหมาะสมของหลักสูตร ตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม การประเมิน หลัก	ประเด็นย่อย ในการตอบ คำถามวิจัย	ข้อมูลที่ ต้องการ/ แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและ วิธีการ รวบรวมข้อมูล	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การประเมิน
1. หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2545 มีความ เหมาะสม ในด้าน องค์ ประกอบ หรือไม่ อย่างไร มีประเด็น ที่ต้อง ปรับปรุง อย่างไร (ต่อ)	- วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร มีการพัฒนา ผู้เรียนทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ และเจตคติ หรือไม่ - โครงสร้าง ของหลักสูตร มีความ เหมาะสม หรือไม่ - เนื้อหาของ หลักสูตรใน การจัดการ เรียนการสอน มีความ เหมาะสมและ เป็น ประโยชน์ต่อ การนำไปใช้ หรือการ ปฏิบัติงาน หรือไม่	ความคิดเห็น ของ - ผู้สอน - นิสิตปัจจุบัน - มหาบัณฑิต - มหาบัณฑิต ที่สำเร็จ การศึกษา ไปแล้ว ไปแล้ว	แบบสอบถาม - ผู้สอน - นิสิตปัจจุบัน - มหาบัณฑิต ที่สำเร็จ การศึกษา ไปแล้ว	ค่าความถี่ ของผู้ตอบ แบบ สอบถาม ที่แสดง ความ คิดเห็น ในประเด็น ต่างๆ	ร้อยละ 80 ของผู้ตอบ แบบ สอบถาม ที่มีต่อ ความ เหมาะสม ขององค์ ประกอบของ หลักสูตร ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม การประเมิน หลัก	ประเด็นย่อย ในการตอบ คำถามวิจัย	ข้อมูลที่ ต้องการ/ แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและ วิธีการ รวบรวมข้อมูล	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การประเมิน
2. การ ดำเนินการ ใช้หลักสูตร มีความ เหมาะสม หรือไม่ เพียงใด	- การจัดการเรียน การสอน ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้จนบรรลุ ตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร หรือไม่ - สาขาวิชา และ ภาคการศึกษา มีวิธีการ ดำเนินงาน เป็นไปตาม ข้อบังคับต่างๆ ของหลักสูตร หรือไม่ - ระบบการวัด และประเมินผล การเรียน เพื่อ การพัฒนา ผู้เรียน และ ปรับปรุง การจัดการเรียน การสอนมีความ เหมาะสม หรือไม่	ความคิดเห็น ของ - ผู้สอน - นิสิตปัจจุบัน - มหาบัณฑิต - มหาบัณฑิต ที่สำเร็จ การศึกษา ไปแล้ว ไปแล้ว	แบบสอบถาม - ผู้สอน - นิสิตปัจจุบัน - มหาบัณฑิต ที่สำเร็จ การศึกษา ไปแล้ว	ค่าความถี่ ของ ผู้ตอบ แบบ สอบถาม ที่แสดง ความ คิดเห็น ใน ประเด็น ต่างๆ	ร้อยละ 80 ของผู้ตอบ แบบสอบถาม ที่มีต่อ ความ เหมาะสม ของการ ดำเนินการ ใช้หลักสูตร ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป

ตารางที่ 1 (ต่อ)

คำถาม การประเมิน หลัก	ประเด็นย่อย ในการตอบ คำถามวิจัย	ข้อมูลที่ ต้องการ/ แหล่งข้อมูล	เครื่องมือและ วิธีการ รวบรวมข้อมูล	การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ การประเมิน
3. ผลผลิตของ หลักสูตรเป็น อย่างไร เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร หรือไม่	มหาวิทยาลัยที่ สำเร็จหลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ. 2545 มีคุณลักษณะ ทั่วไป และ คุณลักษณะ เฉพาะด้าน เหมาะสมมาก น้อยเพียงไร	ความคิดเห็น ของ - ผู้สอน - ผู้สอน - มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จ การศึกษา ไปแล้ว - ผู้บังคับ บัญชาชั้นต้น ของ มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย	แบบสอบถาม - ผู้สอน - มหาวิทยาลัย ที่สำเร็จ การศึกษา ไปแล้ว - ผู้บังคับ บัญชาชั้นต้น ของ มหาวิทยาลัย	ค่าความถี่ ของ ผู้ตอบ แบบ สอบถาม ที่แสดง ความ คิดเห็น ใน ประเด็น ต่างๆ	ร้อยละ 80 ของผู้ตอบ แบบ สอบถาม ที่มีต่อความ เหมาะสม ของผลผลิต หลักสูตร ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป

กลุ่มประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. อาจารย์ผู้สอนประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาและอาจารย์พิเศษจากโรงเรียน
สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 8 คน
2. มหาวิทยาลัยสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา
2546-2549 จำนวน 14 คน
3. ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย จำนวน 12 คน
4. นิสิตปัจจุบัน จำนวน 27 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 4 ชุด คือ ชุดที่ 1 สำหรับอาจารย์ผู้สอน ชุดที่ 2 สำหรับมหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ชุดที่ 3 สำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย และชุดที่ 4 สำหรับนิสิตปัจจุบัน ซึ่งลักษณะของเครื่องมือที่ใช้แต่ละฉบับมีดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน และชุดที่ 2 แบบสอบถามมหาวิทยาลัย เพื่อให้มีข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ แต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบระบุข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ลักษณะคำถามเป็นการให้ตอบเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ การแสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ในเรื่อง

- 1) ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 2) ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร
- 3) ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร
- 4) ความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา
- 5) ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน
- 6) ความเหมาะสมของการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา
- 7) ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล
- 8) คุณลักษณะของมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม มีลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามนิสิตปัจจุบัน เพื่อให้มีข้อมูลจากบัณฑิตที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร สำหรับนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบระบุข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของนิสิตปัจจุบัน ที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ลักษณะคำถามเป็นการให้ตอบเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ การแสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสมของหลักสูตรในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ในเรื่อง

- 1) ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 2) ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร
- 3) ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร
- 4) ความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา
- 5) ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน
- 6) ความเหมาะสมของการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา
- 7) ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อหลักสูตร และสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

ชุดที่ 4 แบบสอบถามผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิต เพื่อให้มีข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้มหาบัณฑิตของสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา สำหรับนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบระบุข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา ลักษณะคำถามเป็นการให้ตอบเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ที่จะช่วยให้สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาได้แนวคิดในการผลิตบัณฑิตให้เป็นไปตามความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 และคู่มือบัณฑิตศึกษา รวมทั้งศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการประเมิน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาประมวลเป็นกรอบแนวความคิด กำหนดขอบเขตของการศึกษาและเครื่องมือในการวิจัย เพื่อกำหนดเป็นคำถามการประเมินในการสร้างแบบสอบถามจากกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

3. สร้างคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการสอบถามกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรจัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง จำนวน 4 ชุด คือ สำหรับมหาบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิต อาจารย์ผู้สอน และนิสิตปัจจุบัน โดยเขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและครอบคลุมขอบเขตของการวิจัยตามโครงสร้างและรายละเอียดที่กำหนดไว้ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอให้แสดงความคิดเห็นและแนะนำปรับปรุงเพิ่มเติม ในข้อคำถามของแบบสอบถามแต่ละชุด และสำนวนภาษาที่ใช้ เช่น แก๊ไขข้อคำถามที่มี

ความกำกวม ไม่เหมาะสม หรือข้อคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านแล้วเกิดความลำเอียง ในการตอบ แล้วทำการแก้ไข ปรับปรุงข้อคำถามให้มีความตรงตามโครงสร้างสอดคล้องกับคำถาม ของการประเมินและความต้องการในการใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงหลักสูตร

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงและผ่านการเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปให้ ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การประเมินหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้ไปสำรวจมาแล้ว เพื่อให้ตรวจสอบความตรง ตามโครงสร้าง (Construct Validity) และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์ ความคิดเห็นที่ตรงกันหรือสอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 4 ท่าน ที่มีความเห็นตรงกันหรือสอดคล้องกันในข้อคำถามของแบบสอบถามว่ามีความเหมาะสมและ ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการประเมิน ซึ่งจากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญผลปรากฏว่า

4.1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอนและมหาบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็น ที่ตรงกันว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการศึกษา ในเรื่องของภาษาที่ใช้มีบางข้อ คำถามที่ยังใช้ภาษาไม่ถูกต้อง และไม่กระชับรัดกุม ในเรื่องเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเสนอแนะว่าควรมีการสอบถามในเรื่องความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชาในแต่ละรายวิชา ผู้วิจัยจึงทำการเพิ่มคำอธิบายรายวิชาในทุกรายวิชาที่มีในหลักสูตรในแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ และ ในเรื่องคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิต ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน ได้เสนอแนะเช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของ มหาบัณฑิต ซึ่งคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ ข้อคำถามที่ 28 มีความสามารถในการให้บริการทางวิชาการด้านวิจัยและประเมินผลแก่สังคม, ข้อที่ 31 สามารถทำวิจัยค้นคว้าเพื่อ พัฒนางานและแก้ปัญหาในงานที่ทำอยู่ได้, ข้อที่ 32 สามารถใช้การวิจัยค้นคว้าเพื่อพัฒนางานและ แก้ปัญหาในงานที่ทำอยู่ได้, ข้อที่ 34 สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการ วิจัยและประเมินผลให้กับหน่วยงาน, ข้อที่ 38 มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์ และประเมินผล และข้อที่ 39 มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนคงไม่สามารถแสดงความคิดเห็นในข้อคำถามดังกล่าวได้ ผู้วิจัยจึงปรับปรุง โดยการทำเครื่องหมาย (*) เพื่อเว้นข้อคำถามดังกล่าวในแบบสอบถามของอาจารย์ผู้สอน และ แบบสอบถามสำหรับมหาบัณฑิต ในข้อคำถามที่เป็นข้อความให้เลือกตอบ มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ ข้อที่ 9 สิ่งที่มีมหาบัณฑิตประทับใจ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่า ควรเพิ่มคำถาม ปลายเปิดเป็นรายการสุดท้าย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอื่นๆ เพิ่มเติม ผู้วิจัยจึงเพิ่มคำถามปลายเปิดเป็นรายการสุดท้ายในแบบสอบถามดังกล่าว

4.2 แบบสอบถามสำหรับนิสิตปัจจุบัน ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่าในข้อคำถามที่เป็นข้อความให้เลือกตอบมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ข้อที่ 5 การรู้จักสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และข้อที่ 7 สิ่งที่น่าสนใจ ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าควรเพิ่มคำถามปลายเปิดเป็นรายการสุดท้าย เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอื่นๆเพิ่มเติม ผู้วิจัยจึงเพิ่มคำถามปลายเปิดเป็นรายการสุดท้ายในแบบสอบถามดังกล่าว สำหรับในเรื่องเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เสนอแนะเช่นเดียวกับแบบสอบถามในข้อ 4.1

4.3 แบบสอบถามผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ท่าน เห็นตรงกันว่าควรจะมีการแยกข้อคำถามที่เป็นคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาวิทยาลัยออกจากกัน เพื่อไม่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความสับสน และเสนอแนะว่าควรมีข้อคำถามที่สอบถามความพึงพอใจมหาวิทยาลัยในภาพรวม ผู้วิจัยจึงปรับปรุงโดยการแยกข้อคำถามคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถออกจากกัน และเพิ่มข้อคำถามความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาวิทยาลัยในภาพรวม

5. ผู้วิจัยแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมขึ้นตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนิสิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษารุ่นปีที่ 2 จำนวน 3 คน รุ่นปีที่ 3 จำนวน 2 คน และรุ่นปีที่ 4 จำนวน 1 คน เพื่อพิจารณาความชัดเจนของภาษาที่ใช้ให้สื่อความหมายได้ตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการทดลองใช้ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนเข้าใจคำชี้แจง วิธีการตอบแบบสอบถาม และเข้าใจข้อคำถามแต่ละข้อตรงกัน

6. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและภาษาที่ใช้ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ไปจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มประชากรเป้าหมาย โดยการจัดพิมพ์แบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบที่สะดวกต่อการตอบและจัดทำคำชี้แจงและวิธีการตอบเพื่อให้ผู้ตอบเห็นความสำคัญของการให้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยตรวจสอบรายชื่อผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา พ.ศ. 2546-2549 จากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อตรวจสอบที่อยู่และสถานที่ทำงานของมหาบัณฑิต
2. ทำหนังสือราชการจาก ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เสนอไปยังอาจารย์ผู้สอน และหน่วยงานต้นสังกัดที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินทางการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2546-2549 ปฏิบัติงานอยู่ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากมหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต
3. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิต โดยการส่งหนังสือราชการ แบบสอบถามของผู้บังคับบัญชาและแบบสอบถามของมหาบัณฑิตไปพร้อมกันทางไปรษณีย์ และการใช้โทรศัพท์ เพื่อขอความกรุณาให้ตอบแบบสอบถาม และส่งคืนกลับมาทางไปรษณีย์ ซึ่งหากมีปัญหาใดๆ ก็สามารถติดต่อมายังผู้วิจัยได้ ส่วนแบบสอบถามชนิดปัจจุบัน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปติดต่อและขอรับคืนด้วยตนเอง และสำหรับแบบสอบถามของอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือราชการไปให้อาจารย์ประจำสาขาและอาจารย์พิเศษทุกท่านที่สอนในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ไปติดต่อและขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนแบบสอบถามจำนวน 60 ชุด จากแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 61 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.36
4. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากทุกกลุ่มประชากรเป้าหมายแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบและทำการวิเคราะห์โดยดำเนินการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม บันทึกลงในแบบฟอร์มที่จะใช้วิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสถิติที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์การตอบแบบสอบถามของกลุ่มต่างๆ ก่อนรวบรวมคำตอบของกลุ่มต่างๆ ที่ให้ข้อมูลนำมาบันทึกข้อมูลลงแบบฟอร์มที่จะใช้วิเคราะห์ข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกผล ประมวลผลข้อมูลที่เป็นตัวเลขโดยการวิเคราะห์ความถี่ของคำตอบในแต่ละข้อ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. คำตอบที่เป็นคำบรรยายจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดหมวดหมู่ของการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามประเด็นคำตอบ
3. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการแปลความหมายจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแยกตามประเด็นคำถามการวิจัย และแสดงคำตอบของกลุ่มต่างๆ ที่ตอบคำถามเดียวกันไว้ด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง
4. การแปลความหมายข้อมูลจากแบบสอบถามในการตัดสินใจถึงความเหมาะสมของหลักสูตร ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการประเมิน โดยสรุปจากข้อมูลที่แสดงว่า ผู้ตอบกลุ่มต่างๆ ส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามในประเด็นเดียวกัน เห็นว่ามีความเหมาะสมตรงกันในระดับมากขึ้นไปจากการตอบใน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากมหาบัณฑิต

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ด้วยการสัมภาษณ์มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 - 2549 เพื่อให้มหาบัณฑิตได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีต่อหลักสูตรและต่อตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นของการสัมภาษณ์ ในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) คุณค่าของหลักสูตร
- 2) จุดแข็งและจุดอ่อนของหลักสูตร
- 3) ความประทับใจในหลักสูตร
- 4) วิชาเรียนที่ประทับใจมากที่สุด
- 5) สิ่งที่มหาบัณฑิตเห็นว่าควรปรับปรุง
- 6) ลักษณะของตนเองหลังจากจบการศึกษาและความคาดหวังก่อนมาเรียนในสาขานี้
- 7) การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ และวิชาที่นำไปใช้มากที่สุด
- 8) การได้รับการยอมรับจากผู้อื่นหรือสังคมในด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ

กลุ่มประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

มหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546-2549 จำนวน 14 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะของคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด

การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดคำถามในแบบสัมภาษณ์ขึ้น สำหรับใช้สัมภาษณ์มหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2546-2549 ซึ่งข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์จะเป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีต่อหลักสูตรและต่อตนเองของมหาบัณฑิต เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมที่จะใช้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตร จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอให้แสดงความคิดเห็นและขอคำแนะนำเพิ่มเติมในข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์ แล้วทำการแก้ไข ปรับปรุง ก่อนที่จะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์มหาบัณฑิตที่อาศัยอยู่ทั้งในกรุงเทพฯ และในต่างจังหวัด โดยผู้วิจัยจะไปทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเองสำหรับมหาบัณฑิตที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ แต่สำหรับมหาบัณฑิตที่อยู่ในต่างจังหวัด ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์โดยผ่านทางโทรศัพท์

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาแล้ว ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้การสรุปบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อาจารย์ผู้สอนมหาบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน ที่มีต่อหลักสูตร เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรในหัวข้อต่อไปนี้

1. ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร
2. ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานของสาขาวิชา และภาควิชา การวัดและประเมินผลของหลักสูตร
3. ด้านผลผลิตของหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

ตอนที่ 3 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 4 เสนอรายละเอียดการสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมจากมหาบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มประชากรเป้าหมาย 4 กลุ่ม คือ อาจารย์ผู้สอน จำนวน 7 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 - 2549 จำนวน 14 คน ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย จำนวน 12 คน และนิสิตปัจจุบัน จำนวน 27 คน รวมทั้งหมด 60 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและความเกี่ยวข้องของอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามกับหลักสูตร

(N = 7)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	3	42.86
- หญิง	4	57.14
ตำแหน่งทางวิชาการ		
- อาจารย์	4	57.14
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์	1	14.29
- รองศาสตราจารย์	2	28.57
ประสบการณ์การทำงาน		
3 ปี	1	14.29
4 ปี	1	14.29
6 ปี	1	14.29
7 ปี	1	14.29
30 ปี	1	14.29
34 ปี	2	28.57
ความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ภาควิชาสาขาวิชาและประเมินผลการศึกษา	1	14.29
- คณะกรรมการบริหารงานหลักสูตร	6	85.71
- ผู้สอน และ/หรือ อาจารย์ประจำสาขา	6	85.71
- ผู้สอน และ/หรือ อาจารย์พิเศษ	1	14.29

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนเป็นเพศหญิง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 57.14) และเพศชาย จำนวน 3 คน (ร้อยละ 42.86) มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 57.14) และมีประสบการณ์ในการทำงาน 34 ปี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 28.57) รองลงมา คือ 3 ปี, 4 ปี, 6 ปี, 7 ปี, 30 ปี อย่างละ 1 คน (ร้อยละ 14.29) และอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คือ เป็นคณะกรรมการบริหารงานหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต และ ผู้สอนและ/หรืออาจารย์ประจำสาขา จำนวน อย่างละ 6 คน (ร้อยละ 85.71)

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไป ลักษณะงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบของมหาบัณฑิต

(N = 14)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	3	21.43
- หญิง	11	78.57
ปัจจุบันอายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	1	7.14
26 – 30 ปี	7	50.00
31 – 35 ปี	5	35.71
36 – 40 ปี	1	7.14
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี		
- สาขาการประถมศึกษา	3	21.43
- สาขาการศึกษา (ภาษาอังกฤษ)	1	7.14
- สาขาคณิตศาสตร์/การสอนคณิตศาสตร์	4	28.57
- สาขาวิทยาศาสตร์/การสอนวิทยาศาสตร์	3	21.43
- สาขาวิศวกรรมอากาศยาน	1	7.14
- สาขาครุศาสตร์	1	7.14
- สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	1	7.14
สถาบันที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี		
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3	21.43
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1	7.14

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(N = 14)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ต่อ)		
- มหาวิทยาลัยบูรพา	1	7.14
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	1	7.14
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	7.14
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ	4	28.57
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล	2	14.29
- โรงเรียนนายเรืออากาศ	1	7.14
ลักษณะของหน่วยงานในปัจจุบันเป็น		
1. สถาบันการศึกษารัฐบาล		
- ระดับประถมศึกษา	3	21.43
- ระดับมัธยมศึกษา	3	21.43
- ระดับอุดมศึกษา	1	7.14
- โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (อนุบาล - ม.3)	2	14.29
2. สถาบันการศึกษาเอกชน		
- ระดับอุดมศึกษา	2	14.29
3. อื่นๆ		
- กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ดอนเมือง กรุงเทพฯ	1	7.14
- ยังไม่ประกอบอาชีพ	2	14.29
หน่วยงานในปัจจุบันหลังจากสำเร็จการศึกษา		
- หน่วยงานเดิมก่อนเข้าศึกษา	9	64.29
- หน่วยงานใหม่หลังจากจบการศึกษา	3	21.43
- ไม่ระบุ	2	14.29
ภาระงานหรือหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- งานสอน เช่น สอนในรายวิชาทั่วไป หรือวิชาที่ เกี่ยวกับวิจัยและประเมินผล	8	57.14

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(N = 14)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ภาระงานหรือหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน (ต่อ)		
- งานบริหาร เช่น หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยหัวหน้าหมวด	2	14.29
- งานบริการทางวิชาการ เช่น การจัดสัมมนา เป็นวิทยากร เป็นครูวิชาการของโรงเรียน ให้คำปรึกษา ด้านการวิจัย หรืองานบริการการจัดการเรียนการสอน เช่น จัดงานกิจกรรมของโรงเรียน สอนซ่อมเสริมนักเรียน	8	57.14
- งานวิจัยและประเมินผลการศึกษา	10	71.43
- งานด้านอื่นๆ เช่น งานประกันคุณภาพการศึกษาและ สถานศึกษา งานธุรการ งานสารสนเทศ บรรณารักษ์ห้องสมุด ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจนจบหลักสูตร (ภาคการศึกษา)	7	50.00
- สี่	2	14.29
- ห้า	5	35.71
- หก	5	35.71
- แปด	2	14.29
กลุ่มสาขาวิชาเอกเลือกที่ศึกษา		
- การสอนคณิตศาสตร์	4	28.57
- เทคโนโลยีการศึกษา	1	7.14
- บริหารการศึกษา	6	42.86
- สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา	3	21.43
สิ่งที่มหัศจรรย์ที่ประทับใจมากที่สุดในการศึกษา		
- คุณภาพของอาจารย์	4	28.57
- ความเป็นครูของผู้สอน	6	42.86
- ความเข้มข้นของการสอน	2	14.29
- ความเป็นเลิศทางวิชาการ	2	14.29

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(N = 14)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งที่มหาวิทยาลัยต้องการให้ทางสาขาหรือภาควิชาทำให้ หลังจบการศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) คือ		
- ให้มีการพบปะสังสรรค์ศิษย์เก่าทุกรุ่นและทุกๆ ปี	11	78.57
- ให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ เป็นระยะๆ	5	35.71
- ให้มีการส่งจดหมายข่าวต่างๆ ของสาขาหรือภาควิชา	12	85.71
- ให้เชิญเข้าร่วมงานทางวิชาการของสาขาหรือภาควิชา ที่จัดขึ้น	10	71.43

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยเป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน (ร้อยละ 78.57) เป็นผู้มีอายุอยู่ระหว่าง 26-30 ปี มากที่สุด จำนวน 7 คน (ร้อยละ 50) โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในสาขาคณิตศาสตร์/การสอนคณิตศาสตร์มากที่สุด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 28.57) และจบการศึกษามาจากสถาบันราชภัฏมากที่สุด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 28.57) รองลงมาคือ มาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 21.43) ปัจจุบันหน่วยงานที่มหาวิทยาลัยทำงานอยู่เป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาลระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวนเท่ากันอย่างละ 3 คน (ร้อยละ 21.43) ซึ่งเป็นหน่วยงานเดิมก่อนเข้าศึกษามากที่สุด จำนวน 9 คน (ร้อยละ 64.29) และในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีภาระงานหรือหน้าที่ความรับผิดชอบด้านงานวิจัยและประเมินผลการศึกษา มากที่สุด จำนวน 10 คน (ร้อยละ 71.43) รองลงมาคือ งานสอนและงานบริการทางวิชาการ จำนวนเท่ากันอย่างละ 8 คน (ร้อยละ 57.14) ระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยใช้ในการศึกษาจนจบหลักสูตร คือ 5 และ 6 ภาคการศึกษา จำนวนเท่ากันอย่างละ 5 คน (ร้อยละ 35.71) กลุ่มสาขาวิชาเอกเลือกที่มหาวิทยาลัยเลือกเรียนมากที่สุด คือ สาขาบริหารการศึกษา จำนวน 6 คน (ร้อยละ 42.86)

สิ่งที่มหาวิทยาลัยประทับใจมากที่สุดของการศึกษาในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คือ ความเป็นครูของผู้สอน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 42.86) รองลงมาคือ คุณภาพของอาจารย์ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 28.57) และสิ่งที่มหาวิทยาลัยต้องการให้ทางสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาหรือภาควิชาการศึกษาจัดทำให้มากที่สุด คือ มีการส่งจดหมายข่าวต่างๆ ของสาขาวิชาหรือภาควิชา จำนวน 12 คน (ร้อยละ 85.71) รองลงมาคือ มีการพบปะสังสรรค์ศิษย์เก่าทุกรุ่น ทุกปี จำนวน 11 คน

(ร้อยละ 78.57) ตลอดจนต้องการให้มีการเชิญเข้าร่วมงานทางวิชาการของสาขาวิจัยและประเมินผล การศึกษาหรือภาควิชาการศึกษาที่จัดขึ้น จำนวน 10 คน (ร้อยละ 71.43)

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไป ลักษณะงาน และความต้องการหาบัณฑิตของผู้บังคับบัญชา

(N = 12)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	6	50.00
- หญิง	6	50.00
ปัจจุบันอายุ		
ต่ำกว่า 41 ปี	1	8.33
41 – 45 ปี	3	25.00
46 – 50 ปี	2	16.67
51 – 55 ปี	4	33.33
56 – 60 ปี	2	16.67
วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด		
- ปริญญาตรี	3	25.00
- ปริญญาโท	3	25.00
- ปริญญาเอก	4	33.33
- ประกาศนียบัตรบัณฑิตการบริหารการศึกษา	2	16.67
ลักษณะของหน่วยงาน		
1. สถาบันการศึกษารัฐบาล		
- ระดับประถมศึกษา	3	25.00
- ระดับมัธยมศึกษา	3	25.00
- ระดับอุดมศึกษา	1	8.33
- โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (อนุบาล - ม.3)	2	16.67
2. สถาบันการศึกษาเอกชน		
- ระดับอุดมศึกษา	2	16.67
3. อื่นๆ		
- กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ดอนเมือง กรุงเทพฯ	1	8.33

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(N = 12)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
- ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานระดับผู้อำนวยการ	9	75.00
- หัวหน้าหมวด	2	16.67
- ที่ปรึกษาสำนักงาน	1	8.33
ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งดังกล่าว		
3 – 6 ปี	4	33.33
7 – 10 ปี	5	41.67
11 – 14 ปี	1	8.33
มากกว่า 14 ปี ขึ้นไป	2	16.67
ระยะเวลาที่เป็นผู้บังคับบัญชาของมหาดำเนินการ		
- หนึ่งปี	6	50.00
- สองปี	4	33.33
- สามปี	1	8.33
- สี่ปี	1	8.33
มหาดำเนินการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา ได้รับมอบหมายให้ทำงานประเภท (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- งานสอน เช่น สอนในรายวิชาทั่วไป หรือวิชาที่เกี่ยวกับวิจัยและประเมินผล	8	66.67
- งานบริหาร เช่น หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยหัวหน้าหมวด	2	16.67
- งานบริการทางวิชาการ เช่น การจัดสัมมนา เป็นวิทยากร เป็นครูวิชาการของโรงเรียน ให้คำปรึกษาด้านการวิจัย หรืองานบริการการจัดการเรียนการสอน เช่น จัดงานกิจกรรมของโรงเรียน สอนซ่อมเสริมนักเรียน	8	66.67
- งานวิจัยและประเมินผลการศึกษา	10	83.33
- งานด้านอื่นๆ เช่น งานประกันคุณภาพการศึกษาและสถานศึกษา งานธุรการ งานสารสนเทศ บรรณารักษ์ห้องสมุด	7	58.33

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(N = 12)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชาคนอื่นๆ มาศึกษาต่อ ในระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		
1. ต้องการ		
- จำนวน 1 คน	3	25.00
- จำนวน 2 คน	3	25.00
- ไม่ระบุจำนวน	4	33.33
2. ไม่ต้องการ	2	16.67
สาเหตุที่ต้องการ		
- เชื่อมั่นในคุณภาพของมหาบัณฑิตสาขานี้	2	16.67
- ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและ มีความรับผิดชอบ เป็นแกนนำในการทำการวิจัย เพื่อปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน และสามารถเผยแพร่ความรู้แก่ผู้อื่นได้	6	50.00
- ต้องการพัฒนาระบบงานด้านนี้ในหน่วยงานให้ดีขึ้น เพราะ บุคลากรด้านนี้ในหน่วยงานมีน้อย	2	16.67
สาเหตุที่ไม่ต้องการ		
- มีบุคลากรด้านนี้เพียงพอแล้ว	2	16.67

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้บังคับบัญชาเป็นเพศชาย และเพศหญิง มีจำนวนเท่ากัน
อย่างละ 6 คน (ร้อยละ 50) โดยมีอายุอยู่ในช่วง 51 – 55 ปี มากที่สุด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 33.33)
มีวุฒิการศึกษาขั้นสูงสุดระดับปริญญาเอกมากที่สุด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 33.33) ลักษณะของ
หน่วยงานเป็นสถาบันการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวนเท่ากันอย่างละ 3
คน (ร้อยละ 25) และมีตำแหน่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานระดับผู้อำนวยการมากที่สุด
จำนวน 9 คน (ร้อยละ 75) ซึ่งมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งดังกล่าวอยู่ในช่วง 7 – 10 ปี มาก
ที่สุด จำนวน 5 คน และมีระยะเวลาที่เป็นผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตจำนวน 1 ปี มากที่สุด
จำนวน 6 คน (ร้อยละ 50) ส่วนภาระงานหรือหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้มอบหมายให้มหาบัณฑิต
ส่วนใหญ่จะทำงานด้านงานวิจัยและประเมินผลการศึกษามากที่สุด จำนวน 10 คน (ร้อยละ 83.33)

สำหรับความต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา พบว่า มีผู้บังคับบัญชา จำนวน 2 คน (ร้อยละ 16.67) ระบุว่าไม่ต้องการ เพราะไว้ในหน่วยงานมีบุคลากรด้านนี้เพียงพอแล้ว และมีผู้บังคับบัญชา จำนวน 10 คน (ร้อยละ 83.33) ระบุว่าต้องการ โดยระบุว่า ต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชาจำนวน 1 คน และ 2 คน มาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวนเท่ากันอย่างละ 3 คน (ร้อยละ 25) และไม่ระบุจำนวน 4 คน (ร้อยละ 33.33) ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาที่ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลว่า ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้ มีความรับผิดชอบ เป็นแกนนำในการทำการวิจัย เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน และสามารถเผยแพร่ความรู้แก่ผู้อื่นได้มากที่สุด จำนวน 6 คน (ร้อยละ 50) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของมหาบัณฑิตสาขานี้ และต้องการพัฒนาระบบงานด้านนี้ในหน่วยงานให้ดีขึ้น เพราะบุคลากรด้านนี้ในหน่วยงานมีน้อย อย่างละ 2 คน (ร้อยละ 16.67)

ตารางที่ 5 ข้อมูลทั่วไป การรู้จักหลักสูตร และเป้าหมายการเข้าศึกษาของนิสิตปัจจุบัน

(N = 27)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	2	7.41
- หญิง	25	92.59
ระดับการศึกษา		
- ชั้นปีที่ 1	10	37.04
- ชั้นปีที่ 2	10	37.04
- ชั้นปีที่ 3	3	11.11
- ชั้นปีที่ 4	4	14.81
ปัจจุบันอายุ		
ต่ำกว่า 26 ปี	18	66.67
26 – 30 ปี	5	18.52
31 – 35 ปี	2	7.41
มากกว่า 36 ปีขึ้นไป	2	7.41

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(N = 27)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี		
- สาขาการประถมศึกษา	4	14.81
- สาขาการวัดและประเมินผลทางการศึกษา	3	11.11
- สาขาคณิตศาสตร์/การสอนคณิตศาสตร์	7	25.93
- สาขาวิทยาศาสตร์/การสอนวิทยาศาสตร์	6	22.22
- สาขาจิตวิทยาสังคม	2	7.41
- สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ	1	3.70
- สาขาศึกษาศาสตร์-เกษตร	1	3.70
- สาขาภาษาอังกฤษ	2	7.41
- สาขาสุขศึกษา	1	3.70
สถาบันที่จบการศึกษา		
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	6	22.22
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1	3.70
- มหาวิทยาลัยทักษิณ	4	14.81
- มหาวิทยาลัยบูรพา	1	3.70
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	6	22.22
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	3.70
- มหาวิทยาลัยราชภัฏ	7	25.93
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง	1	3.70
รู้จักสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา		
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- เพื่อน	12	44.44
- รุ่นพี่	8	29.63
- อินเตอร์เน็ต	21	77.78
- สถาบันการศึกษาที่ศึกษาอยู่	9	33.33
- อาจารย์ที่ปรึกษา	1	3.70
- ผู้ปกครอง	1	3.70

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(N = 27)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เป้าหมายในการเข้าศึกษาต่อในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ต้องการมีความรู้ในศาสตร์แขนงนี้เพิ่มขึ้น	23	85.19
- ต้องการพัฒนาตนเองเพื่อการประกอบอาชีพ	25	92.59
- ต้องการเพิ่มคุณสมบัติในหน้าที่การงานที่มีอยู่เดิม	5	18.52
- ต้องการเรียนรู้และหาประสบการณ์เพิ่มขึ้น	22	81.48
- ต้องการเป็นผู้นำทางการวิจัย วัตถุประสงค์ และประเมินผล		
ในหน่วยงานของตน	4	14.81
- ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศจากการทำงานมาศึกษาต่อ	3	11.11
- เพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไปอีก	1	3.70
สิ่งที่ประทับใจมากที่สุดของการศึกษาในสาขาวิจัยและประเมินผล การศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์		
- คุณภาพของอาจารย์	6	22.22
- ความเป็นครูของผู้สอน	11	40.74
- ความเข้มข้นของการสอน	6	22.22
- ความเป็นเลิศทางวิชาการ	3	11.11
- บรรยากาศในการเรียนการสอน	1	3.70
สิ่งที่นิสิตต้องการให้ทางสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และ ภาควิชาการศึกษาจัดทำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) คือ		
- ให้มีการพบปะสังสรรค์ศิษย์เก่าทุกรุ่น และทุกๆ ปี	19	70.37
- ให้มีการรายงานผลการติดตามผลการปฏิบัติงานของ มหาดบัณฑิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ เป็นระยะๆ	18	66.67
- ให้มีการส่งจดหมายข่าวต่างๆ ของสาขาหรือภาควิชา	20	74.07
- เชิญเข้าร่วมงานทางวิชาการของสาขาหรือภาควิชาที่จัดขึ้น	21	77.78
- อื่นๆ เช่น มี wab ของสาขาฯ สำหรับการติดต่อปรึกษา		
ระหว่างศิษย์กับอาจารย์ ต้องการให้มีการแนะแนวทาง การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพหรือหาที่ทำงาน	2	7.41

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่านิสิตปัจจุบันที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 25 คน (ร้อยละ 92.59) เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 จำนวนที่เท่ากันชั้นปีละ 10 คน (ร้อยละ 37.04) โดยมีอายุอยู่ในช่วงต่ำกว่า 26 ปี มากที่สุด จำนวน 18 คน (ร้อยละ 66.67) และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในสาขาคณิตศาสตร์/การสอนคณิตศาสตร์มากที่สุด จำนวน 7 คน (ร้อยละ 25.93) รองลงมาคือ สาขาวิทยาศาสตร์/การสอนวิทยาศาสตร์ จำนวน 6 คน (ร้อยละ 22.22) สถาบันการศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด มาจากสถาบันราชภัฏ จำนวน 7 คน (ร้อยละ 25.93) รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีจำนวนเท่ากัน มหาวิทยาลัยละ 6 คน (ร้อยละ 22.22) โดยนิสิตปัจจุบันรู้จักหลักสูตรสาขาวิจัย และประเมินผลการศึกษาจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด จำนวน 21 คน (ร้อยละ 77.78) รองลงมาคือ จากเพื่อน จำนวน 12 คน (ร้อยละ 44.44)

นิสิตปัจจุบันส่วนใหญ่มีเป้าหมายในการเข้าศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพราะต้องการพัฒนาตนเองเพื่อการประกอบอาชีพ จำนวน 25 คน (ร้อยละ 92.59) รองลงมาคือ ต้องการมีความรู้ในศาสตร์แขนงนี้เพิ่มขึ้น จำนวน 23 คน (ร้อยละ 85.19)

สิ่งที่นิสิตปัจจุบันประทับใจมากที่สุดของการศึกษาในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คือ ความเป็นครูของผู้สอน จำนวน 11 คน (ร้อยละ 40.74) รองลงมาคือ คุณภาพของอาจารย์ และความเข้มข้นของการสอน มีจำนวนเท่ากัน อย่างละ 6 คน (ร้อยละ 22.22) และสิ่งที่นิสิตปัจจุบันต้องการให้ทางสาขาหรือภาควิชาจัดทำให้มากที่สุด คือ ต้องการให้เชิญเข้าร่วมงานทางวิชาการของสาขาหรือภาควิชาที่จัดขึ้น จำนวน 21 คน (ร้อยละ 77.78) รองลงมาคือ ต้องการให้มีการส่งจดหมายข่าวต่างๆ ของสาขาหรือภาควิชา จำนวน 20 คน (ร้อยละ 74.07)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต ผู้บังคับบัญชา และบัณฑิตปัจจุบันที่มีต่อหลักสูตร

ในตอนที 2 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และบัณฑิตปัจจุบัน เกี่ยวกับความเหมาะสมในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร สำหรับผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิตจะวิเคราะห์ด้านผลผลิตของหลักสูตร และการวิเคราะห์ความคิดเห็นในแต่ละด้านจะวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่

1. ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และมีความชัดเจนในการวางแผนการศึกษาในด้านต่างๆ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชาของหลักสูตร และคำอธิบายรายวิชา ซึ่งจะต้องได้ข้อมูลจากหลายๆ ด้าน มาประกอบกันในการจัดการศึกษาต่อไป เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และบัณฑิตปัจจุบัน ในการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ดังรายละเอียดในตารางที่ 6-13

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	อาจารย์ (N=7)					มหาวิทยาลัย (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีความสอดคล้องกับนโยบาย การจัดการศึกษาของชาติ	2	<u>5</u>	-	-	-	6	<u>8</u>	-	-	-	4	<u>21</u>	2	-	-
2. มีความสอดคล้องกับความต้องการ ของสังคม	2	<u>4</u>	1	-	-	<u>9</u>	5	-	-	-	10	<u>15</u>	1	1	-
3. มีความสอดคล้องกับสภาพของ สังคมที่เปลี่ยนแปลง	2	<u>4</u>	1	-	-	3	<u>10</u>	1	-	-	4	<u>18</u>	4	1	-
4. มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้าน ความรู้ ทักษะ และเจตคติ	1	<u>5</u>	-	-	-	5	<u>9</u>	-	-	-	10	<u>14</u>	3	-	-

ตารางที่ 7 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อ
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ความถี่รวม ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
1. มีความสอดคล้อง กับนโยบายการจัด การศึกษาของชาติ	12	<u>34</u>	2	-	-	มาก	46 (95.83)	เหมาะสม
2. มีความสอดคล้อง กับความต้องการ ของ สังคม	21	<u>24</u>	7	1	-	มาก	45 (93.75)	เหมาะสม
3. มีความสอดคล้อง กับสภาพของสังคม ที่เปลี่ยนแปลง	9	<u>32</u>	6	1	-	มาก	41 (85.42)	เหมาะสม
4. มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ	16	<u>28</u>	3	-	-	มาก	44 (91.67)	เหมาะสม

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และจากตารางที่ 7 พบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรทุกประเด็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด ร้อยละ 95.75 คือ ข้อที่ 1 มีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ รองลงมา คือ ข้อที่ 2 มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม (ร้อยละ 93.75) ข้อที่ 4 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ (ร้อยละ 91.67) และข้อที่ 3 มีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 85.42)

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร	อาจารย์ (N=7)					มหาวิทยาลัย (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. จำนวนหน่วยกิตรวม															
ตลอดหลักสูตร (40 หน่วยกิต)	3	4	-	-	-	2	5	-	-	-	7	17	3	-	-
2. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอก															
(ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต)	3	4	-	-	-	7	4	3	-	-	7	18	2	-	-
3. จำนวนหน่วยกิตวิชาสัมมนา															
(2 หน่วยกิต)	4	1	2	-	-	3	8	3	-	-	10	14	3	-	-
4. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกบังคับ															
(14 หน่วยกิต)	4	2	1	-	-	5	8	1	-	-	7	17	3	-	-
5. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกเลือก															
(ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต)	4	2	-	1	-	3	9	1	1	-	6	18	3	-	-
6. จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์															
(ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต)	4	3	-	-	-	6	8	-	-	-	10	12	5	-	-

ตารางที่ 8 (ต่อ)

โครงสร้างของหลักสูตร	อาจารย์ (N=7)					มหาบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. ความเหมาะสมของรายวิชาที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา/แผนการศึกษา	2	4	1	-	-	2	10	2	-	-	3	13	10	1	-
8. ความเหมาะสมของรายวิชาตลอดหลักสูตร	2	4	1	-	-	4	8	1	1	-	7	15	5	-	-
9. ความเหมาะสมของสัดส่วนของจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา กับเนื้อหาวิชา	2	3	1	1	-	4	9	1	-	-	3	18	6	-	-

ตารางที่ 9 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อ
ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากที่สุดไปสูงสุด	ค่าเฉลี่ยรวม	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
1. จำนวนหน่วยกิตรวม								
ตลอดหลักสูตร							45	
(40 หน่วยกิต)	19	<u>26</u>	3	-	-	มาก	(93.75)	เหมาะสม
2. จำนวนหน่วยกิต								
วิชาเอก (ไม่น้อยกว่า							43	
28 หน่วยกิต)	17	<u>26</u>	5	-	-	มาก	(89.58)	เหมาะสม
3. จำนวนหน่วยกิตวิชา							40	
สัมมนา (2 หน่วยกิต)	17	<u>23</u>	8	-	-	มาก	(83.33)	เหมาะสม
4. จำนวนหน่วยกิตวิชา								
เอกบังคับ							43	
(14 หน่วยกิต)	16	<u>27</u>	5	-	-	มาก	(89.58)	เหมาะสม
5. จำนวนหน่วยกิตวิชา								
เอกเลือก (ไม่น้อยกว่า							42	
12 หน่วยกิต)	13	<u>29</u>	4	2	-	มาก	(87.50)	เหมาะสม
6. จำนวนหน่วยกิต								
วิทยานิพนธ์								
(ไม่น้อยกว่า 12							43	
หน่วยกิต)	20	<u>23</u>	5	-	-	มาก	(89.58)	เหมาะสม
7. ความเหมาะสมของ								
รายวิชาที่กำหนดใน								
แต่ละภาคการศึกษา/							34	ควร
แผนการศึกษา	7	<u>27</u>	13	1	-	มาก	(70.83)	ปรับปรุง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

โครงสร้างของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปสูงสุด	ความถี่รวม	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
8. ความเหมาะสมของรายวิชา							40	
ตลอดหลักสูตร	13	27	7	1	-	มาก	(83.33)	เหมาะสม
9. ความเหมาะสมของสัดส่วนของจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา กับเนื้อหาวิชา							39	
เนื้อหาวิชา	9	30	8	1	-	มาก	(81.25)	เหมาะสม

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนมหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และจากตารางที่ 9 พบว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมเกือบทุกประเด็น ยกเว้นในประเด็น ข้อที่ 7 ความเหมาะสมของรายวิชาที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา/แผนการศึกษา แม้ว่าจะมีความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้ว ผลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ควรปรับปรุง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด ร้อยละ 93.75 คือ ข้อที่ 1 ในประเด็นเรื่องความเหมาะสมของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร (40 หน่วยกิต) รองลงมา ร้อยละ 89.58 คือ ข้อที่ 2 ในเรื่องของจำนวนหน่วยกิตวิชาเอก (ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต) ข้อที่ 4 ในเรื่องของจำนวนหน่วยกิตวิชาเอกบังคับ (14 หน่วยกิต) และข้อที่ 6 ในเรื่องของจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ (ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต)

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

เนื้อหาวิชาของหลักสูตร	อาจารย์ (N=7)					มหาวิทยาลัย (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	1	<u>5</u>	1	-	-	4	<u>10</u>	-	-	-	4	<u>21</u>	2	-	-
2. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับ ความต้องการและความสนใจ ของผู้เรียน	2	<u>3</u>	2	-	-	<u>6</u>	5	3	-	-	5	<u>16</u>	6	-	-
3. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนา ทักษะด้านการวิจัย	2	<u>3</u>	1	1	-	5	<u>7</u>	2	-	-	10	<u>16</u>	-	1	-
4. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนา ทักษะด้านการวัดผลและประเมินผล	1	<u>4</u>	1	1	-	<u>8</u>	5	1	-	-	10	<u>17</u>	-	-	-

ตารางที่ 10 (ต่อ)

เนื้อหาวิชาของหลักสูตร	อาจารย์ (N=7)					มหาบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย	2	<u>3</u>	1	1	-	6	<u>8</u>	-	-	-	9	<u>17</u>	1	-	-
6. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่จัดให้เป็นองค์ความรู้ใหม่และทันสมัย	-	<u>4</u>	2	1	-	5	<u>9</u>	-	-	-	5	<u>17</u>	5	-	-
7. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้เป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงได้	1	<u>5</u>	1	-	-	<u>8</u>	6	-	-	-	11	<u>15</u>	1	-	-
8. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง ในการปฏิบัติงาน	-	<u>4</u>	1	2	-	6	<u>8</u>	-	-	-	11	<u>14</u>	2	-	-

ตารางที่ 11 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อ
ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

เนื้อหาวิชาของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากที่สุดไปสูงสุด	ความถี่รวม	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
1. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	9	<u>36</u>	3	-	-	มาก	45 (93.75)	เหมาะสม
2. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	13	<u>24</u>	11	-	-	มาก	37 (77.08)	ควรปรับปรุง
3. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวิจัย	17	<u>26</u>	3	2	-	มาก	43 (89.58)	เหมาะสม
4. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวัดผลและประเมินผล	19	<u>26</u>	2	1	-	มาก	45 (93.75)	เหมาะสม
5. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย	17	<u>28</u>	2	1	-	มาก	45 (93.75)	เหมาะสม
6. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่จัดให้เป็นองค์ความรู้ใหม่และทันสมัย	10	<u>30</u>	7	1	-	มาก	40 (83.33)	เหมาะสม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

เนื้อหาวิชาของ หลักสูตร	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ความถี่รวม ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
7. เนื้อหาวิชาของ หลักสูตรในการจัด การเรียนการสอน สามารถใช้เป็น พื้นฐานเพื่อศึกษาต่อ ในระดับสูงได้	20	<u>26</u>	2	-	-	มาก	46 (95.83)	เหมาะสม
8. เนื้อหาวิชาของ หลักสูตรในการจัด การเรียนการสอน เป็นประโยชน์ต่อ การนำไปใช้จริง ในการปฏิบัติงาน	17	<u>26</u>	3	2	-	มาก	43 (89.58)	เหมาะสม

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และจากตารางที่ 11 พบว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมเกือบทุกประเด็น ยกเว้นในข้อที่ 2 เนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ควรปรับปรุง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด ร้อยละ 95.83 คือ ข้อที่ 7 เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้เป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงได้ รองลงมา ร้อยละ 93.75 คือ ข้อที่ 1 เนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อที่ 4 เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวัดผล ประเมินผล และข้อที่ 5 เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา

รายวิชา	อาจารย์ (N=7)					มหาวิทยาลัย (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- 153511 การประเมินโครงการทางการศึกษา	3	<u>4</u>	-	-	-	4	<u>8</u>	2	-	-	5	<u>16</u>	4	2	-
- 153521 หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง	2	<u>5</u>	-	-	-	<u>10</u>	3	1	-	-	<u>16</u>	11	-	-	-
- 153531 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I	3	<u>4</u>	-	-	-	<u>9</u>	5	-	-	-	<u>16</u>	11	-	-	-
- 153591 ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา	3	<u>4</u>	-	-	-	<u>8</u>	6	-	-	-	9	<u>18</u>	-	-	-
- 153513 การประเมินคุณภาพการศึกษา	3	<u>4</u>	-	-	-	4	<u>7</u>	3	-	-	6	<u>16</u>	5	-	-
- 153514 การพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา	2	<u>4</u>	1	-	-	4	<u>9</u>	1	-	-	6	<u>19</u>	2	-	-
- 153515 การศึกษาติดตามผลโครงการทางการศึกษา	3	<u>4</u>	-	-	-	5	<u>9</u>	-	-	-	4	<u>20</u>	3	-	-

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายวิชา	อาจารย์ (N=7)				มหาบัณฑิต (N=14)				นิสิตปัจจุบัน (N=27)						
	ระดับความคิดเห็น				ระดับความคิดเห็น				ระดับความคิดเห็น						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
- 153522 การสร้างและการใช้แบบสอบถามมาตรฐาน	2	<u>5</u>	-	-	-	6	<u>8</u>	-	-	-	11	<u>14</u>	2	-	-
- 153523 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา	1	<u>5</u>	1	-	-	<u>7</u>	6	1	-	-	6	<u>19</u>	2	-	-
- 153524 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ	1	<u>6</u>	-	-	-	6	<u>8</u>	-	-	-	7	<u>18</u>	2	-	-
- 153525 การสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1	<u>5</u>	1	-	-	5	<u>8</u>	1	-	-	7	<u>18</u>	2	-	-
- 153526 การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ	1	<u>5</u>	1	-	-	3	<u>11</u>	-	-	-	6	<u>18</u>	3	-	-
- 153527 การสร้างมาตรวัดทางจิตพิสัย	1	<u>5</u>	1	-	-	5	<u>9</u>	-	-	-	2	<u>22</u>	3	-	-

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายวิชา	อาจารย์ (N=7)				มหาบัณฑิต (N=14)				นิสิตปัจจุบัน (N=27)						
	ระดับความคิดเห็น				ระดับความคิดเห็น				ระดับความคิดเห็น						
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- 153528 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา	-	<u>7</u>	-	-	-	6	<u>8</u>	-	-	-	6	<u>20</u>	1	-	-
- 153529 การพัฒนาค้างข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์	2	<u>5</u>	-	-	-	5	<u>9</u>	-	-	-	7	<u>17</u>	3	-	-
- 153532 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II	2	<u>5</u>	-	-	-	<u>8</u>	6	-	-	-	<u>16</u>	8	3	-	-
- 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ	2	<u>4</u>	1	-	-	4	<u>7</u>	3	-	-	2	<u>15</u>	10	-	-
- 153534 สถิตินอนพาราเมตริกในการวิจัยทางการศึกษา	2	<u>3</u>	2	-	-	5	<u>8</u>	1	-	-	9	<u>15</u>	3	-	-
- 153581 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา	2	<u>4</u>	1	-	-	<u>9</u>	5	-	-	-	10	<u>16</u>	1	-	-
- 153592 การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา	1	<u>3</u>	2	1	-	5	<u>8</u>	1	-	-	5	<u>18</u>	4	-	-

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายวิชา	อาจารย์ (N=7)					มหาบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- 153593 การวิจัยการสอน	2	4	1	-	-	6	8	-	-	-	5	22	-	-	-
- 153594 การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา	3	4	-	-	-	4	10	-	-	-	9	16	2	-	-
- 153596 เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผล การศึกษา	2	4	-	1	-	4	7	3	-	-	8	15	3	1	-
- 153597 สัมมนา	2	4	-	1	-	5	7	2	-	-	10	13	2	2	-
- 153598 ปัญหาพิเศษ	2	4	1	-	-	2	11	1	-	-	6	16	4	1	-
- 153599 วิทยานิพนธ์	4	3	-	-	-	7	5	2	-	-	10	14	2	1	-

ตารางที่ 13 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อ
ความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา

รายวิชา	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากที่สุดไป	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)	
- 153511 การประเมิน							40	
โครงการทางการศึกษา	12	<u>28</u>	6	2	-	มาก	(83.33)	เหมาะสม
- 153521 หลักการวัด								
และประเมินผล						มาก	47	
การศึกษาขั้นสูง	<u>28</u>	19	1	-	-	มากที่สุด	(97.92)	เหมาะสม
- 153531 สถิติใน						มาก	48	
การวิจัยทางการศึกษา I	<u>28</u>	20	-	-	-	มากที่สุด	(100)	เหมาะสม
- 153591 ระเบียบวิธีวิจัย							48	
ทางการศึกษา	20	<u>28</u>	-	-	-	มาก	(100)	เหมาะสม
- 153513 การประเมิน							40	
คุณภาพการศึกษา	13	<u>27</u>	8	-	-	มาก	(83.33)	เหมาะสม
- 153514 การพัฒนา								
เกณฑ์และมาตรฐาน								
การประเมินทาง							44	
การศึกษา	12	<u>32</u>	4	-	-	มาก	(91.67)	เหมาะสม
- 153515 การศึกษา								
ติดตามผลโครงการ							45	
ทางการศึกษา	12	<u>33</u>	3	-	-	มาก	(93.75)	เหมาะสม
- 153522 การสร้างและ								
การใช้แบบสอบ							46	
มาตรฐาน	19	<u>27</u>	2	-	-	มาก	(95.83)	เหมาะสม

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายวิชา	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่รวมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปสูงสุด	ค่าเฉลี่ยรวมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
- 153523 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทาง							44	
การศึกษา	14	<u>30</u>	4	-	-	มาก	(91.67)	เหมาะสม
- 153524 การสร้างแบบทดสอบวัด							46	
ความสามารถ	14	<u>32</u>	2	-	-	มาก	(95.83)	เหมาะสม
- 153525 การสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์							44	
ทางการเรียน	13	<u>31</u>	4	-	-	มาก	(91.67)	เหมาะสม
- 153526 การสร้างและ							44	
การใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ	10	<u>34</u>	4	-	-	มาก	(91.67)	เหมาะสม
- 153527 การสร้าง							44	
มาตรวัดทางจิตพิสัย	8	<u>36</u>	4	-	-	มาก	(91.67)	เหมาะสม
- 153528 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัด							47	
และการประเมินผลการศึกษา	12	<u>35</u>	1	-	-	มาก	(97.92)	เหมาะสม
- 153529 การพัฒนาคลัง							45	
ข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์	14	<u>31</u>	3	-	-	มาก	(93.75)	เหมาะสม
- 153532 สถิติในการ						มาก	45	
วิจัยทางการศึกษา II	<u>26</u>	19	3	-	-	ที่สุด	(93.75)	เหมาะสม
- 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม							34	ควร
สำเร็จรูปทางสถิติ	8	<u>26</u>	14	-	-	มาก	(70.83)	ปรับปรุง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายวิชา	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปสูงสุด	ค่าเฉลี่ยรวม	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
- 153534 สถิตินอนพารา เมตริกในการวิจัยทาง การศึกษา	16	<u>26</u>	6	-	-	มาก	42 (87.50)	เหมาะสม
- 153581 การวิจัยเชิง คุณภาพทางการศึกษา	21	<u>25</u>	2	-	-	มาก	46 (95.83)	เหมาะสม
- 153592 การออกแบบ การวิจัยเชิงทดลองทาง การศึกษา	11	<u>29</u>	7	1	-	มาก	40 (83.33)	เหมาะสม
- 153593 การวิจัย การสอน	13	<u>34</u>	1	-	-	มาก	47 (97.92)	เหมาะสม
- 153594 การวิจัยเชิง ปฏิบัติการทาง การศึกษา	16	<u>30</u>	2	-	-	มาก	46 (95.83)	เหมาะสม
- 153596 เรื่องเฉพาะ ทางวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา	14	<u>26</u>	6	2	-	มาก	40 (83.33)	เหมาะสม
- 153597 สัมมนา	17	<u>24</u>	4	3	-	มาก	41 (85.42)	เหมาะสม
- 153598 ปัญหาพิเศษ	10	<u>31</u>	6	1	-	มาก	41 (85.42)	เหมาะสม
- 153599 วิทยานิพนธ์	21	<u>22</u>	4	1	-	มาก	43 (89.58)	เหมาะสม

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชาตามความคิดเห็นของ อาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และจากตารางที่ 13 พบว่าคำอธิบายรายวิชาในแต่ละ รายวิชา มีความเหมาะสมเกือบทุกรายวิชา ยกเว้น ในวิชา 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ แม้ว่าจะมีความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดแต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้ว ผลปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า คำอธิบายรายวิชาดังกล่าวควรปรับปรุง เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่ารายวิชาที่มีคำอธิบายรายวิชาที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด ร้อยละ 100 คือ วิชา 153531 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I และวิชา 153591 ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา รองลงมา ร้อยละ 97.92 คือวิชา 153521 หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง วิชา 153528 เทคโนโลยี สารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา และวิชา 153593 การวิจัยการสอน

สำหรับวิชาที่อาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันเห็นตรงกันว่าคำอธิบายรายวิชา ของวิชาต่อไปนี้มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ วิชา 153521 หลักการวัดและ ประเมินผลการศึกษาขั้นสูง วิชา 153531 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I และวิชา 153532 สถิติ ในการวิจัยทางการศึกษา II

2. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานของสาขาวิชา และภาควิชา การวัดและประเมินผลของหลักสูตร เป็นการจับประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรม การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ กระบวนการที่เหมาะสมจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบ ในแต่ละส่วนของหลักสูตร ดังตารางที่ 14-19

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน	อาจารย์ (N=7)					มหาวิทยาลัย (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การจัดการเรียนการสอนสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1	5	1	-	-	2	5	-	-	-	5	19	3	-	-
2. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของแต่ละรายวิชา	3	4	-	-	-	3	10	1	-	-	4	19	4	-	-
3. การจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน	4	3	-	-	-	2	3	2	-	-	9	14	4	-	-
4. การจัดการเรียนการสอนมีการจัดลำดับเนื้อหาสำหรับสอนครบและตรงตามวัตถุประสงค์	5	2	-	-	-	4	9	1	-	-	6	13	8	-	-

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	อาจารย์ (N=7)					มหาดบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2	<u>5</u>	-	-	-	6	<u>7</u>	1	-	-	9	<u>13</u>	5	-	-
6. การจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	1	<u>4</u>	2	-	-	4	<u>7</u>	3	-	-	3	<u>17</u>	7	-	-
7. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางการวิจัย	2	<u>4</u>	1	-	-	6	<u>8</u>	-	-	-	12	<u>14</u>	1	-	-
8. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางการวัดผลและประเมินผล	1	<u>5</u>	1	-	-	<u>8</u>	6	-	-	-	<u>13</u>	12	2	-	-
9. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางสถิติเพื่อการวิจัย	2	<u>4</u>	1	-	-	6	<u>7</u>	1	-	-	11	<u>13</u>	3	-	-

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	อาจารย์ (N=7)					มหาดบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะทางการวิจัย วัดผลและประเมินผล	1	<u>5</u>	1	-	-	<u>9</u>	5	-	-	-	11	<u>14</u>	2	-	-
11. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาและส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน	1	<u>5</u>	1	-	-	4	<u>7</u>	3	-	-	5	<u>12</u>	9	1	-
12. การจัดการเรียนการสอนมุ่งปลูกฝังให้นิสิตมีความรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย	2	<u>4</u>	1	-	-	<u>11</u>	3	-	-	-	<u>14</u>	10	3	-	-
13. กิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถส่งเสริมความรู้และทักษะ นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน	2	<u>3</u>	2	-	-	5	<u>9</u>	-	-	-	10	<u>14</u>	3	-	-

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	อาจารย์ (N=7)					มหาบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14. การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นและซักถาม	3	<u>4</u>	-	-	-	5	<u>9</u>	-	-	-	<u>13</u>	11	2	1	-
15. การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา	1	<u>5</u>	1	-	-	4	<u>8</u>	2	-	-	5	<u>15</u>	6	1	-
16. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา	1	<u>4</u>	2	-	-	1	<u>10</u>	3	-	-	4	<u>15</u>	7	1	-

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	อาจารย์ (N=7)					มหาบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดและใช้ในการแก้ปัญหา	2	4	1	-	-	4	2	1	-	-	8	16	3	-	-
18. การจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	1	5	1	-	-	6	8	-	-	-	11	14	2	-	-

ตารางที่ 15 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อ
ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากที่สุดไป	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)	
1. การจัดการเรียนการสอนสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	15	<u>29</u>	4	-	-	มาก	44 (91.67)	เหมาะสม
2. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของแต่ละรายวิชา	10	<u>33</u>	5	-	-	มาก	43 (89.58)	เหมาะสม
3. การจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน	<u>22</u>	20	6	-	-	มากที่สุด	42 (87.50)	เหมาะสม
4. การจัดการเรียนการสอนมีการจัดลำดับเนื้อหาสำหรับสอนครบตรงตามวัตถุประสงค์	15	<u>24</u>	9	-	-	มาก	39 (81.25)	เหมาะสม
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	17	<u>25</u>	6	-	-	มาก	42 (87.50)	เหมาะสม
6. การจัดการเรียนการสอนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	8	<u>28</u>	12	-	-	มาก	36 (75.00)	ควรปรับปรุง

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่สูงสุด	ความถี่รวมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
7. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านการวิจัย	20	<u>26</u>	2	-	-	มาก	46 (95.83)	เหมาะสม
8. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านการวัดผลและประเมินผล	22	<u>23</u>	3	-	-	มาก	45 (93.75)	เหมาะสม
9. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย	19	<u>24</u>	5	-	-	มาก	43 (89.58)	เหมาะสม
10. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะทางด้านการวิจัยวัดผลและประเมินผล	21	<u>24</u>	3	-	-	มาก	45 (93.75)	เหมาะสม
11. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน	10	<u>24</u>	13	1	-	มาก	34 (70.83)	ควรปรับปรุง
12. การจัดการเรียนการสอนมุ่งปลูกฝังนิสิตมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย	<u>27</u>	17	4	-	-	มากที่สุด	44 (91.67)	เหมาะสม

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปสูงสุด	ค่าเฉลี่ยรวม	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
13. กิจกรรมที่จัดขึ้น								
สามารถส่งเสริมความรู้								
และทักษะนอกเหนือจาก							43	
การเรียนในชั้นเรียน	17	<u>26</u>	5	-	-	มาก	(89.58)	เหมาะสม
14. การจัดการเรียนการสอน								
การสอนเปิดโอกาสให้								
นิสิตแสดงความคิดเห็น							45	
และซักถาม	21	<u>24</u>	2	1	-	มาก	(93.75)	เหมาะสม
15. การจัดการเรียนการสอน								
เปิดโอกาสให้นิสิต								
ได้เผยแพร่องค์ความรู้								
ด้านวิจัยและประเมินผล							38	ควร
การศึกษา	10	<u>28</u>	9	1	-	มาก	(79.17)	ปรับปรุง
16. การจัดการเรียนการสอน								
มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยี								
และนวัตกรรมด้าน							35	ควร
การวิจัยและประเมินผล	6	<u>29</u>	12	1	-	มาก	(72.92)	ปรับปรุง
17. การจัดการเรียนการสอน								
มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะ								
การคิดและใช้ใน							43	
การแก้ปัญหา	14	<u>29</u>	5	-	-	มาก	(89.58)	เหมาะสม

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปสูงสุด	ความถี่รวม	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
18. การเรียนการสอนเน้นการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	18	27	3	-	-	มาก	(93.75)	เหมาะสม

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิต ปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และจากตารางที่ 15 พบว่าการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเกือบทุกประเด็น ยกเว้นใน 4 ประเด็น คือ ข้อที่ 6 การจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ข้อที่ 11 การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาและส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ข้อที่ 15 การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา และข้อที่ 16 การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการวิจัยและประเมินผล ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ควรปรับปรุง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าการจัดการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด ร้อยละ 95.83 คือ ข้อที่ 7 การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางการวิจัย รองลงมา ร้อยละ 93.75 คือ ข้อที่ 8 การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางการวัดผลและประเมินผล ข้อที่ 10 การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะทางการวิจัย วัดผลและประเมินผล ข้อที่ 14 การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นและซักถาม และข้อที่ 18 การจัดการเรียนการสอนเน้นการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชา

การดำเนินงานของสาขาวิชา และภาควิชา	อาจารย์ (N=7)					มหาวิทยาลัย (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร เข้าศึกษา	3	<u>4</u>	-	-	-	3	<u>11</u>	-	-	-	9	<u>14</u>	3	1	-
2. การกำหนดจำนวนนิสิตที่รับ	<u>4</u>	2	1	-	-	4	<u>6</u>	4	-	-	6	<u>12</u>	7	2	-
3. วิธีการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับ บัณฑิตศึกษา	<u>4</u>	3	-	-	-	<u>9</u>	5	-	-	-	8	<u>16</u>	3	-	-
4. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชา	<u>4</u>	3	-	-	-	<u>8</u>	4	2	-	-	9	<u>13</u>	5	-	-
5. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา	3	<u>4</u>	-	-	-	3	<u>7</u>	4	-	-	6	<u>12</u>	7	2	-
6. การจัดอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์	3	<u>4</u>	-	-	-	4	<u>6</u>	4	-	-	6	<u>15</u>	6	-	-
7. การสอบประมวลความรู้	3	<u>4</u>	-	-	-	4	<u>10</u>	-	-	-	5	<u>16</u>	6	-	-
8. การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์	2	<u>4</u>	1	-	-	2	<u>12</u>	-	-	-	3	<u>18</u>	6	-	-
9. การปฐมนิเทศนิสิต	<u>4</u>	3	-	-	-	<u>8</u>	6	-	-	-	<u>15</u>	8	4	-	-

ตารางที่ 16 (ต่อ)

การดำเนินงานของสาขาวิชา และภาควิชา	อาจารย์ (N=7)					มหาบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10. การปัจฉิมนิเทศนิสิต	3	<u>4</u>	-	-	-	4	<u>7</u>	2	1	-	7	<u>13</u>	7	-	-
11. การจัดสื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ การเรียน มีความเพียงพอต่อ การจัดการเรียนการสอน	2	<u>3</u>	1	1	-	2	<u>9</u>	2	1	-	6	<u>15</u>	6	-	-
12. การจัดห้องเรียนและ ห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม	1	<u>3</u>	2	1	-	3	<u>9</u>	2	-	-	6	<u>14</u>	7	-	-

ตารางที่ 17 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อ
ความเหมาะสมของการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชา

การดำเนินงานของ สาขาวิชาและภาควิชา	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ค่าเฉลี่ยรวม ตั้งแต่ระดับ มากที่สุดไป	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
1. การกำหนดคุณสมบัติ ของผู้สมัครเข้าศึกษา	15	<u>29</u>	3	1	-	มาก	(91.67)	เหมาะสม
2. การกำหนดจำนวนนิสิต ที่รับ	14	<u>20</u>	12	2	-	มาก	(70.83)	ควร ปรับปรุง
3. วิธีการสอบเข้าศึกษาต่อ ในระดับบัณฑิตศึกษา	21	<u>24</u>	3	-	-	มาก	(89.58)	เหมาะสม
4. การจัดผู้สอนในแต่ละ รายวิชา	<u>21</u>	20	7	-	-	มากที่สุด	(85.42)	เหมาะสม ควร
5. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา	12	<u>23</u>	11	2	-	มาก	(72.92)	ปรับปรุง
6. การจัดอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์	13	<u>25</u>	10	-	-	มาก	(79.17)	ควร ปรับปรุง
7. การสอบประมวล ความรู้	12	<u>30</u>	6	-	-	มาก	(87.50)	เหมาะสม
8. การสอบปกป้อง วิทยานิพนธ์	7	<u>34</u>	7	-	-	มาก	(85.42)	เหมาะสม
9. การปฐมนิเทศนิสิต	<u>27</u>	17	4	-	-	มากที่สุด	(91.67)	เหมาะสม ควร
10. การปัจฉิมนิเทศนิสิต	14	<u>24</u>	9	1	-	มาก	(79.17)	ปรับปรุง

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การดำเนินงานของ สาขาวิชาและภาควิชา	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ความถี่รวม ตั้งแต่ระดับ มากที่สุดไป มากที่สุด	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
11. การจัดสื่อการเรียนและ วัสดุอุปกรณ์การเรียน มีความเพียงพอต่อ การจัดการเรียน การสอน	10	<u>27</u>	9	2	-	มาก	37 (77.08)	ควร ปรับปรุง
12. การจัดห้องเรียนและ ห้องปฏิบัติการ ที่เหมาะสม	10	<u>26</u>	11	1	-	มาก	36 (75.00)	ควร ปรับปรุง

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิต ปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และจากตารางที่ 17 พบว่าการดำเนินงานของ สาขาวิชาและภาควิชา มีความเหมาะสมในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ ข้อที่ 1 การกำหนดคุณสมบัติ ของผู้สมัครเข้าศึกษา ข้อที่ 3 วิธีการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ข้อที่ 4 การจัดผู้สอน ในแต่ละรายวิชา ข้อที่ 7 การสอบประมวลความรู้ ข้อที่ 8 การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ และ ข้อที่ 9 การปฐมนิเทศนิสิต ส่วนประเด็นที่ควรปรับปรุงมีดังต่อไปนี้ คือ ข้อที่ 2 การกำหนดจำนวน นิสิตที่รับ ข้อที่ 5 การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา ข้อที่ 6 การจัดอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ข้อที่ 10 การปัจฉิมนิเทศนิสิต ข้อที่ 11 การจัดสื่อการเรียน วัสดุและอุปกรณ์การเรียนให้มีความเพียงพอต่อ การจัดการเรียนการสอน และข้อที่ 12 การจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่าการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด ร้อยละ 91.67 คือ การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา และการปฐมนิเทศนิสิต รองลงมา ร้อยละ 89.58 คือ วิธีการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	อาจารย์ (N=7)					มหาวิทยาลัย (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3	4	-	-	-	4	10	-	-	-	8	18	1	-	-
2. มีการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาตรงตามเนื้อหาวิชา	5	2	-	-	-	4	9	1	-	-	9	16	2	-	-
3. มีระบบการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้ ของตนเอง เช่น การแจ้งผลของ การวัดและประเมินผลให้ทราบ	3	4	-	-	-	5	8	1	-	-	7	16	4	-	-
4. มีการบอกวิธีการและเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	6	1	-	-	-	5	9	-	-	-	11	14	2	-	-

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การวัดและประเมินผล	อาจารย์ (N=7)					มหาบัณฑิต (N=14)					นิสิตปัจจุบัน (N=27)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับวิธีการสอน	5	2	-	-	-	3	10	1	-	-	10	16	1	-	-
6. มีการวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะ และทักษะ	5	2	-	-	-	11	3	-	-	-	15	10	2	-	-
7. เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผล	2	4	1	-	-	1	10	3	-	-	6	14	6	1	-
8. ผลการประเมินตรงกับความรู้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน	3	4	-	-	-	1	12	1	-	-	5	17	4	1	-
9. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน	3	4	-	-	-	2	10	2	-	-	4	16	7	-	-

ตารางที่ 19 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันที่มีต่อ
ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากที่สุดไปสูงสุด	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)	
1. มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	15	<u>32</u>	1	-	-	มาก	(97.92)	เหมาะสม
2. มีการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาตรงตามเนื้อหาวิชา	18	<u>27</u>	3	-	-	มาก	(93.75)	เหมาะสม
3. มีระบบการวัดและประเมินผลการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนของตนเอง เช่น การแจ้งผลของการวัดและประเมินผลให้ทราบ	15	<u>28</u>	5	-	-	มาก	(89.58)	เหมาะสม
4. มีการบอกวิธีการและเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน	22	<u>24</u>	2	-	-	มาก	(95.83)	เหมาะสม
5. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับวิธีการสอน	18	<u>28</u>	2	-	-	มาก	(95.83)	เหมาะสม

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การวัดและประเมินผล	ระดับความคิดเห็น (N=48)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่ตั้งแต่ระดับมากที่สุด สูงสุด	ความถี่รวม	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
6. มีการวัดและประเมินผล								
ทั้งด้านความรู้						มาก	46	
คุณลักษณะ และทักษะ	31	15	2	-	-	มากที่สุด	(95.83)	เหมาะสม
7. เปิดโอกาสให้นิสิต								
มีส่วนร่วมใน							37	ควร
การประเมินผล	9	28	10	1	-	มาก	(77.08)	ปรับปรุง
8. ผลการประเมินตรงกับ								
ความรู้ ความสามารถ							42	
ที่แท้จริงของผู้เรียน	9	33	5	1	-	มาก	(87.50)	เหมาะสม
9. มีการนำผลการประเมิน								
มาปรับปรุงการจัด							39	
การเรียนการสอน	9	30	9	-	-	มาก	(81.25)	เหมาะสม

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และนิสิต ปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และจากตารางที่ 19 พบว่าการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมเกือบทุกประเด็น ยกเว้นในประเด็น ข้อที่ 7 เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผล แม้ว่าจะมีความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์แล้วผลปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าข้อนี้ควรปรับปรุง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการวัดและประเมินผล ข้อที่มีความเหมาะสมอันดับสูงสุด ร้อยละ 97.92 คือ ข้อที่ 1 มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รองลงมา ร้อยละ 95.83 คือ ข้อที่ 4 มีการบอกวิธีการและเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน ข้อที่ 5 ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับวิธีการสอน และข้อที่ 6 มีการวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะ และทักษะ

3. ด้านผลผลิตของหลักสูตร ประกอบด้วย คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้าน
ความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
วิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ตามความคาดหวังในตัวมหาบัณฑิต
ของอาจารย์ผู้สอน ความเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาบัณฑิต และความคิดเห็นของ
มหาบัณฑิตเอง ดังแสดงในตารางที่ 20-21

ตารางที่ 20 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาวิทยาลัย สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ	อาจารย์ (N=7)					ผู้บังคับบัญชา (N=12)					มหาวิทยาลัย (N=14)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คุณลักษณะทั่วไป															
1. มีความเป็นนักวิชาการ	2	3	2	-	-	2	10	-	-	-	2	12	-	-	-
2. มีความมั่นคงในอารมณ์	3	4	-	-	-	3	8	1	-	-	2	10	2	-	-
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	1	5	1	-	-	5	6	1	-	-	2	12	-	-	-
4. มีความรับผิดชอบ	4	1	2	-	-	2	3	-	-	-	8	6	-	-	-
5. มีความขยันหมั่นเพียร	4	1	2	-	-	7	5	-	-	-	4	10	-	-	-
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต	3	4	-	-	-	2	3	-	-	-	6	8	-	-	-
7. มีความประหยัด	2	5	-	-	-	6	5	1	-	-	3	8	3	-	-
8. มีความเสียสละ	2	4	1	-	-	5	7	-	-	-	3	11	-	-	-
9. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตัว	1	5	1	-	-	4	8	-	-	-	3	10	1	-	-
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2	3	1	1	-	3	8	1	-	-	2	11	1	-	-

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ	อาจารย์ (N=7)					ผู้บังคับบัญชา (N=12)					มหาบัณฑิต (N=14)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. มีความสามารถในการติดต่อ ประสานงาน	3	4	-	-	-	4	8	-	-	-	5	9	-	-	-
12. มีความสามารถทำงานได้อย่าง เป็นระบบ	2	3	2	-	-	5	7	-	-	-	6	8	-	-	-
13. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและ สร้างทีมงานได้	3	4	-	-	-	4	8	-	-	-	6	7	1	-	-
14. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3	4	-	-	-	5	7	-	-	-	6	8	-	-	-
15. มีความสามารถในการตัดสินใจ และแสดงออกอย่างมีเหตุผล	3	4	-	-	-	5	6	1	-	-	5	9	-	-	-
16. มีความใฝ่รู้เพิ่มเติมและรู้จักฝึกฝน ตนเองให้ทันต่อวิทยาการใหม่ๆ เสมอ	1	3	2	1	-	8	3	1	-	-	3	8	3	-	-

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ	อาจารย์ (N=7)					ผู้บังคับบัญชา (N=12)					มหาบัณฑิต (N=14)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	1	<u>4</u>	1	1	-	<u>7</u>	5	-	-	-	5	<u>7</u>	2	-	-
18. มีความสามารถและทักษะ ในการสื่อสาร	1	<u>4</u>	1	1	-	2	<u>10</u>	-	-	-	-	<u>9</u>	5	-	-
19. สามารถคิด พุด เขียนวิเคราะห์ และแก้ปัญหาทางานได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม	1	<u>5</u>	1	-	-	5	<u>7</u>	-	-	-	-	<u>12</u>	2	-	-
20. สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาและ สิ่งแวดล้อมของงานที่ได้รับ มอบหมายอย่างมีหลักการและ เหตุผล	2	<u>4</u>	1	-	-	4	<u>7</u>	1	-	-	-	<u>11</u>	3	-	-

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ	อาจารย์ (N=7)					ผู้บังคับบัญชา (N=12)					มหาบัณฑิต (N=14)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21. มีความสามารถและทักษะ ในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อ แก้ปัญหาทางงานและปรับปรุงงาน	2	<u>3</u>	2	-	-	<u>8</u>	3	1	-	-	3	<u>10</u>	1	-	-
22. มีการเสนอแนวคิดหรือเทคนิค วิธีการใหม่ๆที่หลาก-หลายมาใช้ เพื่อพัฒนางาน	2	<u>3</u>	1	1	-	<u>6</u>	5	1	-	-	2	<u>12</u>	-	-	-
23. มีการตรวจสอบและติดตามผล ในการปฏิบัติงานของตนเอง อยู่เสมอ	1	<u>3</u>	2	1	-	4	<u>8</u>	-	-	-	1	<u>13</u>	-	-	-
24. มีการปรับปรุงและพัฒนา งานของตนเองอยู่เสมอ	1	<u>4</u>	1	1	-	4	<u>7</u>	1	-	-	4	<u>10</u>	-	-	-

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ	อาจารย์ (N=7)					ผู้บังคับบัญชา (N=12)					มหาบัณฑิต (N=14)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
25. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย															
รู้จักปรับปรุงและเสริมสร้าง															
บุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ	4	3	-	-	-	7	3	2	-	-	8	5	1	-	-
26. รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด	1	5	1	-	-	6	4	2	-	-	5	8	1	-	-
27. ความพึงพอใจในภาพรวม															
ที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไป															
ของมหาบัณฑิต	-	6	1	-	-	5	7	-	-	-	*	*	*	*	*
<u>คุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้</u>															
<u>และความสามารถ</u>															
28. มีความสามารถในการให้บริการ															
ทางวิชาการด้านวิจัยและ															
ประเมินผลแก่สังคม	*	*	*	*	*	2	7	3	-	-	1	12	1	-	-

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ	อาจารย์ (N=7)					ผู้บังคับบัญชา (N=12)					มหาบัณฑิต (N=14)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29. มีความสามารถในการจัดกิจกรรม ที่เกี่ยวกับการวิจัย วัดผลและ ประเมินผล	1	<u>6</u>	-	-	-	3	<u>8</u>	1	-	-	2	<u>11</u>	1	-	-
30. สามารถสร้างสรรค์ผลงานทาง วิชาการเกี่ยวกับวิจัยและ ประเมินผล	1	<u>4</u>	1	1	-	2	<u>7</u>	2	1	-	1	<u>8</u>	5	-	-
31. สามารถทำวิจัยค้นคว้าเพื่อ พัฒนางานและแก้ปัญหา ในงานที่ทำอยู่ได้	*	*	*	*	*	4	<u>5</u>	3	-	-	2	<u>10</u>	2	-	-
32. สามารถใช้การวิจัยค้นคว้าเพื่อ พัฒนางานและแก้ปัญหา ในงานที่ทำอยู่ได้	*	*	*	*	*	3	<u>6</u>	3	-	-	2	<u>9</u>	3	-	-

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ	อาจารย์ (N=7)					ผู้บังคับบัญชา (N=12)					มหาบัณฑิต (N=14)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
33. มีความสามารถในการถ่ายทอด ความรู้ ความเข้าใจ ด้านวิจัยและ ประเมินผล	1	<u>6</u>	-	-	-	3	<u>8</u>	-	1	-	2	<u>10</u>	2	-	-
34. สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการวิจัย และประเมินผลให้กับหน่วยงาน	*	*	*	*	*	3	<u>6</u>	2	1	-	3	<u>9</u>	2	-	-
35. มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อ การทำงานขั้นพื้นฐาน	3	<u>4</u>	-	-	-	4	<u>7</u>	1	-	-	6	<u>8</u>	-	-	-
36. มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับการ วิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงเพื่อการวิจัย	2	<u>3</u>	2	-	-	3	<u>7</u>	1	1	-	1	<u>11</u>	2	-	-

ตารางที่ 20 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ	อาจารย์ (N=7)					ผู้บังคับบัญชา (N=12)					มหาบัณฑิต (N=14)				
	ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น					ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37. มีทักษะการนำเสนอผลงานวิจัย	1	4	2	-	-	3	6	3	-	-	2	9	3	-	-
38. มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล	*	*	*	*	*	2	5	4	1	-	1	7	5	1	-
39. มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน	*	*	*	*	*	4	3	5	-	-	5	8	1	-	-
40. ความพึงพอใจในภาพรวมที่มีต่อคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถทางการวิจัยและประเมินผลของมหาบัณฑิต	2	4	1	-	-	5	6	1	-	-	*	*	*	*	*

หมายเหตุ: “*” หมายถึง ข้อคำถามที่ไม่มีในแบบสอบถามฉบับดังกล่าว

ตารางที่ 21 ผลการประเมินความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย และ
มหาวิทยาลัยที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ
ของมหาวิทยาลัย สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้าน	ระดับความคิดเห็น (N=33)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ความถี่รวม ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
คุณลักษณะทั่วไป								
1. มีความเป็นนักวิชาการ	6	<u>25</u>	2	-	-	มาก	31 (93.94)	เหมาะสม
2. มีความมั่นคงในอารมณ์	8	<u>22</u>	3	-	-	มาก	30 (90.91)	เหมาะสม
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	8	<u>23</u>	2	-	-	มาก	31 (93.94)	เหมาะสม
4. มีความรับผิดชอบ	<u>21</u>	10	2	-	-	มากที่สุด	31 (93.94)	เหมาะสม
5. มีความขยันหมั่นเพียร	15	<u>16</u>	2	-	-	มาก	31 (93.94)	เหมาะสม
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต	<u>18</u>	15	-	-	-	มากที่สุด	33 (100)	เหมาะสม
7. มีความประหยัด	11	<u>18</u>	4	-	-	มาก	29 (87.88)	เหมาะสม
8. มีความเสียสละ	10	<u>22</u>	1	-	-	มาก	32 (96.97)	เหมาะสม
9. คำนึงถึงประโยชน์							31	
ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว	8	<u>23</u>	2	-	-	มาก	(93.94)	เหมาะสม
10. มีความคิดริเริ่ม							29	
สร้างสรรค์	7	<u>22</u>	3	1	-	มาก	(87.88)	เหมาะสม

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้าน	ระดับความคิดเห็น (N=33)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ความถี่รวม ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
11. มีความสามารถใน							33	
การติดต่อประสานงาน	12	<u>21</u>	-	-	-	มาก	(100)	เหมาะสม
12. มีความสามารถทำงาน							31	
ได้อย่างเป็นระบบ	13	<u>18</u>	2	-	-	มาก	(93.94)	เหมาะสม
13. สามารถทำงานร่วมกับ							32	
ผู้อื่นและสร้างทีมงานได้	13	<u>19</u>	1	-	-	มาก	(96.97)	เหมาะสม
14. รู้จักรับฟังความคิดเห็น							33	
ของผู้อื่น	14	<u>19</u>	-	-	-	มาก	(100)	เหมาะสม
15. มีความสามารถใน								
การตัดสินใจและ							32	
แสดงออกอย่างมีเหตุผล	13	<u>19</u>	1	-	-	มาก	(96.97)	เหมาะสม
16. มีความใฝ่รู้เพิ่มเติมและ								
รู้จักฝึกฝนตนเองให้ทัน							26	ควร
ต่อวิทยาการใหม่ๆเสมอ	12	<u>14</u>	6	1	-	มาก	(78.79)	ปรับปรุง
17. มีการแสวงหาความรู้								
ด้วยตนเองและพัฒนา							29	
ตนเองอยู่เสมอ	13	<u>16</u>	3	1	-	มาก	(87.88)	เหมาะสม
18. มีความสามารถและ								
ทักษะในการสื่อสาร	3	<u>23</u>	6	1	-	มาก	(78.79)	ปรับปรุง
19. สามารถคิด พุด เขียน								
วิเคราะห์ แก้ปัญหาทางาน								
ได้อย่างถูกต้องและ							30	
เหมาะสม	6	<u>24</u>	3	-	-	มาก	(90.91)	เหมาะสม

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้าน	ระดับความคิดเห็น (N=33)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ความถี่รวม ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
20. สามารถวิเคราะห์สภาพ ปัญหาและสิ่งแวดล้อม ของงานที่ได้รับ มอบหมายอย่างมี หลักการและเหตุผล	6	<u>22</u>	5	-	-	มาก	(84.85)	เหมาะสม
21. มีความสามารถและ ทักษะในการใช้ เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อ แก้ปัญหางานและ ปรับปรุงงาน	13	<u>16</u>	4	-	-	มาก	(87.88)	เหมาะสม
22. มีการเสนอแนวคิดหรือ เทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่หลากหลายมาใช้ เพื่อพัฒนางาน	10	<u>20</u>	2	1	-	มาก	(90.91)	เหมาะสม
23. มีการตรวจสอบ และติดตามผล การปฏิบัติงาน ของตนเองอยู่เสมอ	6	<u>24</u>	2	1	-	มาก	(90.91)	เหมาะสม
24. มีการปรับปรุงและ พัฒนางานของตนเอง อยู่เสมอ	9	<u>21</u>	2	1	-	มาก	(90.91)	เหมาะสม

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้าน	ระดับความคิดเห็น (N=33)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ความถี่รวม ตั้งแต่ระดับ มากที่สุดไป มากที่สุด	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
25. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย รู้จักปรับปรุงและ เสริมสร้างบุคลิกภาพ ของตนเองอยู่เสมอ	19	11	3	-	-	มากที่สุด	30 (90.91)	เหมาะสม
26. รักษาระเบียบวินัย อย่างเคร่งครัด	12	17	4	-	-	มาก	29 (87.88)	เหมาะสม
**27. ความพึงพอใจ ในภาพรวมที่มีต่อ คุณลักษณะทั่วไปของ มหาวิทยาลัย (N=19)	5	13	1	-	-	มาก	18 (94.74)	เหมาะสม
<u>คุณลักษณะเฉพาะด้าน</u> <u>ความรู้ความสามารถ</u>								
*28. มีความสามารถ ในการให้บริการทาง วิชาการด้านวิจัยและ ประเมินผลแก่สังคม	3	19	4	-	-	มาก	22 (84.62)	เหมาะสม
29. มีความสามารถในการ จัดกิจกรรมที่ เกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์ และประเมินผล	6	25	2	-	-	มาก	31 (93.94)	เหมาะสม
30. สามารถสร้างสรรค์ ผลงานทางวิชาการ เกี่ยวกับวิจัยและ ประเมินผล	4	19	8	2	-	มาก	23 (69.70)	ควร ปรับปรุง

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้าน	ระดับความคิดเห็น (N=33)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับความถี่สูงสุด	ความถี่รวมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป	เกณฑ์การตัดสิน (ร้อยละ80)
*31. สามารถทำวิจัย ค้นคว้าเพื่อพัฒนางาน และแก้ปัญหาในงาน ที่ทำอยู่ได้	6	<u>15</u>	5	-	-	มาก	21 (80.77)	เหมาะสม
*32. สามารถใช้การวิจัย ค้นคว้าเพื่อพัฒนางาน และแก้ปัญหาในงาน ที่ทำอยู่ได้	5	<u>15</u>	6	-	-	มาก	20 (76.92)	ควรปรับปรุง
33. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ด้านวิจัย และประเมินผล	6	<u>24</u>	2	1	-	มาก	30 (90.91)	เหมาะสม
*34. สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือเป็น วิทยากรเกี่ยวกับการวิจัย และประเมินผลให้กับ หน่วยงานต่างๆ	6	<u>15</u>	4	1	-	มาก	21 (80.77)	เหมาะสม
35. มีทักษะและ ความสามารถในการใช้ คอมพิวเตอร์เพื่อ การทำงานขั้นพื้นฐาน	13	<u>19</u>	1	-	-	มาก	32 (96.97)	เหมาะสม

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้าน	ระดับความคิดเห็น (N=33)					การประเมินความเหมาะสม		
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ระดับ ความ ถี่ สูงสุด	ความถี่รวม ตั้งแต่ระดับ มากขึ้นไป	เกณฑ์ การตัดสิน (ร้อยละ80)
36. มีทักษะและ ความสามารถในการใช้ คอมพิวเตอร์สำหรับ การวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นสูงเพื่อการวิจัย	6	<u>21</u>	5	1	-	มาก	27 (81.82)	เหมาะสม
37. มีทักษะการนำเสนอ ผลงานวิจัย	6	<u>19</u>	8	-	-	มาก	25 (75.76)	ควร ปรับปรุง
*38. มีการเผยแพร่ผลงาน ทางวิชาการเกี่ยวกับ การวิจัย วัตถุประสงค์และ ประเมินผล	3	<u>12</u>	9	2	-	มาก	15 (57.70)	ควร ปรับปรุง
*39. มีการนำผลการวิจัย ไปใช้ประโยชน์ ในการทำงาน	9	<u>11</u>	6	-	-	มาก	20 (76.92)	ควร ปรับปรุง
**40. ความพึงพอใจ ในภาพรวมที่มีต่อ คุณลักษณะเฉพาะด้าน ความรู้ความสามารถ ทางวิจัยและประเมินผล ของมหาบัณฑิต (N=19)	7	<u>10</u>	2	-	-	มาก	17 (89.47)	เหมาะสม

หมายเหตุ:

* N=26 ในข้อที่ 28, 31, 32, 34, 38 และ 39 เนื่องจากสอบถามเฉพาะผู้บังคับบัญชาและมหาบัณฑิต

** N=19 ในข้อที่ 27 และ ข้อที่ 40 เนื่องจากสอบถามเฉพาะอาจารย์และผู้บังคับบัญชา

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่าตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถของมหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัย และประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ในภาพรวมส่วนใหญ่มีความคิดเห็น สอดคล้องกันว่ามหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และจากตารางที่ 21 พบว่า คุณลักษณะทั่วไป ข้อที่ 16 มีความใฝ่รู้ เพิ่มเติมและรู้จักฝึกฝนตนเองให้ทันต่อวิทยาการใหม่ๆ เสมอ และข้อที่ 18 มีความสามารถและ ทักษะในการสื่อสาร แม้ว่าจะมีความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์แล้วพบว่า มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงคุณลักษณะทั่วไปในประเด็นดังกล่าวให้มีมากขึ้น ส่วนคุณลักษณะเฉพาะ ด้านความรู้ความสามารถของมหาวิทยาลัย ข้อที่ 30 สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับ วิจัยและประเมินผล ข้อที่ 32 สามารถใช้การวิจัยค้นคว้าเพื่อพัฒนางานและแก้ปัญหาในงานที่ทำ อยู่ได้ ข้อที่ 37 มีทักษะการนำเสนอผลงานวิจัย ข้อที่ 38 มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการ วิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล และข้อที่ 39 มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ถึงแม้ว่าจะมีความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์แล้วพบว่ามหาวิทยาลัย ควรปรับปรุงคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถในประเด็นดังกล่าวให้มีมากขึ้น

คุณลักษณะทั่วไปของมหาวิทยาลัยที่มีความเหมาะสมในอันดับสูงสุด ร้อยละ 100 ได้แก่ ข้อที่ 6 มีความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ข้อที่ 11 มีความ สามารถในการติดต่อ ประสานงาน และข้อที่ 14 รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 96.97 ได้แก่ ข้อที่ 8 มีความเสียสละ ข้อที่ 13 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสร้างทีมงานได้ และข้อที่ 15 มีความสามารถในการตัดสินใจและแสดงออกอย่างมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก

คุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาวิทยาลัยที่มีความเหมาะสมใน อันดับสูงสุด ร้อยละ 96.97 ได้แก่ ข้อที่ 35 มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก รองลงมา ร้อยละ 91.94 ได้แก่ ข้อที่ 29 มีความสามารถในการ จัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ในภาพรวมความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัย และอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อ คุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในตอนที 3 ของแบบสอบถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งได้มาจากกลุ่มประชากรเป้าหมายสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาวิชา กลุ่มประชากรเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ดังนี้

- ควรมีการปรับปรุงรายวิชาให้มีความทันสมัยต่อเหตุการณ์และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้ โดยเปิดโอกาสให้บัณฑิตได้ฝึกปฏิบัติจริงมากขึ้น เพื่อให้มองเห็นภาพของการนำศาสตร์ในด้านต่างๆ มาบูรณาการ อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนต่อไป

- น่าจะมีการจัดแผนการศึกษาแบบไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์บ้าง และน่าจะมีการจัดการศึกษา ภาคพิเศษ ในช่วงเย็นของวันธรรมดาบ้าง

- ควรจะมีการเพิ่มหน่วยกิตจาก 2 หน่วยกิต เป็น 3 หน่วยกิตในรายวิชาเอกเลือก บางรายวิชา เช่น การประเมินคุณภาพการศึกษา การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นการลดจำนวนวิชาลง แต่เป็นการเพิ่มความเข้มข้นของเนื้อหาให้มากขึ้น

- ต้องการให้ทางสาขาเปิดวิชาเลือกของสาขาเพิ่มขึ้นและมีทางเลือกได้อย่างอิสระ ตรงตามความสนใจของผู้เรียนอย่างแท้จริง

2. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานของสาขาวิชา และภาควิชา การวัดและประเมินผลของหลักสูตร กลุ่มประชากรเป้าหมายได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ดังนี้

- นิสิตยังไม่สามารถจบการศึกษาภายใน 2 ปี ได้ตามหลักสูตร เพราะการจัดสรรด้านเวลาของนิสิตยังไม่ดี จึงน่าจะมีการจัดกิจกรรมที่จะเน้นการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตให้สามารถทำงานได้ตรงตามหลักสูตร สำหรับสาขาวิชาโดยเฉพาะ
- น่าจะมีโครงการร่วมกับโรงเรียนต่างๆ ในการรับนิสิตเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา
- ควรมีการประชุมอาจารย์ผู้สอนที่สอนในรายวิชาเดียวกัน เพื่อกำหนดแนวทางร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน และการวัดผล ประเมินผล เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- น่าจะมีการเปิดโอกาสให้บัณฑิตได้มีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัยต่อที่ประชุม เช่น งานวิจัยวัดผลสัมฤทธิ์ หรืองานประชุมวิชาการของคณะ หรือของมหาวิทยาลัย
- ควรมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มหบัณฑิตจัดทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ หรือสามารถนำไปปฏิบัติในโรงเรียนหรือที่ทำงานได้
- น่าจะเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้มากขึ้น เพราะอาจารย์ผู้สอนมีจำนวนน้อยกว่านิสิต ทำให้บางรายวิชาที่ต้องการเรียน แต่ไม่ได้เปิดสอนเนื่องจากขาดอาจารย์สอนจึงไม่มีโอกาสได้เรียน หรือรับนิสิตภาคพิเศษปีเว้นปี
- ในเรื่องของการวัดผลและประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนบางท่าน ยังมีการกำหนดเกณฑ์ที่ไม่ค่อยชัดเจนเท่าไรนัก จึงควรจะมีการกำหนดเกณฑ์ร่วมกับอาจารย์ที่สอนในรายวิชาเดียวกัน หรือที่เคยสอนมาก่อนแล้ว
- ต้องการให้ทางสาขามีการจัดการเรียนการสอน online ซึ่งก็คือ มีบทเรียนหรือ PowerPoint ในรายวิชาที่สอนในฐานะข้อมูลของสาขาวิชา หรือภาควิชา
- ต้องการให้มีการแนะนำลักษณะรายวิชาเลือกแต่ละรายวิชา จากรุ่นพี่ หรืออาจารย์ ก่อนที่จะมีการเลือกรายวิชาสำหรับบัณฑิตใหม่ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ

- น่าจะมีการเปิดโอกาสให้สถานศึกษา มีโอกาสการเชิญคณะอาจารย์ หรือ มหาวิทยาลัยที่ใกล้สำเร็จการศึกษา หรือบัณฑิตที่ยังศึกษาอยู่มาจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผลให้ทางสถานศึกษาบ้าง หรือจัดให้มีการสัมมนาคุณงานเกี่ยวกับการศึกษา นอกสถานศึกษา หรือต่างจังหวัดบ้าง

3. ด้านผลผลิตของหลักสูตร ประกอบด้วย คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะ ด้านความรู้ความสามารถของมหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาดำเนินการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) กลุ่มประชากรเป้าหมายได้ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม ดังนี้

- ควรมีการติดตามเพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยที่จบการศึกษา ไปแล้วว่าสนองตอบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ได้อย่างไร

- ผู้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นในมหาวิทยาลัยของสาขา เพราะมีคุณสมบัติด้าน ความรู้ความสามารถเป็นที่น่าชมเชย และมอบหมายงานด้านการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผลให้ รับผิดชอบมากขึ้น และเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานได้ดี

- หน่วยงานต่างๆ หรือสถานศึกษามีความเชื่อมั่นในคุณภาพของมหาวิทยาลัย มอบหมายงานด้านการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผลให้รับผิดชอบ อีกทั้งมีความต้องการให้เข้าไป มีส่วนร่วมในการอ่านงานวิจัย หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

- มหาวิทยาลัยรู้สึกประทับใจอาจารย์ทุกท่านในสาขาที่ได้เอาใจใส่ พยายามอบรม สั่งสอน และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิต ซึ่งจะได้รับความรู้ทุกครั้งที่ได้รับ และคำแนะนำที่ดีทุกครั้งที่ได้เข้าพบ ซึ่งเมื่อไปทำงานทำให้รู้ว่า สิ่งต่างๆที่อาจารย์ทุกท่านได้ให้และ พยายามพร่ำสอนมานั้น ทำให้เป็นคนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานและสถานศึกษาต่างๆ

- มหาวิทยาลัยสามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากการศึกษาในสาขาวิจัย และประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้อย่างดี และ ทำให้งานหรือผลงานที่ออกมามีคุณภาพ ได้รับการยอมรับ ชมเชย ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจมากที่ได้เข้ามาศึกษาและสำเร็จการศึกษาจากสาขานี้

ตอนที่ 4 เสนอข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์มหาบัณฑิตเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

ในตอนที 4 เป็นการเสนอรายละเอียดของการสัมภาษณ์มหาบัณฑิต เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากมหาบัณฑิต มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

1. คุณค่าของหลักสูตร

- สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานเดิมของตนเองได้หรือนำไปใช้ในหน่วยงานใหม่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 9 คน
- เป็นหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ดี เพราะบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้ยังมีน้อย ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 12 คน
- เป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะทางการวิจัย วัดผลและประเมินผลได้เป็นอย่างดี และสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 8 คน
- เป็นหลักสูตรที่สามารถผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านวิจัย วัดผลและประเมินผล ออกสู่สังคมหรือหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นที่ต้องการและยอมรับได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 14 คน

2. จุดแข็งและจุดอ่อนของหลักสูตร

2.1 ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาวิชา

จุดแข็ง ได้แก่

- หลักสูตรมีความกระชับและเนื้อหามีความต่อเนื่องกันในทุกๆ รายวิชาที่เรียน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 11 คน
- การจัดเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเป็นไปตามลำดับและไม่เกิดความซ้ำซ้อน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 10 คน
- เนื้อหาวิชาในหลักสูตร เป็นเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมทั้งด้านการวิจัย ด้านการวัดผล และประเมินผล และด้านสถิติที่ใช้ในการวิจัย จึงทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ที่หลากหลาย ไม่เฉพาะเจาะจงเพียงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และทำให้เป็นที่ยอมรับของหน่วยงาน หรือสถานศึกษาต่างๆ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 13 คน
- เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ ในปัจจุบันหรือยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่การวิจัย การวัดผลและประเมินผล เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 7 คน

จุดอ่อน ได้แก่

- เนื้อหาวิชาบางรายวิชาที่จัดให้เรียนมีจำนวนหน่วยกิตน้อยเกินไปในการที่จะเน้นการฝึกปฏิบัติการวิจัย ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 8 คน
- มีระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนาบัณฑิตน้อยเกินไป เพียง 40 หน่วยกิต อาจจะทำให้บัณฑิตมีความรอบรู้ทั้งด้านการวิจัย และประเมินผล ยังไม่เชี่ยวชาญเท่าที่ควร ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 8 คน

2.2 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานของสาขาวิชา และภาควิชา การวัดและประเมินผลของหลักสูตร

จุดแข็ง ได้แก่

- การจัดการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและไม่เกิดความซ้ำซ้อน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 12 คน
- การจัดกระบวนการเรียนการสอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างเหมาะสมในแต่ละรายวิชา ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 10 คน
- อาจารย์ผู้สอนเป็นบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ทางด้านวิชาการ จึงทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างเข้าใจและชัดเจน โดยที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 13 คน

จุดอ่อน ได้แก่

- คณาจารย์ผู้สอนมีน้อยเกินไป จึงควรมีการเพิ่มจำนวนอาจารย์ให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับบัณฑิต ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 14 คน
- วิชาเอกเลือกบางรายวิชาที่ต้องการเรียนแต่ไม่ได้เปิดสอนอันเนื่องมาจากไม่มีอาจารย์ผู้สอนหรือจำนวนนิสิตที่มีความต้องการลงทะเบียนเรียนมีน้อยจึงไม่มีโอกาสได้เรียน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 9 คน
- การรับบัณฑิตในทุกสาขาวิชาเข้าศึกษา ทำให้นิสิตที่ไม่ได้จบด้านการศึกษา บางคนที่ไม่มีความรู้พื้นฐานทางการศึกษามักจะเกิดปัญหาตอนเรียน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 6 คน
- อาจารย์บางท่านมักสร้างความกดดันในการเรียนให้กับบัณฑิตมากเกินไป ทำให้เกิดความเครียดและท้อแท้หมดกำลังใจ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 7 คน

2.3 ด้านผลผลิตของหลักสูตร ประกอบด้วย คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะ ด้านความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

จุดแข็ง ได้แก่

- เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษาได้โดยตรง มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน เช่น วิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูงสามารถนำไปใช้ในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนได้ หรือวิชาประเมินโครงการ สามารถประเมินโครงการที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้องตามหลักการมากขึ้น เป็นต้น ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 9 คน
- เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการวางแผนการสอน วิเคราะห์หลักสูตร สร้างแบบทดสอบ การทำวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดเกณฑ์การประเมิน และการหาคุณภาพของเครื่องมือ เป็นต้น ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 10 คน

จุดอ่อน ได้แก่

- เป็นหลักสูตรที่บัณฑิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด 2 ปี หรือมีบัณฑิตเป็นจำนวนน้อยมากที่สามารถจบการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 10 คน
- บัณฑิตบางคนสามารถเรียนเนื้อหาของหลักสูตรจนครบแล้ว แต่ไม่ยอมทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จ เนื่องจากเกิดความท้อแท้และถูกกดดันจากหลายๆ ด้าน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 8 คน

3. ความประทับใจในหลักสูตร

3.1 ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

- โครงสร้างและเนื้อหารายวิชาต่างๆ ที่จัดไว้ในหลักสูตร สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 12 คน

- เป็นหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงให้มีความกระชับและน่าสนใจ ตรงตามความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 10 คน

- เป็นหลักสูตรที่ยาก แต่ก็สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจะมีบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาน้อยที่สุดในภาควิชาการศึกษา ดังนั้นเมื่อจบการศึกษาแล้วจึงรู้สึกภาคภูมิใจมาก ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 9 คน

3.2 ด้านกระบวนการ สรุปได้ดังนี้

- อาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านมีความเข้าใจผู้เรียน แม้ในบางครั้งผู้เรียนก็สร้างความไม่พอใจให้ท่านบ้าง แต่ท่านก็ยังช่วยเหลือและช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 10 คน

- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ความเป็นกันเอง คอยให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำที่ดี ทำให้มีกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 8 คน

- อาจารย์ทุกท่านในสาขาคอยให้ความช่วยเหลือแก่บัณฑิตทุกคน (โดยไม่แบ่งว่าเป็นนิสิตในการดูแลหรือไม่) ในทุกๆ เรื่อง ทั้งเรื่องทางวิชาการหรือแม้กระทั่งเรื่องส่วนตัว ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 12 คน

- อาจารย์ทุกท่านเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ความชำนาญในสาขาวิชาและรายวิชาที่สอน มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้รู้สึกเรียนแล้วสนุก เข้าใจง่าย จึงทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน 11 คน

3.3 ด้านผลผลิตของหลักสูตร สรุปลงได้ดังนี้

- คณาจารย์ มหาบัณฑิตและบัณฑิตปัจจุบัน มีการพบปะสังสรรค์กันทุกๆปี ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 10 คน
- รุ่นพี่ รุ่นน้องและเพื่อนร่วมรุ่น มีความเป็นกันเอง คอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่ดี ทั้งในเรื่องของการเรียน การทำงานต่างๆ หรือเรื่องส่วนตัว ซึ่งเมื่อจบการศึกษามาแล้วก็ยังมีความกลมเกลียวกันอยู่ มีการติดต่อช่วยเหลือกันในเรื่องการทำงาน จึงทำให้มีเครือข่ายในการทำงานมากขึ้น ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 13 คน

4. วิชาเรียนที่ประทับใจมากที่สุด

- วิชาสถิติในการวิจัยทางการศึกษา I และ II เพราะเมื่อมาทำงานก็ยังสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์และยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 9 คน
- วิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง เพราะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงานที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานได้ดี เช่น การประเมินผลการเรียนของนักเรียนได้ตรงตามสภาพจริง ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 7 คน
- วิชาสัมมนา I เพราะเป็นวิชาที่ต้องจัดสัมมนา และต้องใช้ความรู้ ความสามารถของตนเองในการทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ และต้องนำเสนอให้อาจารย์ฟัง ซึ่งเป็นบรรยากาศที่น่าตื่นเต้น และต้องแก้ไขงานของตนเองตลอดเวลา จนกระทั่งเรียนวิชาสัมมนาจบจึงได้เรียนรู้จากอาจารย์มากมาย ไม่ว่าจะเป็นวิธีการคิด และการแก้ปัญหา ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 6 คน
- การประเมินโครงการทางการศึกษา ซึ่งการเรียนจะเน้นให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริง แล้วนำสิ่งที่ได้จากการฝึกปฏิบัตินั้นมานำเสนอให้อาจารย์และเพื่อนๆ ร่วมแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นประโยชน์มาก เพราะเป็นประสบการณ์ที่สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้

ในการทำงาน เช่น งานเกี่ยวกับการประเมินโครงการต่างๆ ของสถานศึกษาหรือหน่วยงาน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 8 คน

- สถิติคนอนพารามетริกในการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งโดยภาพรวมเนื้อหาวิชาจะมีความยากแต่เมื่อเรียนแล้ว มีความรู้สึกรู้ว่าเป็นวิชาที่น่าเรียน อยากเรียน ไม่เครียด ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 6 คน

โดยภาพรวมประเด็นต่างๆ ในแต่ละรายวิชาที่เรียนมานั้น มหาบัณฑิตส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมดี เพราะมีความครอบคลุมและเพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน และศึกษาต่อ ทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานหรือสถานศึกษาต่างๆ อีกด้วย

5. สิ่งที่มีมหาบัณฑิตเห็นว่าควรปรับปรุง

5.1 รายวิชา ได้แก่

- ควรเพิ่มวิชาเอกเลือกให้มากและหลากหลายกว่านี้ เพราะบางรายวิชาที่บัณฑิตต้องการเรียนแต่ทางสาขาวิชาไม่เปิดสอน ดังนั้นควรระบุวิชาที่จะเปิดสอนให้แน่นอน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 9 คน

- ควรจะมีการแบ่งหมู่เรียนให้มากขึ้น และกำหนดสาขาที่จะต้องลงทะเบียนเรียนตามหมู่ที่กำหนดให้เท่านั้น เพราะบางรายวิชา เช่น วิชาสถิติในการวิจัยทางการศึกษา I มีผู้เรียนจากสาขาอื่นๆ มาขอเพิ่มรายวิชามากเกินไป จนต้องมีการเสริมเก้าอี้ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 6 คน

- บางรายวิชาควรปรับปรุงกิจกรรมการเรียนในห้องเรียน และควรเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะการวิจัย เช่น ทักษะการแปลความหมายข้อมูล ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นต้น เนื่องจากในการทำวิทยานิพนธ์ก็ยังคงประสบกับปัญหาเหล่านี้ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 10 คน

- น่าจะมีรายวิชาที่ให้นิสิตได้เข้าไปฝึกประสบการณ์การวิจัยจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยมาเป็นระยะเวลายาวนาน อาจจะโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือฝึกการทำวิจัยไปด้วย ซึ่งจะได้รับประสบการณ์ตรงมากกว่าการเรียนทฤษฎีแล้วไปคาดเดาในทางปฏิบัติ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 11 คน

5.2 ผู้สอน ได้แก่

- อาจารย์บางท่านมักสร้างความกดดันให้กับนิสิต และบางครั้งก็ใช้คำพูดที่ทำให้ผู้เรียนเสียกำลังใจในการทำงาน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 7 คน
- เวลาเรียนในบางครั้งผู้เรียนอาจทำอะไรที่ผิดพลาดบ้าง แต่ไม่ยอมให้อาจารย์โกรธอยากให้อาจารย์ให้อภัยและตักเตือนแทน ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 7 คน
- จำนวนอาจารย์ผู้สอนมีน้อยเกินไป จึงควรมีการเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนให้เพียงพอ กับจำนวนนิสิต เพื่ออาจารย์ผู้สอนจะได้มีเวลาในการให้คำปรึกษากับนิสิตได้อย่างทั่วถึง ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 13 คน

5.3 บรรยากาศ ได้แก่

- บางวิชาเรียนแล้วรู้สึกเครียดเพราะในบางครั้งผู้เรียนก็ไม่เข้าใจสิ่งที่อาจารย์อธิบาย และเมื่อตอบคำถามไม่ตรงกับหลักการหรือทฤษฎี ก็จะถูกต่อว่าทำให้รู้สึกไม่กล้าตอบ ไม่กล้าคิด เพราะกลัวจะผิดและถูกต่อว่า ดังนั้นควรเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนให้สนุก ไม่เครียด โดยเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 7 คน
- ควรจะมีการจัดห้องเรียนให้พอเหมาะกับผู้เรียน เพื่อจะทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนในห้องเรียนไม่รู้สึกอึดอัด ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 6 คน

6. ลักษณะของตนเองหลังจากที่จบจากหลักสูตร และความคาดหวังก่อนมาเรียนสาขานี้เป็นอย่างไร

- ความคาดหวังก่อนมาเรียนในสาขานี้ คือ ต้องการให้ตนเองมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัย การวัดผลและประเมินผล เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำงาน การพัฒนาเพื่อปรับปรุงการเรียน การสอนให้ดียิ่งขึ้น และสามารถขยายผลสู่เพื่อนๆ ได้ เนื่องจากความรู้ทางด้านนี้มีความจำเป็นและสำคัญมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการศึกษา ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 14 คน

- ลักษณะของตนเองหลังจากที่จบจากหลักสูตร คือ มีความเป็นนักวิชาการมากขึ้น การพูดมีหลักการมากขึ้น มีความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยมากขึ้น เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงาน มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น และเป็นคนที่มีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น เพราะมีความรู้พอที่จะกล้าแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามผู้อื่นได้ อีกทั้งยังสามารถที่จะนำความรู้ความสามารถที่ได้รับมาใช้ประโยชน์และประยุกต์ใช้ในการทำงานตามที่คาดหวังได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 14 คน

กล่าวโดยสรุป คือ ลักษณะของตนเองหลังจากที่จบจากหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวังไว้

7. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้และวิชาที่นำไปใช้ได้มากที่สุด

การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ คือ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้ตรงกับงานที่ทำ และงานที่ได้รับมอบหมายหรือภาระหน้าที่ในการทำงานที่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งจะมีความเหมาะสม สัมพันธ์กันเป็นอย่างดี และสามารถนำความรู้ในทุกวิชาที่ได้เรียนมาใช้เป็นประโยชน์และนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ดีเช่นกัน และเมื่อเรียงลำดับการนำวิชาความรู้มาใช้ดังนี้

- วิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง เพราะเป็นครูผู้สอนซึ่งมีหน้าที่หลักคือ สอน และวัดผล ประเมินผลโดยตรง ซึ่งต้องใช้การวัด การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนตามสภาพจริงตลอดปีการศึกษาในการให้คะแนนและตัดเกรดนักเรียน เพื่อนำผลการประเมินที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 9 คน

- วิชาการประเมินโครงการทางการศึกษา เพราะใช้ในการออกแบบและการปฏิบัติการประเมินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นในแต่ละภาคการศึกษา เพื่อให้ได้สารสนเทศในการตัดสินใจพัฒนาและดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาต่อไป ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 9 คน
- วิชาการเปรียบเทียบวิธีวิจัยทางการศึกษา ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนการวิจัย การจัดทำรายงานเพื่อการนำเสนอในการประชุมเป็นรายงานสถานศึกษา ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 8 คน
- วิชาสถิติในการวิจัยทางการศึกษา เพราะในการทำงานส่วนใหญ่ใช้แต่สถิติพื้นฐาน เช่น ความถี่ ร้อยละ แต่ในบางครั้งที่ต้องศึกษารายงานการวิจัยก็สามารถทำความเข้าใจได้ถึงการเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมสำหรับการวิจัยในสถานการณ์ต่างๆ และสามารถให้คำปรึกษาคำแนะนำแก่เพื่อนๆ ที่ทำงานร่วมกันได้ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 7 คน

8. การได้รับการยอมรับจากผู้อื่นหรือสังคมในด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ

การได้รับการยอมรับจากผู้อื่นหรือสังคมด้านวิชาการดีพอสมควร เช่น ได้รับการยอมรับจากผู้บริหารให้เป็นผู้ให้คำปรึกษา คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียนแก่เพื่อนๆ การได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรในการอบรม เผยแพร่ การทำวิจัย การใช้สถิติในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การวัดและประเมินผลการศึกษา การได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงานในการให้คำแนะนำในการทำวิจัย การวัดและประเมินผล หรือบางครั้งจะมีนักศึกษาที่กำลังเรียนปริญญาโท มาขอคำปรึกษาเกี่ยวกับวิธีการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีผู้แสดงความคิดเห็นในประเด็นนี้ จำนวน 12 คน

สรุปแล้วคุณค่าของหลักสูตร คือ การที่มหาบัณฑิตสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 แล้วสามารถนำไปใช้จริงเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต และได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และหน่วยงานหรือสถาบันทางการศึกษาว่า มหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านการวิจัย วัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นที่ต้องการของสังคม

ข้อวิจารณ์

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) เพื่อประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ใน 3 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำประเด็นในการประเมินมาวิจารณ์ ดังนี้

1. ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่ทั้งอาจารย์ผู้สอนมหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรทุกข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) มีความเหมาะสม เพราะมีความชัดเจน สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ต่างๆ และสามารถปฏิบัติได้ เหมาะสมต่อการนำไปใช้ เนื่องจากได้กำหนดขึ้นโดยอาศัยเกณฑ์ต่างๆ ในการพิจารณาเป็นอย่างดี เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษา นโยบายการจัดการศึกษาของชาติ ตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม เพื่อสนองต่อความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ เกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา ซึ่งศาสตร์ด้านนี้มีการพัฒนาให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งยังมุ่งเน้นที่จะพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังที่ อมรา เล็กเรณสินธุ์ (2540: 18) กล่าวไว้ว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องให้สอดคล้องสัมพันธ์กับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติด้วย และจะต้องมีความยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมกับสภาพที่เปลี่ยนไป เช่นเดียวกับกับ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 19-20) ได้กล่าวถึงหลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะที่สำคัญ คือ ตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ จะต้องสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน จะต้องยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสภาพการณ์ต่างๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงในสังคม จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติ ความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต จะต้องจัดประสบการณ์และกิจกรรมหลายๆ อย่าง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกอย่างเหมาะสมตามความสนใจ ความต้องการ และความสามารถของแต่ละบุคคล เป็นต้น

โครงสร้างของหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า โดยสรุปทั้งอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีเพียงในประเด็นความเหมาะสมของรายวิชาที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา/แผนการศึกษา แม้ว่าจะมีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว พบว่า ยังควรปรับปรุงโดยการปรับเพิ่มหรือลดบางรายวิชาใหม่ในแต่ละภาคการศึกษา และในภาพรวมส่วนใหญ่ถือได้ว่าโครงสร้างของหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) เป็นโครงสร้างของหลักสูตรที่มีความเหมาะสมดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ร่างโครงสร้างของหลักสูตรต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านวิจัย วัดผลและประเมินผลการศึกษาโดยเฉพาะ โดยต้องยึดหลักเกณฑ์มาตรฐานในการเขียนและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มวิชาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ ชำรง บัวศรี (2542: 207) ที่กล่าวว่า โครงสร้างของหลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดเนื้อหา เป็นสิ่งที่กำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ที่จะต้องจัดให้แก่ผู้เรียนในแต่ละปีหรือแต่ละภาคเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระบบที่นำมาใช้

เนื้อหาวิชาของหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า โดยสรุปทั้งอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน มีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีเพียงในประเด็นเนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน แม้ว่าจะมีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว พบว่ายังควรปรับปรุงโดยการเปิดวิชาเลือกของสาขาให้มากกว่าเดิมในแต่ละภาคการศึกษา หรือมีการเพิ่ม หน่วยกิตจาก 2 หน่วยกิต เป็น 3 หน่วยกิต เพื่อเพิ่มความเข้มข้นของเนื้อหาวิชาให้มากขึ้น และในภาพรวมส่วนใหญ่ถือได้ว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสมดี แสดงให้เห็นว่าเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) มีความเหมาะสมกับหลักสูตร และเป็นกระบวนการที่จะทำให้หลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ สุนีย์ ภูพันธ์ (2546: 195) ที่กล่าวว่า เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาสาระ ข้อมูลทฤษฎีที่สำคัญและจำเป็นที่เลือกสรรมาให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาไปในทิศทางที่ต้องการตามลำดับขั้น และยังสอดคล้องกับ อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2540: 18) ที่กล่าวว่า เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้มีความสำคัญในฐานะที่เป็นองค์ประกอบที่จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เนื้อหาที่สมบูรณ์ จะผนวกความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม และเจตคติเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทั้งความรู้ พัฒนานิสัย ระบบความคิด และการกระทำที่เหมาะสมประกอบกัน

2. ด้านกระบวนการ

การจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยพบว่า โดยสรุปทั้งอาจารย์ผู้สอนมหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่มีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายข้อพบว่ามี 4 ข้อ ที่มีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้วพบว่าควรปรับปรุง ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการวิจัยและประเมินผล ซึ่งควรจะมีการปรับปรุงในทั้ง 4 ข้อดังกล่าวให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น มีกิจกรรมที่ให้นิสิตได้มีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัยของตนแก่สังคม หรือมีการจัดกิจกรรมที่ให้นิสิตได้เลือกปฏิบัติตามความสนใจ เป็นต้น และในภาพรวมถือได้ว่าการจัดการเรียนการสอนยังคงมีความเหมาะสมดี เพราะเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้ ความสามารถและอื่นๆ ตรงตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สัจจ อุทรานันท์ (2532: 203) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้งต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแผนการสอนว่ามีจุดมุ่งหมายสำคัญอะไรและควรจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น

การวัดและประเมินผลของหลักสูตร จากผลการวิจัยพบว่า โดยสรุปทั้งอาจารย์ผู้สอนมหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าการวัดและประเมินผลของหลักสูตรเกือบทุกข้อมีความเหมาะสม มีเพียงในประเด็นที่ว่า เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผล ที่มีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้วพบว่าควรปรับปรุง และในภาพรวมถือได้ว่าการวัดและประเมินผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมดีแล้ว ตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ เพราะครอบคลุมและสอดคล้องกับลักษณะและวัตถุประสงค์ของแต่ละรายวิชา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การวัดและประเมินผลที่ตรงเป้าหมายและถูกต้องตามหลักเกณฑ์นั้นเป็นขั้นตอนสำคัญของระบบการศึกษา เพราะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าผู้เรียนเมื่อผ่านกระบวนการเรียนการสอนมาแล้วจะบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาเพียงใด ดังที่ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 192) กล่าวว่า iva การประเมินผลเป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจหาข้อบกพร่องหรือปัญหา และยังสอดคล้องกับ ชำรง บัวศรี (2542: 8) ที่กล่าวว่า การวัดและ

ประเมินผลเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรประการหนึ่ง เพื่อตรวจสอบหลักสูตร และ การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

3. ด้านผลผลิต

คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมส่วนใหญ่ทั้งอาจารย์ ผู้สอน มหาบัณฑิต และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิต มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามหาบัณฑิตมี คุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ มีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับ มากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะทั่วไป ในประเด็นที่ว่า มีความใฝ่รู้เพิ่มเติมและรู้จักฝึกฝนตนเองให้ทันต่อวิทยาการใหม่ๆ เสมอ และมีความสามารถและ ทักษะในการสื่อสาร ส่วนคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิต ในประเด็น ที่ว่า สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับวิจัยและประเมินผล สามารถใช้การวิจัยค้นคว้า เพื่อพัฒนางานและแก้ปัญหาในงานที่ทำอยู่ได้ มีทักษะการนำเสนอผลงานวิจัย มีการเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล และมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในการทำงาน ถึงแม้ว่าจะมีความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์แล้วพบว่า มหาบัณฑิตควรจะต้องมีการปรับปรุงในคุณลักษณะต่างๆ ที่กล่าวมาให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ต่อไป และในภาพรวมส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่ามหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) มีคุณลักษณะทั้ง 2 ด้าน คือ คุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ ทางด้านการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผลเป็นที่ยอมรับและต้องการของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งจาก ผลการวิจัยดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ได้ผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ ทำให้สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจากความพึงพอใจของอาจารย์ ผู้สอน และผู้บังคับบัญชาของมหาบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้าน ความรู้ความสามารถของมหาบัณฑิตในภาพรวมที่อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรนี้ มีส่วนเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานใน หน่วยงานและสนองต่อความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่มีความต้องการบุคลากรด้านนี้อีกด้วย ซึ่งถือได้ว่าสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะในด้านต่างๆ เป็นที่ต้องการของสังคม นับได้ว่าสามารถบรรลุผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ และเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543: 36) กล่าวว่าไว้

ว่า การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินองค์ประกอบที่เป็นผลผลิตและผลกระทบของการใช้
หลักสูตร เกิดผลตามวัตถุประสงค์หลักสูตรหรือไม่ และยังเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตร
หรือยกเลิกการใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรมหابัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation research) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ในด้านความเหมาะสมของหลักสูตร 3 ด้าน คือ ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยมีประชากรเป้าหมาย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาลัยบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 - 2549 ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาลัยบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากมหาลัยบัณฑิต แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าร้อยละ และค่าความถี่แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน มหาลัยบัณฑิต ผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาลัยบัณฑิต และนิสิตปัจจุบัน เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรมหาลัยบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร มีดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่าอาจารย์ผู้สอน มหาลัยบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเกือบทุกประเด็น ยกเว้นวัตถุประสงค์ที่ว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ที่มหาลัยบัณฑิตมีความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจน สามารถยึดหยุ่นได้

ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงในสังคม สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาและนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ ตรงตามความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ ทั้งยังมุ่งเน้นที่จะพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

1.2 โครงสร้างของหลักสูตร พบว่าอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เป็นหลักสูตรที่ได้รับการปรับปรุงให้มีความกระชับและน่าสนใจ ตรงตามความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาตามโครงสร้างที่กำหนดให้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีเพียงในประเด็น ความเหมาะสมของรายวิชาที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา/แผนการศึกษา แม้ว่าจะมีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว พบว่า ควรปรับปรุง

นอกจากนี้มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้ ควรมีการปรับเพิ่มหรือลดบางรายวิชาใหม่ในแต่ละภาคการศึกษาให้มากและหลากหลายกว่านี้ และปรับปรุงรายวิชาให้มีความทันสมัยต่อสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง เพื่อให้รายวิชาที่กำหนดขึ้นในแต่ละภาคการศึกษามีความเหมาะสมและทันสมัยมากขึ้น

1.3 เนื้อหาวิชาของหลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากเกือบทุกประเด็น เพราะการจัดเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเป็นไปตามลำดับและไม่เกิดความซ้ำซ้อน เป็นเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมทั้งด้านการวิจัย ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสถิติที่ใช้ในการวิจัย จึงทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ที่หลากหลาย และเนื้อหาในรายวิชาต่างๆ ที่จัดไว้ในหลักสูตรสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี และมียกเว้นในประเด็นเรื่องของเนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน แม้ว่าจะมีระดับความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว พบว่า ควรปรับปรุง

นอกจากนี้มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ดังนี้ ควรมีการเปิดวิชาเลือกของสาขาให้มากกว่าเดิมในแต่ละภาคการศึกษา หรือมีการเพิ่มหน่วยกิตจาก 2 หน่วยกิตเป็น 3 หน่วยกิต เพื่อเพิ่มความเข้มข้นของเนื้อหาวิชาให้มากขึ้น และให้เน้นการฝึกปฏิบัติการวิจัยให้มากขึ้น

1.4 คำอธิบายรายวิชาในแต่ละรายวิชา ตามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน
มหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันในภาพรวมส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด
มีเพียงในวิชา 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่มหาบัณฑิตและ
นิสิตปัจจุบันได้เสนอแนะว่าควรมีการพิจารณาปรับปรุงใหม่ให้ดีขึ้น

2. ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานของสาขาวิชา
และภาควิชา การวัดและประเมินผลของหลักสูตร

2.1 การจัดการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันส่วนใหญ่
ใหญ่เห็นว่าเป็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เพราะการจัดการเรียนการสอนมีการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและไม่ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน มีการกำหนดวัตถุประสงค์
กิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างเหมาะสมในแต่ละรายวิชา และมีประเด็นที่ควรปรับปรุงให้
มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น คือ การจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการและความสนใจของ
ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาและส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน
การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิจัยและประเมินผล
การศึกษา และการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการวิจัยและ
ประเมินผล

นอกจากนี้มหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการจัด
การเรียนการสอน ดังนี้ ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นิสิตได้เลือกปฏิบัติตาม
ความสนใจ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะเน้นการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต หรือส่งเสริม
ให้นิสิตทำวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ การให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์การวิจัยจากผู้ที่มี
ความเชี่ยวชาญ มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นิสิตได้มีโอกาสนำเสนอผลงานวิจัยต่อที่ประชุม
หรือมีการจัดสัมมนาในงานเกี่ยวกับการศึกษานอกสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมแนะนำลักษณะ
รายวิชาเลือกแต่ละรายวิชา จากรุ่นพี่ หรืออาจารย์ หรือมีการจัดการเรียนการสอน online

2.2 การดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา พบว่าอาจารย์ผู้สอน
มหาบัณฑิต และนิสิตปัจจุบันเห็นว่าเป็นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เรื่องของการ
ปฐมนิเทศและการจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชา นอกจากนี้เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายข้อพบว่า มีประเด็นที่มีความเหมาะสม ได้แก่ การกำหนด

คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา วิธีการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา การสอบประมวล ความรอบรู้ การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์ และการปฐมนิเทศนิสิต และประเด็นควรปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การกำหนดจำนวนนิสิตที่รับ การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา การจัด อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ การปัจฉิมนิเทศนิสิต การจัดสื่อการเรียนและวัสดุอุปกรณ์การเรียน มีความเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และการจัดห้องเรียนและห้อง ปฏิบัติการที่เหมาะสม

นอกจากนี้มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง การดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา ดังนี้ น่าจะมีโครงการร่วมกับโรงเรียนต่างๆ ในการรับนิสิตเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา มีการเพิ่มจำนวนอาจารย์ผู้สอนของสาขาให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต และมีการจัดห้องเรียนให้พอเหมาะกับผู้เรียนหรือมีการแบ่งหมู่เรียน ให้มากขึ้นและกำหนดสาขาที่จะต้องลงทะเบียนเรียนตามหมู่ที่กำหนดให้เท่านั้น

2.3 การวัดและประเมินผลของหลักสูตร พบว่าอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และนิสิต ปัจจุบันส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเกือบทุกประเด็น ยกเว้นในประเด็นเรื่อง มีการวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะและทักษะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายข้อพบว่า ยังมีประเด็นที่ควรมีการปรับปรุง คือ เปิดโอกาสให้ นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผล

นอกจากนี้มหาวิทยาลัย และนิสิตปัจจุบันได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการวัดและ ประเมินผลของหลักสูตร ดังนี้ น่าจะเปิด โอกาสให้นิสิตได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนด วิธีการ หรือเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลบ้าง การวัดผลและประเมินผลของอาจารย์ผู้สอน บางท่าน ยังมีการกำหนดเกณฑ์ที่ไม่ค่อยชัดเจนหรือไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งน่าจะมีการ กำหนดเกณฑ์ร่วมกันของอาจารย์ที่สอนในรายวิชาเดียวกันหรือที่เคยสอนมาก่อนแล้ว

3. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย คุณลักษณะทั่วไป และคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถของมหาวิทยาลัยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545

3.1 คุณลักษณะทั่วไป พบว่าอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของ มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เห็นว่ามหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะทั่วไปอยู่ในระดับมากเกือบทุกประเด็น ยกเว้นในประเด็น มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ และแต่งกายสุภาพเรียบร้อย รู้จักปรับปรุง

และเสริมสร้างบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ เห็นว่าอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายข้อพบว่า ในประเด็นที่ว่า มีความใฝ่รู้เพิ่มเติมและรู้จักฝึกฝนตนเองให้ทันต่อวิทยาการใหม่ๆ เสมอ และมีความสามารถและทักษะในการสื่อสาร ถึงแม้ว่าจะมีความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์แล้วพบว่ามหาวิทยาลัยควรที่จะปรับปรุงคุณลักษณะทั่วไปในประเด็นดังกล่าว

3.2 คุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ พบว่าอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัย และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เห็นว่ามหาวิทยาลัยมีคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากทุกประเด็น และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถของมหาวิทยาลัย ในประเด็นที่ว่า สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับวิจัยและประเมินผล สามารถใช้การวิจัยค้นคว้าเพื่อพัฒนางานและแก้ปัญหาในงานที่ทำอยู่ได้ มีทักษะการนำเสนอผลงานวิจัย มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย วัดผลและประเมินผล และมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน ถึงแม้ว่าจะมีความถี่สูงสุดอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์แล้วพบว่ามหาวิทยาลัยยังมีคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถในประเด็นต่างๆ ดังกล่าวควรปรับปรุง

สำหรับความพึงพอใจของอาจารย์ผู้สอน และผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของมหาวิทยาลัย ที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้และความสามารถทางการวิจัยและประเมินผลของมหาวิทยาลัย สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า มีความพึงพอใจในคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้และความสามารถทางการวิจัยและประเมินผลของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก

3.3 คุณค่าของหลักสูตร พบว่ามหาวิทยาลัยสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) แล้ว สามารถนำไปใช้จริงเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และได้รับการยอมรับและความเชื่อถือจากเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และหน่วยงานหรือสถาบันทางการศึกษาต่างๆ ที่มีความเชื่อมั่นในคุณภาพของมหาวิทยาลัยว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทางด้านการวิจัย วัดผลและประเมินผล ซึ่งทำให้ได้มอบหมายงานด้านการวิจัย วัดผลและประเมินผลให้รับผิดชอบมากขึ้น และเป็นที่ต้องการของสังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) ในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจุดเด่นและข้อที่ควรพิจารณาปรับปรุงดังนี้

1. จากการประเมินด้านองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิตและนิสิตปัจจุบัน เห็นว่ามีความเหมาะสมดี ซึ่งมีจุดแข็งที่ควรคงไว้ ได้แก่ ความกระชับของหลักสูตร การจัดเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเป็นไปตามลำดับอย่างต่อเนื่องและไม่เกิดความซ้ำซ้อน ซึ่งเนื้อหาวิชาจะครอบคลุมทั้งด้านการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล และด้านสถิติที่ใช้ในการวิจัย และเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ ในปัจจุบัน หรือยุคของการปฏิรูปการศึกษาที่การวิจัย การวัดผลและประเมินผล เข้ามามีบทบาทมาก แต่มีจุดที่ควรปรับปรุง ได้แก่ บางรายวิชามีจำนวนหน่วยกิตน้อยเกินไปในการที่จะเน้นการฝึกปฏิบัติการวิจัย มีระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนานิสิตน้อยเกินไป เพียง 40 หน่วยกิต อาจจะทำให้นิสิตมีความรู้ยังไม่เชี่ยวชาญเท่าที่ควร และสาขาเปิดวิชาเอกเลือกของสาขาน้อยเกินไปในแต่ละภาคการศึกษา เป็นต้น

2. จากการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า อาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิตและนิสิตปัจจุบัน เห็นว่ามีความเหมาะสมดีแล้ว ซึ่งมีจุดแข็งที่ควรคงไว้ ได้แก่ ในการจัดการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและไม่ซ้ำซ้อน มีการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมไว้อย่างเหมาะสมในแต่ละรายวิชา อาจารย์ผู้สอนทุกท่านเป็นบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านวิชาการจึงทำให้สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี เข้าใจง่ายและชัดเจน โดยที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เป็นอย่างดี แต่มีจุดที่ควรปรับปรุง ได้แก่ คณาจารย์ผู้สอนมีน้อยเกินไป การรับนิสิตทุกสาขาวิชาเข้าศึกษาทำให้นิสิตบางคนที่ไม่มีพื้นฐานทางการศึกษามักจะเกิดปัญหาตอนเรียน นิสิตยังไม่สามารถจบการศึกษาภายใน 2 ปี ได้ตามหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนบางท่านยังมีการกำหนดเกณฑ์ที่ไม่ค่อยชัดเจนและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เปิดโอกาสให้นิสิตได้นำเสนอผลงานต่อสาธารณะและไม่สนับสนุนให้จัดนอกสถานที่ การจัดห้องเรียนในบางรายวิชายังไม่เหมาะสมเพราะมีผู้เรียนมากเกินไปจนแน่น

3. จากการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า อาจารย์ผู้สอน มหาบัณฑิตและบัณฑิตปัจจุบัน เห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว ซึ่งมีจุดแข็งที่ควรคงไว้ ได้แก่ เป็นหลักสูตรที่ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษาได้โดยตรง มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน เช่น วิชาหลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง สามารถนำไปใช้ในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียนได้ หรือวิชาประเมินโครงการ สามารถประเมินโครงการที่ได้รับมอบหมายได้อย่างถูกต้องตามหลักการมากขึ้น เป็นต้น เป็นหลักสูตรที่ผู้สำเร็จการศึกษายังสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน เช่น สามารถจัดการสอนของตนเองได้ โดยนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการวางแผนการสอน วิเคราะห์หลักสูตร สร้างแบบทดสอบ การทำวิจัยในชั้นเรียน การกำหนดเกณฑ์การประเมิน และการหาคุณภาพของเครื่องมือ เป็นต้น เป็นหลักสูตรที่มหาบัณฑิตสามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการทำงานได้อย่างดี ทำให้งานที่ได้รับมอบหมายมีผลงานที่ออกมามีคุณภาพได้รับการยอมรับ นำชมเชย จากเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ทำให้ได้รับมอบหมายงานด้านวิจัย วัดผลและประเมินผลให้รับผิชอบมากขึ้น และเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานของตนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถของมหาบัณฑิตยังเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานหรือสถานศึกษาต่างๆ เพราะมีความเชื่อมั่นในคุณภาพของมหาบัณฑิตและมอบหมายงานด้านการวิจัย วัดผลและประเมินผลให้รับผิชอบ อีกทั้งยังมีความต้องการให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอ่านงานวิจัยหรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ แต่มีจุดที่ควรปรับปรุง ได้แก่ เป็นหลักสูตรที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด 2 ปี การติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตที่จบการศึกษาไปแล้วนั้น ยังไม่มีความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า มีบางประเด็นที่ให้ผลการวิจัยที่ยังไม่สอดคล้องกัน เช่น เรื่องของการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงานของมหาบัณฑิต จึงควรมีการทำการศึกษาระบบ Focus group เพราะจะทำให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนมากขึ้น
2. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษารายละเอียดประกอบของหลักสูตรเพียง 3 ด้านเท่านั้น ดังนั้นถ้าจะมีการทำประเมินครั้งต่อไปก็ควรจะมีการทำการศึกษารายละเอียดประกอบของหลักสูตรด้านอื่นๆ เช่น การบริหารหลักสูตร หรือการประเมินผลกระทบบของหลักสูตร

3. การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์หาบัณฑิต ดังนั้นถ้าจะมีการทำประเมินครั้งต่อไปก็อาจจะมี การเก็บรวบรวมข้อมูล นอกเหนือจากนี้ เช่น ใช้การสังเกต หรือใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

4. ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามผลมหาบัณฑิตที่จบการศึกษาจากหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพราะมหาบัณฑิตจะให้ข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของหลักสูตรที่ต้องปรับปรุงเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรให้ดีขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2534. คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัญญา หาญเด่นศิริกุล. 2543. การประเมินหลักสูตรครุฑหารชั้นสัญญาบัตร กองการศึกษา
กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กาญจนา คุณารักษ์. 2543. พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- เขมพัทธ์ วัชรวิชัย. 2541. การประเมินหลักสูตรวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาล
ในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. 2537. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โหมยิต ศิริสวัสดิ์. 2544. การประเมินหลักสูตรนายทหารการเงินชั้นนายพัน โรงเรียนทหารการเงิน
กรมการเงินทหารบก. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ออลีน เพรส.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. 2544. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้ามืองไทย).
- ชมพันธุ์ กุญชร ณ อยุธยา. 2541. เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร:
โรงเรียนครุฑหาร กองการศึกษา กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ กองบัญชาการฝึกศึกษา
ทหารอากาศ.

ทศนา แจมมณี. 2540. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธำรง บัวศรี. 2542. **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:
บริษัท ธนรัชการพิมพ์ จำกัด.

นิคม ชมภูหลง. 2545. **วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา**. มหาสารคาม: อภิชาตการพิมพ์.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2539. **คู่มือและหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา
2539 และ 2540**. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____. 2546. **หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)**. กรุงเทพมหานคร:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา)

พวงพิศ สุขปูนพันธ์. 2541. **การติดตามมหาบัณฑิตสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2535-2539**. กรุงเทพมหานคร:
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

รุจิร ภู่อาระ. 2545. **การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
บุ๊ก พอยท์.

_____. 2545. **การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์บุ๊ก พอยท์.

วิชัย ดิสสระ. 2535. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิวณิช. 2542. **การพัฒนาหลักสูตร สานต่อที่ท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท
เซ็นเตอร์ ดิสคัฟเวอรี จำกัด.

วิชัย วงษ์ใหญ่. 2537. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

_____. 2543. กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร หน่วยที่ 2 และ 5. นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (อัครสำเนา)

วิโรจน์ เกิดแสง. 2548. การประเมินหลักสูตรนายทหารกองบัญชาการทหารสูงสุดอาวุโส

กองการศึกษา กรมยุทธศึกษาทหาร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์

มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สงัด อุทรานันท์. 2532. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์

มิตรสยาม.

คำดี รักสุทธิ. 2544. เทคนิควิธีการเขียนหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวานกราฟฟิค จำกัด.

_____. 2544. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สกศ.

_____. 2545. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (2545-2549). กรุงเทพมหานคร: สกศ.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2545. ปัญจปฏิรูปการศึกษา แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:

บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

สุณิสา พัฒนารานนท์. 2542. การประเมินหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาพลศึกษา คณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุนีย์ ภูพันธ์. 2546. แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่: The Knowledge Center.

โสภิต หนูนกักดี. 2541. การประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมขั้นพื้นฐานสำหรับพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินของบริษัท การบินไทยจำกัด (มหาชน). กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อมรา เล็กเริงสินธุ์. 2540. หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2540. หลักสูตรและการบริหารวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ เอส ดี เพรส.

Chiang, P. W. 1996. "Assessing the Effectiveness of Five-Year Mechanical Engineering Technology Programs of Junior Colleges in Taiwan, R.O.C. : an Application of the CIPP Evaluation Model (China)". **Dissertation Abstracts International**. Florida: Florida International University.

Good, C. V. 1973. **Dictionary of Education**. 3rd ed. New York: McGraw - Hill Book Company.

Hammond, R. L. 1973. "Evaluation at the local level" in Worthen, B.R. and Sanders, J.R. (Eds). **Educational Evaluation : Theory and Practice**. California: Wadsworth, Belmont.

Lewy, A. 1977. **Handbook of Curriculum Evaluation**. Paris: UNESCO. 1977. New York: Longman.

Oliva, P. F. 1997. **Developing the Curriculum**. 4th rev. ed. New York: Longman.

Popham, W. J. 1975. **Educational Evaluation**. 2nd ed. New Jersey: Prentice Hall.

- Posner, G. J. 2004. **Analyzing the Curriculum**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Scriven, M. 1973. "Goal-Free Evaluation." In E. R. House (Ed.). **School Evaluation: The Politics and Process**. Berkeley, CA: McCutohan.
- Stake, R. E. 1967. "The Countenance of Educational Evaluation" **Teacher College Record** 68. (April 1967): 523-540.
- Stufflebeam, D. L., G. F. Madaus and M. S. Scriven. 1971. **Educational Evaluation and Decision-Making**. Illinois: Peacock Publisher Inc.
- Stufflebeam, D. L. 2000. **The CIPP model for evaluation**. In D. L. Stufflebeam, G. F. Madaus, & T. Kellaghan (Eds.), **Evaluational model: Viewpoints on educational and human services evaluation 2nd ed.**, pp. 279-317. Boston: Kluwer.
- Taba, H. 1962. **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace & World.
- Tyler, R. W. 1949. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: The University of Chicago Press.
- _____. 1969. **Educational Evaluation New Roles**. New Means 68th Yearbook of National Society for the study of Education, Chicago: The University of Chicago Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร. ชมพูนุช สุขหวาน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. ดร. อมรรัตน์ สนั่นเสียง
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
3. ดร. ปรีดา เบ็ญการ
รองคณบดีฝ่ายฝึกประสบการณ์และพัฒนาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
4. ดร. รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์
รักษาการตำแหน่งศูนย์ข้อมูลทะเบียนและบริการนักศึกษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาแบบทดสอบ
สำนักทะเบียนวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก ข

ผู้บังคับบัญชาของมหาวิทยาลัยและหนังสือขอความร่วมมือ

ผู้บังคับบัญชาของมหาดำเนินการ

1. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต
2. ผู้อำนวยการสำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยรังสิต
3. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
4. ผู้อำนวยการกองการศึกษามุทิตศึกษาทหารอากาศ ดอนเมือง
5. ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. ผู้อำนวยการโรงเรียนพิชญศึกษา รังสิต อ. ท่าวุ้ง จ. กาญจนบุรี
7. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปรังค์ อ. คง จ. นครราชสีมา
8. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าสนุก อ. ทับปุด จ. พังงา
9. ผู้อำนวยการโรงเรียนบำรุงวิวัฒนาวิทยา ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
10. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนคู กิ่งอำเภอบัวลาย จ. นครราชสีมา
11. ผู้อำนวยการโรงเรียนชลธารวิทยา อ. หลังสวน จ. ชุมพร
12. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหน อ. ท่าวังผา จ. น่าน

ที่ ศธ. 0513.109/

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

สิงหาคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือในการทำการวิจัย จำนวน 2 ชุด

ด้วยนางสาวกัญจน์ชญาน์ สรรเสริญ นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ดร.วสันต์ ทองไทย และ รศ.ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์

การวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้มหาบัณฑิตของสาขา วิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาบัณฑิตที่ สำเร็จการศึกษาแล้ว โดยการใช้แบบสอบถาม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะนำมาใช้เป็นแนวทางใน การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านนำส่งแบบสอบถาม ถึงผู้บังคับบัญชาเบื้องต้นของมหาบัณฑิตและมหาบัณฑิต คือ.....

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และหวังอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ภาควิชาการศึกษา

โทร 0-2579-7114

ภาคผนวก ค

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ภาษาอังกฤษ Master of Education Program in Educational Research and Evaluation

ชื่อปริญญา

ชื่อเต็ม ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
ชื่อย่อ ศษ.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)
ชื่อเต็ม Master of Education (Educational Research and Evaluation)
ชื่อย่อ M.Ed. (Educational Research and Evaluation)

หน่วยงานรับผิดชอบ

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 30 ได้ระบุไว้ว่า “ให้สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา” นอกจากนี้ในมาตรา 48 กำหนด “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก” การจะบรรลุข้อกำหนดดังกล่าวได้ บุคลากรต่างๆ ทางการศึกษาจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลการศึกษา แต่ปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่า หน่วยงานทางการศึกษาหลายหน่วยงานยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา กอปรกับศาสตร์ด้านการวิจัยและประเมิน

ทางการศึกษา มีการพัฒนาให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อให้บุคลากรของหน่วยงานต่างๆ สามารถทำการวิจัยและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาควิชาการศึกษาจึงได้เปิดสอนหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรอบรู้ในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา เพื่อสามารถปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

2. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

กำหนดการเปิดสอน

ปีการศึกษา 2546

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรแผน ก แบบ ก (2)

1. จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า	40 หน่วยกิต
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	28 หน่วยกิต
- สัมมนา		2 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ		14 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต

2. รายวิชา

	ก. รายวิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	28 หน่วยกิต
	- สัมมนา		2 หน่วยกิต
	153597**	สัมมนา (Seminar)	1,1
	- วิชาเอกบังคับ		14 หน่วยกิต
151512	พื้นฐานทางปรัชญา สังคมวิทยา และจิตวิทยาทางการศึกษา (Philosophical, Sociological and Psychological Foundations of Education)		3(3-0)
153511**	การประเมิน โครงการทางการศึกษา (Program Evaluation in Education)		3(3-0)
153521**	หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง (Advanced Educational Measurement and Evaluation)		2(2-0)
153531**	สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I (Statistics in Educational Research I)		3(3-0)
153591**	ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา (Research Methods in Educational Research)		3(3-0)
	- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต

ให้เลือกวิชาในกลุ่มสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต **หรือ**
เลือกวิชาในกลุ่มสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต **และ** เลือกวิชา

* วิชาที่เปิดใหม่

** วิชาที่ปรับปรุง

จากกลุ่มสาขาวิชาอื่นๆ ที่เปิดสอนภายในภาควิชาหรือนอกภาควิชาอีกไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา

รายวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีดังนี้

153513*	การประเมินคุณภาพการศึกษา (Educational Quality Assessment)	2(2-0)
153514*	การพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (Development of Criteria and Standard in Educational Evaluation)	2(1-2)
153515*	การศึกษาติดตามผล โครงการทางการศึกษา (Follow-up Study of Educational Program)	2(1-2)
153522**	การสร้างและการใช้แบบสอบมาตรฐาน (Construction and Utilization of Standardized Test)	2(2-0)
153523*	เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา (Educational Data Collection Techniques)	2(2-0)
153524**	การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ (Ability Test Construction)	2(1-2)
153525*	การสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement Test Construction)	2(2-0)
153526*	การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ (Construction and Utilization of Performance Test)	2(2-0)

* วิชาที่เปิดใหม่

** วิชาที่ปรับปรุง

153527*	การสร้างมาตรวัดทางจิตพิสัย (Affective Scale Construction)	2(2-0)
153528*	เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา (Information Technology in Educational Measurement and Evaluation)	3(2-2)
153529*	การพัฒนาคลังข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์ (Development of Computerized Item Bank)	3(2-2)
153532**	สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II (Statistics in Educational Research II)	2(2-0)
153533	การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Data Analysis by Using Statistical Package)	2(2-0)
153534	สถิตินอนพารามตริกในการวิจัยทางการศึกษา (Nonparametric Statistics in Educational Research)	2(2-0)
153581*	การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา (Qualitative Research in Education)	2(2-0)
153592	การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา (Experimental Research Design in Education)	2(2-0)
153593**	การวิจัยการสอน (Research in Teaching)	2(2-0)
153594*	การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (Action Research in Education)	2(1-2)

* วิชาที่เปิดใหม่

153596** เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา 1-3
(Selected Topics in Educational Research and Evaluation)

153598** ปัญหาพิเศษ 1-3
(Special Problems)

รายวิชาที่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาอื่นๆ ที่เปิดสอนภายในภาควิชาหรือนอกภาควิชาในระดับ 500 ขึ้นไป เช่น รายวิชาในกลุ่มสาขาวิชาการสอนคณิตศาสตร์ สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

153599** วิทยานิพนธ์ 1-12
(Thesis)

**วิชาที่ปรับปรุง

ภาคผนวก ง
เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

คำชี้แจง

เนื่องจากสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 ในปีการศึกษา 2546 ซึ่งมีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 3 รุ่น จำนวน 14 คน เพื่อให้มีข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร สำหรับนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ

ผู้วิจัยจึงขอสอบถามความคิดเห็นของท่านที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา โดยใคร่ขอความกรุณาท่านสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และขอความกรุณาท่านส่งกลับมาตามที่อยู่ดังของเอกสารที่แนบมา ภายในวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อหลักสูตรปรับปรุง 2545 สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมในเรื่อง

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาวิชา
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การดำเนินงานของสาขาและภาควิชา
6. การวัดและประเมินผล
7. คุณลักษณะของมหาบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

**หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)**

3. หมวดวิชาเอกเลือก (ต่อ)

- 153524 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ (1-2 หน่วยกิต)
- 153525 การสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2 หน่วยกิต)
- 153526 การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ (2 หน่วยกิต)
- 153527 การสร้างมาตรวัดทางจิตพิสัย (2 หน่วยกิต)
- 153528 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา (3 หน่วยกิต)
- 153529 การพัฒนาคลังข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์ (3 หน่วยกิต)
- 153532 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II (2 หน่วยกิต)
- 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (2 หน่วยกิต)
- 153534 สถิติอนุพารามเมตริกในการวิจัยทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153581 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153592 การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153593 การวิจัยการสอน (2 หน่วยกิต)
- 153594 การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (1-2 หน่วยกิต)
- 153596 เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา (1-3 หน่วยกิต)
- 153598 ปัญหาพิเศษ (1-3 หน่วยกิต)

ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าศึกษา

เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีทุกสาขาวิชาและมีคุณสมบัติตรงตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

- ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายและมีผลการศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

- ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองและมีหลักเกณฑ์อื่นๆ ตามที่สาขาวิชาต้องการ

- ไม่เคยถูกคัดชื่อออกเพราะมีผลการศึกษาไม่ถึงเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดในสาขาวิชาที่สมัคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาตามรายการของข้อคำถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
1. มีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ เช่น พรบ. การศึกษาแห่งชาติ.....
2. มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม.....
3. มีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง.....
4. มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ.....
2. ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร					
1. จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร (40 หน่วยกิต)
2. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอก (ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต)
3. จำนวนหน่วยกิตวิชาสัมมนา (2 หน่วยกิต)
4. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกบังคับ (14 หน่วยกิต)
5. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกเลือก (ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต)
6. จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ (ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต)
7. ความเหมาะสมของรายวิชาที่กำหนดในแต่ละภาคการศึกษา/แผนการศึกษา
8. ความเหมาะสมของรายวิชาตลอดหลักสูตร.....
9. ความเหมาะสมของสัดส่วนของจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดวิชา กับ เนื้อหาวิชา

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร					
1. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
2. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....
3. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวิจัย.....
4. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวัดผลและประเมินผล.....
5. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย.....
6. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่จัดให้เป็นองค์ความรู้ใหม่และทันสมัย.....
7. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้เป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงได้....
8. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงาน...
ความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา					
<i>หมวดวิชาเอกบังคับ</i>					
- 153511 การประเมินโครงการทางการศึกษา					
(ธรรมชาติและปรัชญาของการประเมินผลเพื่อการพัฒนา บทบาทของการประเมิน โครงการต่อการตัดสินใจพัฒนาและดำเนินโครงการ รูปแบบของการประเมินโครงการ การออกแบบและการปฏิบัติการประเมินโครงการ เกณฑ์และการพัฒนาเกณฑ์ คุณภาพมาตรฐานของการประเมิน บทบาทและจรรยาของนักประเมิน).....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153521 หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง (มโนทัศน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา หลักการในการพัฒนาและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล การศึกษา ทฤษฎีการวัดและทฤษฎีการประเมินทางการศึกษา แหล่งความคลาดเคลื่อนของการวัด การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย การสังเคราะห์เกณฑ์ในการวัดและการประเมินผลการศึกษา).....</p>
<p>- 153531 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I (ความเกี่ยวข้องระหว่างสถิติกับการวิจัย การเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมสำหรับการวิจัยในสถานการณ์ต่างๆ พรรณนาสถิติ อนุมานสถิติ ในกรณีที่ต้องการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มในกรณีที่มีตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การแปลความหมายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในทางสังคมศาสตร์).....</p>
<p>- 153591 ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา (หลักและระเบียบวิธีการวิจัยทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดหัวข้องานวิจัย วิธีรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนการวิจัย การกำหนดตัวอย่างและเทคนิควิธีการ การวิเคราะห์แปลผล และการวิจารณ์ผลการวิจัย การจัดทำรายงานเพื่อการนำเสนอในการประชุมและการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ.....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>หมวดวิชาเอกเลือก</p> <p>- 153513 การประเมินคุณภาพการศึกษา (ปรัชญา แนวคิด และหลักการของการประเมินคุณภาพการศึกษา ความสัมพันธ์ของระบบการประเมินคุณภาพการศึกษากับระบบการประกันคุณภาพ การจัดอันดับสถาบันการศึกษา เทคนิคการประเมินตนเองของสถาบัน และการเขียนรายงานการประเมินตนเอง เทคนิคการตรวจสอบคุณภาพสถาบันการศึกษา บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และจรรยาของผู้ตรวจสอบภายในและนักประเมินภายนอก ประเด็นโต้แย้งและแนวโน้มของการประเมินการศึกษา).....</p>
<p>- 153514 การพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา ปรัชญาและมโนทัศน์ของเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา มาตรฐานการประเมินการวิจัย การประเมินและสื่อวัสดุทางการศึกษาของสมาคมวิชาชีพปฏิบัติการ การพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินการวิจัย การสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์และมาตรฐาน.....</p>
<p>- 153515 การศึกษาติดตามผลโครงการทางการศึกษา (การวิเคราะห์โครงการการศึกษาที่มุ่งพัฒนาสังคมในด้านคุณภาพ คุณค่าและผลกระทบ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนกระทบจากโครงการ การกำหนดตัวบ่งชี้และพัฒนาเครื่องมือการศึกษา การปฏิบัติการติดตามประเมินโครงการ การสังเคราะห์ทางเลือกเพื่อปรับปรุงโครงการ และการนำเสนอผลการติดตาม)....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153522 การสร้างและการใช้แบบสอบถามมาตรฐาน (ลักษณะและแหล่งของแบบสอบถามมาตรฐาน การเลือกใช้แบบสอบถามมาตรฐาน การออกแบบ การสร้าง การพัฒนา แบบสอบถามมาตรฐานและการบริหารการสอบ และการพัฒนาเกณฑ์ในการแปลความหมายผลการสอบ).....</p>
<p>- 153523 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา (หลักการและเทคนิคในการสร้างและการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เนื้อหา และสังคมมิติ เทคนิคภาคสนาม)..</p>
<p>- 153524 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ (ความหมายของเขาวงกตปัญญา ความถนัดทางวิชาการและความถนัดเฉพาะทาง การวางแผนและการสร้างแบบวัดความสามารถ การพัฒนาคุณภาพแบบทดสอบด้วยทฤษฎี การทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎี การตอบสนองข้อสอบ การวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ การสร้างเกณฑ์ปกติ การบริหารการสอบ และการรายงานผลการสอบ).....</p>
<p>- 153525 การสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ลักษณะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่อวัด เทคนิคในการสร้างและการใช้แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การตรวจสอบและการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- 153526 การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ (ลักษณะและทักษะการปฏิบัติที่ต้องการวัด กลยุทธ์ในการสร้างและการใช้เครื่องมือวัด การปฏิบัติ การตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ).....
- 153527 การสร้างมาตรวัดทางจิตพิสัย (คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัยที่ต้องการวัด การสร้างมาตรวัดโดยวิธีการเปรียบเทียบคู่ วิธีการตัดสิน วิธีการประมาณค่ารวม วิธีวิเคราะห์สเกลโลแกรม และวิธีซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียลสเกล การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดทางจิตพิสัย).....
- 153528 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา (โมโนทัศน์ของระบบสารสนเทศทางการศึกษา การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการวัดและประเมินผล การศึกษา เน้นการวางแผน การออกแบบและการจัดระบบข้อมูลทางการศึกษาเพื่อการประเมินผลการเรียนรายบุคคล และการประเมินโครงการทางการศึกษา)...
- 153529 การพัฒนาคลังข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์ (การประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบตามทฤษฎีดั้งเดิม และทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ การออกแบบและพัฒนาคลังข้อสอบ การปรับปรุงแก้ไขข้อสอบ การจัดแบบสอบตามวัตถุประสงค์ของการใช้ การออกแบบการสอบตามความสามารถรายบุคคลทางคอมพิวเตอร์).....
- 153532 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II (อำนาจของการทดสอบ การใช้อนุมานสถิติในการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ในกรณีที่					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153532 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II (ต่อ) มีตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวทั้งรูปแบบผลกระทบตามกำหนด รูปแบบผลกระทบแบบคู่และผลกระทบแบบผสม การวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการวิจัยที่มีการวัดซ้ำ การใช้การวิเคราะห์การถดถอย-พหุคูณในการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์และการวิจัยกึ่งทดลอง เน้นการวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ).....</p>
<p>- 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยการศึกษาลักษณะต่างๆ)</p>
<p>- 153534 สถิตินอนพารามетริกในการวิจัยทางการศึกษา (การนำสถิตินอนพารามетริกมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาการศึกษา การทดสอบสมมติฐานต่างๆ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก หรือไม่กำหนดการแจกแจง).....</p>
<p>- 153581 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา (ทฤษฎีการแสวงหาความจริงทางการศึกษา ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เทคนิคการศึกษาชาติพันธุ์วรรณา การศึกษาเฉพาะกรณี การวิจัยและพัฒนา การวางแผนและการเขียน โครงการวิจัย การสังเคราะห์ผลการวิจัย).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153592 การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา (การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองและกึ่งทดลอง การวิเคราะห์และการแปลความหมายของผลที่ได้).....</p>
<p>- 153593 การวิจัยการสอน (ระเบียบวิธีวิจัยเพื่อวิเคราะห์ระบบการสอน เพื่อการศึกษาปัญหาและศึกษาค้นคว้าหาวิธีวิจัย เลือกใช้วิธีวิจัยที่เหมาะสมในการปรับปรุงการเรียนการสอน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมาย ของผลที่ได้).....</p>
<p>- 153594 การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (มโนทัศน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการศึกษา เทคนิควิธีการ และการออกแบบการวิจัย คุณภาพและกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย).....</p>
<p>- 153596 เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา (เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา ในระดับปริญญาโท หัวข้อเรื่องเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละภาคการศึกษา).....</p>
<p>- 153597 สัมมนา (การนำเสนอและอภิปรายหัวข้อที่น่าสนใจทางวิจัย และประเมินผลการศึกษา ในระดับปริญญาโท).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- 153598 ปัญหาพิเศษ (การศึกษาค้นคว้าทางวิจัยและประเมินผลการศึกษาระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียนเป็นรายงาน).....
- 153599 วิทยานิพนธ์ (การวิจัยในระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียนเป็นวิทยานิพนธ์).....
4. ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน					
1. การจัดการเรียนการสอนสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของแต่ละรายวิชา.....
3. การจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน.....
4. การจัดการเรียนการสอนมีการจัดลำดับเนื้อหาสำหรับสอนครบและตรงตามวัตถุประสงค์.....
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...
6. การจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....
7. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านการวิจัย.....
8. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านการวัดผลและประเมินผล.....
9. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย.....
10. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะทางด้านการวิจัย วัดผลและประเมินผล.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาและส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน.....
12. การจัดการเรียนการสอนมุ่งปลูกฝังให้นิสิตมีความรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย.....
13. กิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถส่งเสริม ความรู้และทักษะ นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน.....
14. การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นและซักถาม.....
15. การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา.....
16. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา...
17. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดและใช้ในการแก้ปัญหา.....
18. การจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน.....
5. ความเหมาะสมในการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา					
<u>การดำเนินงานของสาขาวิชา</u>					
1. การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา.....
2. การกำหนดจำนวนนิสิตที่รับ.....
3. วิธีการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา.....
4. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชา.....
5. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา.....
6. การจัดอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. การสอบประมวลความรู้.....
8. การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์.....
9. การปฐมนิเทศนิสิต.....
10. การปัจฉิมนิเทศนิสิต.....
<u>การดำเนินงานของภาควิชา</u>					
11. การจัดสื่อการเรียน วัสดุและอุปกรณ์การเรียน มีความเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน.....
12. การจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม...
6. ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล					
1. มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร.....
2. มีการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา ตรงตามเนื้อหาวิชา.....
3. มีระบบการวัดและประเมินผลการศึกษาที่ทำให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนของตนเอง เช่น การแจ้งผลของการวัดและประเมินผลให้ทราบ...
4. มีการบอกวิธีการและเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน
5. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและ เหมาะสมกับวิธีการสอน.....
6. มีการวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะ และทักษะ.....
7. เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผล...
8. ผลการประเมินตรงกับความรู้ ความสามารถ ที่แท้จริงของผู้เรียน.....
9. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียน การสอน.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7. คุณลักษณะของมหาบัณฑิต					
<u>คุณลักษณะทั่วไป</u>					
1. มีความเป็นนักวิชาการ
2. มีความมั่นคงในอารมณ์
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความขยันหมั่นเพียร.....
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต
7. มีความประหยัด
8. มีความเสียสละ
9. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
11. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน.....
12. มีความสามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ
13. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสร้างทีมงานได้....
14. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
15. มีความสามารถในการตัดสินใจและแสดงออก อย่างมีเหตุผล
16. มีความใฝ่รู้เพิ่มเติมและรู้จักฝึกฝนตนเองให้ทันต่อ วิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ.....
17. มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ
18. มีความสามารถและทักษะในการสื่อสาร.....
19. สามารถคิด พุด เขียน วิเคราะห์และแก้ปัญหาทางาน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม.....
20. สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาและสิ่งแวดล้อม ของงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีหลักการและเหตุผล..

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
21. มีความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหางานและปรับปรุงงาน
22. มีการเสนอแนวคิดหรือเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่หลากหลายมาใช้ เพื่อพัฒนางาน
23. มีการตรวจสอบและติดตามผลในการทำงานของตนเองอยู่เสมอ
24. มีการปรับปรุงและพัฒนางานของตนเองอยู่เสมอ..
25. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย รู้จักปรับปรุงและเสริมสร้างบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ.....
26. รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด.....
27. ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไปของมหาวิทยาลัย สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาในภาพรวม.....
<u>คุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ</u>					
28. มีความสามารถในการให้บริการทางวิชาการด้านวิจัยและประเมินผลแก่สังคม.....	*	*	*	*	*
29. มีความสามารถในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล.....
30. สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล.....
31. สามารถทำวิจัยค้นคว้า เพื่อพัฒนางานและแก้ปัญหาในงานที่ทำอยู่ได้.....	*	*	*	*	*
32. สามารถใช้การวิจัยค้นคว้า เพื่อพัฒนางานและแก้ปัญหาในงานที่ทำอยู่.....	*	*	*	*	*
33. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจด้านวิจัยและประเมินผล.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34. สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลให้กับหน่วยงานต่างๆ	*	*	*	*	*
35. มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานขั้นพื้นฐาน.....
36. มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงเพื่อการวิจัย
37. มีทักษะการนำเสนอผลงานวิจัย.....
38. มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล.....	*	*	*	*	*
39. มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน..	*	*	*	*	*
40. ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้และความสามารถทางการวิจัยและประเมินผลของมหาวิทยาลัยในภาพรวม.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

คำชี้แจง

เนื่องจากสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 ในปีการศึกษา 2546 ซึ่งมีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 3 รุ่น จำนวน 14 คน เพื่อให้มีข้อมูลจากบัณฑิตที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงขอสำรวจความคิดเห็นของท่านในฐานะที่เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา โดยใคร่ขอความกรุณาท่านสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และคงจะได้รับข้อมูลตามความเป็นจริงจากท่านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรต่อไป แล้วกรุณาส่งกลับมาตามที่อยู่ดังของเอกสารที่แนบมา ภายในวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อหลักสูตรปรับปรุง 2545 สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมในเรื่อง

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาวิชา
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การดำเนินงานของสาขาและภาควิชา
6. การวัดและประเมินผล
7. คุณลักษณะของมหาบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

7. ท่านเข้าศึกษาในสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ปีการศึกษา.....
ใช้เวลาในการศึกษาจนจบหลักสูตรเป็นระยะเวลาทั้งสิ้นภาคการศึกษา
8. ท่านได้เลือกศึกษาวิชาเอกเลือกจากกลุ่มสาขาวิชาอื่นๆ (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)
1. การสอนคณิตศาสตร์
 2. การสอนวิทยาศาสตร์
 3. เทคโนโลยีการศึกษา
 4. จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว
 5. บริหารการศึกษา
 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. ในการศึกษาสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาท่านประทับใจสิ่งใดมากที่สุด
1. คุณภาพของอาจารย์
 2. ความเป็นครูของผู้สอน
 3. ความเข้มข้นของการสอน
 4. ความเป็นเลิศทางวิชาการ
 5. อื่นๆ ระบุ
10. ในฐานะที่ท่านเป็นศิษย์เก่าของสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา ท่านต้องการให้ทางสาขาหรือภาควิชาทำอะไรให้ท่านบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ต้องการให้มีการพบปะสังสรรค์ศิษย์เก่าทุกรุ่น และทุกๆปี
 2. ต้องการให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต
ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ เป็นระยะๆ
 3. ต้องการให้มีการส่งจดหมายข่าวต่างๆ ของสาขาหรือภาควิชา
 4. เชิญเข้าร่วมงานทางวิชาการของสาขาหรือภาควิชาที่จัดขึ้น
 5. อื่นๆ ระบุ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาหลักสูตรที่กำหนดไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ แล้วพิจารณาตามรายการของข้อคำถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)	
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร <ol style="list-style-type: none">1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรอบรู้ในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา เพื่อสามารถปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 25422. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพและส่งเสริม ประสิทธิภาพในการทำงานของ ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลการศึกษา	
โครงสร้างของหลักสูตร แผน ก แบบ ก (2)	
จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า 40 หน่วยกิต
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต
- สัมมนา	2 หน่วยกิต
- วิชาเอกบังคับ	14 หน่วยกิต
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
แผนการศึกษา	
ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1 : (ภาคเรียนที่ 1)	
151512	พื้นฐานทางปรัชญา สังคมวิทยาและจิตวิทยาทางการศึกษา (3 หน่วยกิต)
153521	หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง (2 หน่วยกิต)
153531	สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I (3 หน่วยกิต)
153591	ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา (3 หน่วยกิต)

**หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)**

3. หมวดวิชาเอกเลือก (ต่อ)

- 153524 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ (1-2 หน่วยกิต)
- 153525 การสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2 หน่วยกิต)
- 153526 การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ (2 หน่วยกิต)
- 153527 การสร้างมาตรวัดทางจิตพิสัย (2 หน่วยกิต)
- 153528 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา (3 หน่วยกิต)
- 153529 การพัฒนาคลังข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์ (3 หน่วยกิต)
- 153532 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II (2 หน่วยกิต)
- 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (2 หน่วยกิต)
- 153534 สถิติอนุพารามตริกในการวิจัยทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153581 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153592 การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153593 การวิจัยการสอน (2 หน่วยกิต)
- 153594 การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (1-2 หน่วยกิต)
- 153596 เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา (1-3 หน่วยกิต)
- 153598 ปัญหาพิเศษ (1-3 หน่วยกิต)

ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าศึกษา

เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีทุกสาขาวิชาและมีคุณสมบัติตรงตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

- ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายและมีผลการศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

- ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองและมีหลักเกณฑ์อื่นๆ ตามที่สาขาวิชาต้องการ

- ไม่เคยถูกคัดชื่อออกเพราะมีผลการศึกษาไม่ถึงเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดในสาขาวิชาที่สมัคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาหลักสูตรที่กำหนดไว้ดังรายละเอียด และพิจารณาตามรายการของข้อคำถาม แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 1. มีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ของชาติ เช่น พรบ. การศึกษาแห่งชาติ..... 2. มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม..... 3. มีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง 4. มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และ เจตคติ.....
2. ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร 1. จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร (40 หน่วยกิต) 2. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอก (ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต) 3. จำนวนหน่วยกิตวิชาสัมมนา (2 หน่วยกิต) 4. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกบังคับ (14 หน่วยกิต) 5. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกเลือก (ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต) 6. จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ (ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต) 7. ความเหมาะสมของรายวิชาที่กำหนดในแต่ละ ภาคการศึกษา/แผนการศึกษา..... 8. ความเหมาะสมของรายวิชาตลอดหลักสูตร..... 9. ความเหมาะสมของสัดส่วนของจำนวนหน่วยกิต ในแต่ละหมวดวิชา กับ เนื้อหาวิชา.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร					
1. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....
2. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....
3. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวิจัย.....
4. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวัดผลและประเมินผล.....
5. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย.....
6. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนที่จัดให้เป็นองค์ความรู้ใหม่และทันสมัย.....
7. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้เป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้.....
8. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงาน.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>ความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา หมวดวิชาเอกบังคับ</p> <p>- 153511 การประเมินโครงการทางการศึกษา (ธรรมชาติและปรัชญาของการประเมินผลเพื่อการพัฒนา บทบาทของการประเมิน โครงการต่อการตัดสินใจพัฒนาและดำเนินโครงการ รูปแบบของการประเมินโครงการ การออกแบบและการปฏิบัติการประเมินโครงการ เกณฑ์และการพัฒนาเกณฑ์ คุณภาพมาตรฐานของการประเมิน บทบาทและจรรยาของนักประเมิน).....</p> <p>- 153521 หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง (มโนทัศน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา หลักการในการพัฒนาและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา ทฤษฎีการวัดและทฤษฎีการประเมินทางการศึกษา แหล่งความคลาดเคลื่อนของการวัด การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย การสังเคราะห์เกณฑ์ในการวัดและการประเมินผลการศึกษา).....</p> <p>- 153531 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I (ความเกี่ยวข้องระหว่างสถิติกับการวิจัย การเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมสำหรับการวิจัยในสถานการณ์ต่างๆ พรรณนาสถิติ อนุมานสถิติ ในกรณีที่ต้องการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มในกรณีที่มีตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- 153531 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I (ต่อ) การแปลความหมายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติในทางสังคมศาสตร์).....
- 153591 ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา (หลักและระเบียบวิธีการวิจัยทางวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนด หัวข้องานวิจัย วิธีรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนการ วิจัย การกำหนดตัวอย่างและเทคนิควิธีการ การ วิเคราะห์ แปลผล และการวิจารณ์ผลการวิจัย การจัดทำ รายงานเพื่อการนำเสนอในการประชุมและการตีพิมพ์ ในวารสารวิชาการ).....
<i>หมวดวิชาเอกเลือก</i>					
- 153513 การประเมินคุณภาพการศึกษา (ปรัชญา แนวคิด และหลักการของการประเมิน คุณภาพการศึกษา ความสัมพันธ์ของระบบ การประเมินคุณภาพการศึกษากับระบบการประกัน คุณภาพ การจัดอันดับสถาบันการศึกษา เทคนิค การประเมินตนเองของสถาบัน และการเขียนรายงาน การประเมินตนเอง เทคนิคการตรวจสอบคุณภาพ สถาบันการศึกษา บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และจรรยาของผู้ตรวจสอบภายในและ นักประเมินภายนอก ประเด็นโต้แย้งและแนวโน้ม ของการประเมินการศึกษา).....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153514 การพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (ปรัชญาและมโนทัศน์ของเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา มาตรฐานการประเมิน การวิจัย การประเมินและสื่อวัสดุทางการศึกษาของสมาคมวิชาชีพปฏิบัติ การพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินการวิจัย การสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์และมาตรฐาน).....</p>
<p>- 153515 การศึกษาติดตามผลโครงการทางการศึกษา (การวิเคราะห์โครงการการศึกษาที่มุ่งพัฒนาสังคมในด้านคุณภาพ คุณค่าและผลกระทบ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนกระทบจากโครงการ การกำหนดตัวบ่งชี้และพัฒนาเครื่องมือการศึกษา การปฏิบัติการติดตามประเมินโครงการ การสังเคราะห์ทางเลือกเพื่อปรับปรุงโครงการ และการนำเสนอผลการติดตาม)....</p>
<p>- 153522 การสร้างและการใช้แบบสอบมาตรฐาน (ลักษณะและแหล่งของแบบสอบมาตรฐาน การเลือกใช้แบบสอบมาตรฐาน การออกแบบการสร้าง การพัฒนา แบบสอบมาตรฐานและการบริหารการสอบ และการพัฒนาเกณฑ์ในการแปลความหมายผลการสอบ).....</p>
<p>- 153523 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา (หลักการและเทคนิคในการสร้างและการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เนื้อหา และสังคมมิติ เทคนิคภาคสนาม)..</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153524 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ (ความหมายของเขาวนั้ปัญหา ความถนัดทางวิชาการ และความถนัดเฉพาะทาง การวางแผนและการสร้างแบบ วัดความสามารถ การพัฒนาคุณภาพแบบทดสอบ ด้วยทฤษฎี การทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎี การตอบสนองข้อสอบ การวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ การสร้างเกณฑ์ปกติ การบริหารการสอบ และการรายงานผลการสอบ).....</p>
<p>- 153525 การสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ลักษณะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องวัด เทคนิค ในการสร้างและการใช้แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การตรวจสอบและการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน).....</p>
<p>- 153526 การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ (ลักษณะและทักษะการปฏิบัติที่ต้องการวัด กลยุทธ์ ในการสร้างและการใช้เครื่องมือวัด การปฏิบัติ การตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ).....</p>
<p>- 153527 การสร้างมาตรวัดทางจิตพิสัย (คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัยที่ต้องการวัด การสร้างมาตรวัดโดยวิธีการเปรียบเทียบคู่ วิธีการตัดสิน วิธีการประมาณค่ารวม วิธีวิเคราะห์สเกลโลแกรม และวิธีซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียลสเกล การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดทางจิตพิสัย).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153528 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา (มโนทัศน์ของระบบสารสนเทศทางการศึกษา การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการวัดและประเมินผล การศึกษา เน้นการวางแผน การออกแบบ และการจัดระบบข้อมูลทางการศึกษา เพื่อการประเมินผล การเรียนรายบุคคล และการประเมิน โครงการทางการศึกษา).....</p>
<p>- 153529 การพัฒนาค้างข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์ (การประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบตามทฤษฎีดั้งเดิม และทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ การออกแบบและพัฒนาค้างข้อสอบ การปรับปรุงแก้ไขข้อสอบ การจัดแบบสอบตามวัตถุประสงค์ของการใช้ การออกแบบการสอบตามความสามารถรายบุคคลทางคอมพิวเตอร์).....</p>
<p>- 153532 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II (อำนาจของการทดสอบ การใช้อนุมานสถิติในการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ในกรณีที่มีตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวทั้งรูปแบบผลกระทบตามกำหนด รูปแบบผลกระทบแบบสุ่มและรูปแบบผลกระทบแบบผสม การวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการวิจัยที่มีการวัดซ้ำ การใช้การวิเคราะห์การถดถอย-พหุคูณในการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์และการวิจัยกึ่งทดลอง เน้นการวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยการศึกษาลักษณะต่างๆ)</p>
<p>- 153534 สถิตินอนพารามตริกในการวิจัยทางการศึกษา (การนำสถิตินอนพารามตริกมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาการศึกษา การทดสอบสมมติฐานต่างๆ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กหรือไม่กำหนดการแจกแจง)</p>
<p>- 153581 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา (ทฤษฎีการแสวงหาความจริงทางการศึกษาความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เทคนิคการศึกษาชาติพันธุ์วรรณา การศึกษาเฉพาะกรณี การวิจัยและพัฒนา การวางแผนและการเขียนโครงการวิจัย การสังเคราะห์ผลการวิจัย)</p>
<p>- 153592 การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา (การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองและกึ่งทดลอง การวิเคราะห์และการแปลความหมายของผลที่ได้).....</p>
<p>- 153593 การวิจัยการสอน (ระเบียบวิธีวิจัยเพื่อวิเคราะห์ระบบการสอน เพื่อการศึกษาปัญหาและศึกษาค้นคว้าหาวิธีวิจัย เลือกใช้วิธีวิจัยที่เหมาะสมในการปรับปรุงการเรียนการสอน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลที่ได้).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153594 การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (มโนทัศน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการศึกษา เทคนิค วิธีการและการออกแบบการวิจัย คุณภาพและ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพของการวิจัย เชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการวิจัย และ การเขียนรายงานการวิจัย).....</p>
<p>- 153596 เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผล การศึกษา (เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา ในระดับปริญญาโท หัวข้อเรื่องเปลี่ยนแปลงไป ในแต่ละภาคการศึกษา).....</p>
<p>- 153597 สัมมนา (การนำเสนอและอภิปรายหัวข้อที่น่าสนใจทางวิจัย และประเมินผลการศึกษา ในระดับปริญญาโท).....</p>
<p>- 153598 ปัญหาพิเศษ (การศึกษาค้นคว้าทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา ระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียนเป็นรายงาน).....</p>
<p>- 153599 วิทยานิพนธ์ (การวิจัยในระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียน เป็นวิทยานิพนธ์).....</p>
<p>4. ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1. การจัดการเรียนการสอนสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>2. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับคำอธิบาย รายวิชาของแต่ละรายวิชา.....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. การจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน.....
4. การจัดการเรียนการสอนมีการจัดลำดับเนื้อหาสำหรับสอนครบและตรงตามวัตถุประสงค์.....
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...
6. การจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....
7. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านการวิจัย.....
8. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านการวัดผลและประเมินผล.....
9. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย.....
10. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะทางด้านการวิจัย วัดผลและประเมินผล.....
11. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาและส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน.....
12. การจัดการเรียนการสอนมุ่งปลูกฝังให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย
13. กิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถส่งเสริม ความรู้และทักษะ นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน.....
14. การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและซักถาม.....
15. การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา...
17. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดและใช้ในการแก้ปัญหา.....
18. การจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน.....
5. ความเหมาะสมในการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา					
<u>การดำเนินงานของสาขาวิชา</u>					
1. การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา.....
2. การกำหนดจำนวนนิสิตที่รับ.....
3. วิธีการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา.....
4. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชา.....
5. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา.....
6. การจัดอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์.....
7. การสอบประมวลความรู้.....
8. การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์.....
9. การปฐมนิเทศนิสิต.....
10. การปัจฉิมนิเทศนิสิต.....
<u>การดำเนินงานของภาควิชา</u>					
11. การจัดสื่อการเรียน วัสดุและอุปกรณ์การเรียน มีความเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน.....
12. การจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม...
6. ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล					
1. มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. มีการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาตรงตามเนื้อหาวิชา.....
3. มีระบบการวัดและประเมินผลการเรียนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนของตนเอง เช่น การแจ้งผลของการวัดและประเมินผลให้ทราบ...
4. มีการบอกวิธีการและเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน
5. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับวิธีการสอน.....
6. มีการวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะ และทักษะ.....
7. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผล...
8. ผลการประเมินตรงกับความรู้ ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน.....
9. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน.....
7. คุณลักษณะของมหาบัณฑิต <i>คุณลักษณะทั่วไป</i>					
1. มีความเป็นนักวิชาการ
2. มีความมั่นคงในอารมณ์
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความขยันหมั่นเพียร.....
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต
7. มีความประหยัด
8. มีความเสียสละ
9. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน.....
12. มีความสามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ
13. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสร้างทีมงานได้
14. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
15. มีความสามารถในการตัดสินใจและแสดงออก อย่างมีเหตุผล
16. มีความใฝ่รู้เพิ่มเติมและรู้จักฝึกฝนตนเองให้ทันต่อ วิทยาการใหม่ๆ อยู่เสมอ.....
17. มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ
18. มีความสามารถและทักษะในการสื่อสาร.....
19. สามารถคิด พุด เขียน วิเคราะห์และแก้ปัญหางาน ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม.....
20. สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาและสิ่งแวดล้อม ของงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีหลักการและเหตุผล
21. มีความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยี ใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหางานและปรับปรุงงาน
22. มีการเสนอแนวคิดหรือเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่หลากหลายมาใช้ เพื่อพัฒนางาน
23. มีการตรวจสอบและติดตามผลในการทำงาน ของตนเองอยู่เสมอ
24. มีการปรับปรุงและพัฒนางานของตนเองอยู่เสมอ..
25. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย รู้จักปรับปรุงและ เสริมสร้างบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ.....
26. รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด.....
27. ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไป ของมหาวิทยาลัยในภาพรวม.....	*	*	*	*	*

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>คุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้ ความสามารถ</u>					
28. มีความสามารถในการให้บริการทางวิชาการ ด้านวิจัยและประเมินผลแก่สังคม
29. มีความสามารถในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับ การวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล.....
30. สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับ วิจัยและประเมินผล.....
31. สามารถทำวิจัยค้นคว้าเพื่อพัฒนางานและ แก้ปัญหา ในงานที่ทำอยู่ได้.....
32. สามารถใช้การวิจัยค้นคว้า เพื่อพัฒนางานและ แก้ปัญหาในงานที่ทำอยู่ได้.....
33. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ด้านวิจัยและประเมินผล.....
34. สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือ เป็นวิทยากรเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผล ให้กับหน่วยงานต่างๆ
35. มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการทำงานขั้นพื้นฐาน.....
36. มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง เพื่อการวิจัย
37. มีทักษะการนำเสนอผลงานวิจัย.....
38. มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล.....
39. มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน
40. ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อคุณลักษณะเฉพาะ ด้านความรู้และความสามารถทางการวิจัยและ ประเมินผลของมหาวิทยาลัยในภาพรวม.....	*	*	*	*	*

แบบสัมภาษณ์เพิ่มเติมสำหรับมหำบัณฑิต

เกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545)

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ของมหาบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรและตนเอง มาใช้เป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545)

สถานที่สัมภาษณ์.....

สัมภาษณ์วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 2550 เวลาน. ถึงน.

ประเด็นของการสัมภาษณ์ ในเรื่องต่อไปนี้

- 1) คุณค่าของหลักสูตร
- 2) จุดแข็งและจุดอ่อนของหลักสูตร
- 3) ความประทับใจในหลักสูตร
- 4) วิชาเรียนที่ประทับใจมากที่สุด
- 5) สิ่งที่มหาบัณฑิตเห็นว่าควรปรับปรุง
- 6) ลักษณะของตนเองหลังจากจบการศึกษาและความคาดหวังก่อนมาเรียนในสาขานี้
- 7) การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ และวิชาที่นำไปใช้มากที่สุด
- 8) การได้รับการยอมรับจากผู้อื่นหรือสังคมในด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

คำชี้แจง

เนื่องจากสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ซึ่งมีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 3 รุ่น เพื่อให้มีข้อมูลจากบัณฑิตที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงขอสำรวจความคิดเห็นของท่านในฐานะที่เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545) โดยใคร่ขอความกรุณาจากท่านสละเวลาตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ และคงจะได้รับข้อมูลตามความเป็นจริงจากท่านอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรต่อไป แล้วกรุณาส่งกลับมาตามที่อยู่ดังซองเอกสารที่แนบมา ภายในวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อหลักสูตรปรับปรุง 2545 สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมในเรื่อง

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. โครงสร้างของหลักสูตร
3. เนื้อหาวิชา
4. การจัดการเรียนการสอน
5. การดำเนินงานของสาขาและภาควิชา
6. การวัดและประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

7. ในการศึกษาสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาท่านประทับใจสิ่งใดมากที่สุด

1. คุณภาพของอาจารย์
2. ความเป็นครูของผู้สอน
3. ความเข้มข้นของการสอน
4. ความเป็นเลิศทางวิชาการ
5. อื่นๆ ระบุ

8. ในฐานะที่ท่านเป็นนิสิตของสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาการศึกษา

ท่านต้องการให้ทางสาขาหรือภาควิชาทำอะไรให้ท่านบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ต้องการให้มีการพบปะสังสรรค์ศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันทุกรุ่น และทุกๆปี
2. ต้องการให้มีการรายงานผลการติดตามผลการปฏิบัติงานของมหาบัณฑิต
ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ เป็นระยะๆ
3. ต้องการให้มีการส่งจดหมายข่าวต่างๆ ของสาขาหรือภาควิชา
4. เชิญเข้าร่วมงานทางวิชาการของสาขาหรือภาควิชาที่จัดขึ้น
5. อื่นๆ ระบุ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของท่านที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาหลักสูตรที่กำหนดไว้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ แล้วพิจารณาตามรายการของข้อคำถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)																			
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร <ol style="list-style-type: none">1. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีความรอบรู้ในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา เพื่อสามารถปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 25422. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา3. เพื่อปรับปรุงคุณภาพและส่งเสริม ประสิทธิภาพในการทำงานของ ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลการศึกษา																			
โครงสร้างของหลักสูตร แผน ก แบบ ก (2) <table><tr><td>จำนวนหน่วยกิตรวม</td><td>ไม่น้อยกว่า</td><td>40 หน่วยกิต</td></tr><tr><td>ก. วิชาเอก</td><td>ไม่น้อยกว่า</td><td>28 หน่วยกิต</td></tr><tr><td>- สัมมนา</td><td></td><td>2 หน่วยกิต</td></tr><tr><td>- วิชาเอกบังคับ</td><td></td><td>14 หน่วยกิต</td></tr><tr><td>- วิชาเอกเลือก</td><td>ไม่น้อยกว่า</td><td>12 หน่วยกิต</td></tr><tr><td>ข. วิทยานิพนธ์</td><td>ไม่น้อยกว่า</td><td>12 หน่วยกิต</td></tr></table>		จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า	40 หน่วยกิต	ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	28 หน่วยกิต	- สัมมนา		2 หน่วยกิต	- วิชาเอกบังคับ		14 หน่วยกิต	- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต	ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิตรวม	ไม่น้อยกว่า	40 หน่วยกิต																	
ก. วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	28 หน่วยกิต																	
- สัมมนา		2 หน่วยกิต																	
- วิชาเอกบังคับ		14 หน่วยกิต																	
- วิชาเอกเลือก	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต																	
ข. วิทยานิพนธ์	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต																	
แผนการศึกษา ปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1 : (ภาคเรียนที่ 1) <ol style="list-style-type: none">151512 พื้นฐานทางปรัชญา สังคมวิทยาและจิตวิทยาทางการศึกษา (3 หน่วยกิต)153521 หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง (2 หน่วยกิต)153531 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I (3 หน่วยกิต)153591 ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา (3 หน่วยกิต)																			

**หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)**

3. หมวดวิชาเอกเลือก (ต่อ)

- 153524 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ (1-2 หน่วยกิต)
- 153525 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2 หน่วยกิต)
- 153526 การสร้างและการใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ (2 หน่วยกิต)
- 153527 การสร้างมาตรวัดทางจิตพิสัย (2 หน่วยกิต)
- 153528 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา (3 หน่วยกิต)
- 153529 การพัฒนาคลังข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์ (3 หน่วยกิต)
- 153532 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II (2 หน่วยกิต)
- 153534 สถิตินอนพารามตริกในการวิจัยทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153581 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153592 การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา (2 หน่วยกิต)
- 153593 การวิจัยการสอน (2 หน่วยกิต)
- 153594 การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (1-2 หน่วยกิต)
- 153596 เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา (1-3 หน่วยกิต)
- 153598 ปัญหาพิเศษ (1-3 หน่วยกิต)

ข. วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเข้าศึกษา

เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีทุกสาขาวิชาและมีคุณสมบัติตรงตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตของบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดังนี้

- ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้าย และมีผลการศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

- ผู้สมัครต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองและมีหลักเกณฑ์อื่นๆ ตามที่สาขาวิชาต้องการ

- ไม่เคยถูกคัดชื่อออกเพราะมีผลการศึกษาไม่ถึงเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดในสาขาวิชาที่สมัคร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาหลักสูตรที่กำหนดไว้ดังรายละเอียด และพิจารณาตามรายการของข้อคำถาม แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 1. มีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ของชาติ เช่น พรบ. การศึกษาแห่งชาติ..... 2. มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม..... 3. มีความสอดคล้องกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง 4. มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และ เจตคติ.....					
2. ความเหมาะสมของโครงสร้างของหลักสูตร 1. จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร (40 หน่วยกิต) 2. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอก (ไม่น้อยกว่า 28 หน่วยกิต) 3. จำนวนหน่วยกิตวิชาสัมมนา (2 หน่วยกิต) 4. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกบังคับ (14 หน่วยกิต) 5. จำนวนหน่วยกิตวิชาเอกเลือก (ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต) 6. จำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ (ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต) 7. ความเหมาะสมของรายวิชาที่กำหนด ในแต่ละภาคการศึกษา/แผนการศึกษา 8. ความเหมาะสมของรายวิชาตลอดหลักสูตร..... 9. ความเหมาะสมของสัดส่วนของจำนวนหน่วยกิต ในแต่ละหมวดวิชา กับ เนื้อหาวิชา					
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร 1. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....
3. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวิจัย.....
4. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาทักษะด้านการวัดผลและประเมินผล.....
5. เนื้อหาวิชาที่เรียนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย.....
6. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรที่จัดให้เป็นองค์ความรู้ใหม่และทันสมัย.....
7. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนสามารถใช้เป็นพื้นฐานเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงได้....
8. เนื้อหาวิชาของหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริงในการปฏิบัติงาน...
ความเหมาะสมของคำอธิบายรายวิชา					
<i>หมวดวิชาเอกบังคับ</i>					
- 153511 การประเมินโครงการทางการศึกษา					
(ธรรมชาติและปรัชญาของการประเมินผลเพื่อการพัฒนา บทบาทของการประเมินโครงการต่อการตัดสินใจพัฒนาและดำเนินโครงการ รูปแบบของการประเมินโครงการ การออกแบบและการปฏิบัติการประเมินโครงการ เกณฑ์และการพัฒนาเกณฑ์ คุณภาพมาตรฐานของการประเมิน บทบาทและจรรยาของนักประเมิน).....					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153521 หลักการวัดและประเมินผลการศึกษาขั้นสูง (มโนทัศน์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา หลักการในการพัฒนาและการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล การศึกษา ทฤษฎีการวัดและทฤษฎีการประเมินทางการศึกษา แหล่งความคลาดเคลื่อนของการวัด การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือเกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย การสังเคราะห์เกณฑ์ในการวัดและการประเมินผลการศึกษา).....</p>
<p>- 153531 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา I (ความเกี่ยวข้องระหว่างสถิติกับการวิจัย การเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมสำหรับการวิจัยในสถานการณ์ต่างๆ พรรณนาสถิติ อนุมานสถิติ ในกรณีที่ต้องการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มในกรณีที่มีตัวแปรอิสระเพียงตัวเดียว การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การแปลความหมายผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในทางสังคมศาสตร์).....</p>
<p>- 153591 ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา (หลักและระเบียบวิธีการวิจัยทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา การวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดหัวข้องานวิจัย วิธีรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผนการวิจัย การกำหนดตัวอย่างและเทคนิควิธีการ การวิเคราะห์แปลผล และการวิจารณ์ผลการวิจัย การจัดทำรายงานเพื่อการนำเสนอในการประชุมและการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p align="center">หมวดวิชาเอกเลือก</p> <p>- 153513 การประเมินคุณภาพการศึกษา (ปรัชญา แนวคิด และหลักการของการประเมินคุณภาพการศึกษา ความสัมพันธ์ของระบบการประเมินคุณภาพการศึกษากับระบบการประกันคุณภาพ การจัดอันดับสถาบันการศึกษา เทคนิคการประเมินตนเองของสถาบัน และการเขียนรายงานการประเมินตนเอง เทคนิคการตรวจสอบคุณภาพสถาบันการศึกษา บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และจรรยาของผู้ตรวจสอบภายในและนักประเมินภายนอก ประเด็นโต้แย้งและแนวโน้มของการประเมินการศึกษา).....</p>
<p>- 153514 การพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (ปรัชญาและมโนทัศน์ของเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา มาตรฐานการประเมินการวิจัย การประเมินและสื่อวัสดุทางการศึกษาของสมาคมวิชาชีพปฏิบัติการ การพัฒนาเกณฑ์และมาตรฐานการประเมินการวิจัย การสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์และมาตรฐาน).....</p>
<p>- 153515 การศึกษาติดตามผลโครงการทางการศึกษา (การวิเคราะห์โครงการการศึกษาที่มุ่งพัฒนาสังคมในด้านคุณภาพ คุณค่าและผลกระทบ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนกระทบจากโครงการ การกำหนดตัวบ่งชี้และพัฒนาเครื่องมือการศึกษา การปฏิบัติการติดตามประเมินโครงการ การสังเคราะห์ทางเลือกเพื่อปรับปรุงโครงการ และการนำเสนอผลการติดตาม)....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153522 การสร้างและการใช้แบบสอบถาม (ลักษณะและแหล่งของแบบสอบถาม การเลือกใช้แบบสอบถาม การออกแบบ การสร้าง การพัฒนา แบบสอบถามและการบริหารการสอบ และการพัฒนาเกณฑ์ในการแปลความหมายผลการสอบ).....</p>
<p>- 153523 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา (หลักการและเทคนิคในการสร้างและการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เนื้อหา และสังคมมิติ เทคนิคภาคสนาม)..</p>
<p>- 153524 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ (ความหมายของเขาวนั้ปัญญา ความถนัดทางวิชาการและความถนัดเฉพาะทาง การวางแผนและการสร้างแบบ วัดความสามารถ การพัฒนาคุณภาพแบบทดสอบด้วยทฤษฎี การทดสอบแบบดั้งเดิมและทฤษฎี การตอบสนองข้อสอบ การวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ การสร้างเกณฑ์ปกติ การบริหารการสอบ และการรายงานผลการสอบ).....</p>
<p>- 153525 การสร้างแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ลักษณะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต้องวัด เทคนิคในการสร้างและการใช้แบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การตรวจสอบและการวิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- 153526 การสร้างและ การใช้เครื่องมือวัดการปฏิบัติ (ลักษณะและทักษะการปฏิบัติที่ต้องการวัด กลยุทธ์ในการสร้างและ การใช้เครื่องมือวัด การปฏิบัติ การตรวจสอบและวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ).....
- 153527 การสร้างมาตรวัดทางจิตพิสัย (คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัยที่ต้องการวัด การสร้างมาตรวัดโดยวิธีการเปรียบเทียบคู่ วิธีการตัดสิน วิธีการประมาณค่ารวม วิธีวิเคราะห์สเกลโลแกรม และวิธีซีแมนติก ดิฟเฟอเรนเชียลสเกล การตรวจสอบคุณภาพของมาตรวัดทางจิตพิสัย).....
- 153528 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการวัดและการประเมินผลการศึกษา (โมโนทัศน์ของระบบสารสนเทศทางการศึกษา การพัฒนาระบบสารสนเทศทางการวัดและประเมินผล การศึกษา เน้นการวางแผน การออกแบบ และการจัดระบบข้อมูลทางการศึกษา เพื่อการประเมินผล การเรียนรายบุคคล และการประเมินโครงการทางการศึกษา).....
- 153529 การพัฒนาคลังข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์ (การประมาณค่าพารามิเตอร์ของข้อสอบตามทฤษฎีดั้งเดิม และทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบ การออกแบบและพัฒนาคลังข้อสอบ การปรับปรุงแก้ไขข้อสอบ การจัดแบบสอบตามวัตถุประสงค์ของการใช้ การออกแบบการสอบตามความสามารถรายบุคคลทางคอมพิวเตอร์).....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153532 สถิติในการวิจัยทางการศึกษา II (อำนาจของการทดสอบ การใช้อนุมานสถิติในการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม ในกรณีที่มีตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวทั้งรูปแบบผลกระทบตามกำหนด รูปแบบผลกระทบแบบสุ่มและแบบผสม การวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบการวิจัยที่มีการวัดซ้ำ การใช้การวิเคราะห์การถดถอย-พหุคูณ ในการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์และการวิจัยกึ่งทดลอง เน้นการวิเคราะห์และการแปลความหมายข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ).....</p>
<p>- 153533 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (การจัดเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยการศึกษา ลักษณะต่างๆ)</p>
<p>- 153534 สถิตินอนพารามетริกในการวิจัยทางการศึกษา (การนำสถิติอนพารามетริกมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหาการศึกษา การทดสอบสมมติฐานต่างๆ ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กหรือไม่กำหนดการแจกแจง)</p>
<p>- 153581 การวิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา (ทฤษฎีการแสวงหาความจริงทางการศึกษา ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เทคนิคการศึกษาชาติพันธุ์วรรณา การศึกษาเฉพาะกรณี การวิจัยและพัฒนา การวางแผนและการเขียนโครงการวิจัย การสังเคราะห์ผลการวิจัย)</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>- 153592 การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองทางการศึกษา (การออกแบบการวิจัยเชิงทดลองและกึ่งทดลอง การวิเคราะห์และการแปลความหมายของผลที่ได้).....</p>
<p>- 153593 การวิจัยการสอน (ระเบียบวิธีวิจัยเพื่อวิเคราะห์ระบบการสอน เพื่อการศึกษาปัญหาและศึกษาค้นคว้าหาวิธีวิจัย เลือกใช้วิธีวิจัยที่เหมาะสมในการปรับปรุงการเรียนการสอน การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายของผลที่ได้).....</p>
<p>- 153594 การวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา (มโนทัศน์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการทางการศึกษา การวิเคราะห์สภาพปัญหาการจัดการศึกษา เทคนิควิธีการ และการออกแบบการวิจัย คุณภาพและกระบวนการตรวจสอบคุณภาพของ การวิจัยเชิงปฏิบัติการ การปฏิบัติการวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย).....</p>
<p>- 153596 เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา (เรื่องเฉพาะทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา ในระดับปริญญาโท หัวข้อเรื่องเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละภาคการศึกษา).....</p>
<p>- 153597 สัมมนา (การนำเสนอและอภิปรายหัวข้อที่น่าสนใจทางวิจัยและประเมินผลการศึกษา ในระดับปริญญาโท).....</p>

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
- 153598 ปัญหาพิเศษ (การศึกษาค้นคว้าทางวิจัยและประเมินผลการศึกษาระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียนเป็นรายงาน).....
- 153599 วิทยานิพนธ์ (การวิจัยในระดับปริญญาโท และเรียบเรียงเขียนเป็นวิทยานิพนธ์).....
4. ความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน					
1. การจัดการเรียนการสอนสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาของแต่ละรายวิชา.....
3. การจัดการเรียนการสอนมีการกำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน.....
4. การจัดการเรียนการสอนมีการจัดลำดับเนื้อหาสำหรับสอนครบและตรงตามวัตถุประสงค์.....
5. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ...
6. การจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน.....
7. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านการวิจัย.....
8. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านการวัดผลและประเมินผล.....
9. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาความรู้ทางด้านสถิติเพื่อการวิจัย.....
10. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาทักษะทางด้านการวิจัย วัดผลและประเมินผล.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11. การจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาและส่งเสริมด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน.....
12. การจัดการเรียนการสอนมุ่งปลูกฝังให้นิสิตมีความรับผิดชอบต่อตนเองและงานที่ได้รับมอบหมาย.....
13. กิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถส่งเสริม ความรู้และทักษะ นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน.....
14. การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นและซักถาม.....
15. การจัดการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นิสิตได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา.....
16. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษา...
17. การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดและใช้ในการแก้ปัญหา.....
18. การจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการพัฒนาและแก้ปัญหาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน.....
5. ความเหมาะสมในการดำเนินงานของสาขาวิชาและภาควิชาการศึกษา					
<u>การดำเนินงานของสาขาวิชา</u>					
1. การกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษา.....
2. การกำหนดจำนวนนิสิตที่รับ.....
3. วิธีการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา.....
4. การจัดผู้สอนในแต่ละรายวิชา.....
5. การจัดอาจารย์ที่ปรึกษา.....
6. การจัดอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์.....
7. การสอบประมวลความรู้.....

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8. การสอบปกป้องวิทยานิพนธ์.....
9. การปฐมนิเทศนิสิต.....
10. การปัจฉิมนิเทศนิสิต.....
<u>การดำเนินงานของภาควิชา</u>					
11. การจัดสื่อการเรียน วัสดุและอุปกรณ์การเรียน มีความเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน.....
12. การจัดห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม...
6. ความเหมาะสมของการวัดและประเมินผล					
1. มีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร.....
2. มีการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา ตรงตามเนื้อหาวิชา.....
3. มีระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ทำให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การแจ้งผลของการวัดและประเมินผลให้ทราบ...
4. มีการบอกวิธีการและเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน
5. ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและ เหมาะสมกับวิธีการสอน.....
6. มีการวัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะ และทักษะ.....
7. เปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการประเมินผล...
8. ผลการประเมินตรงกับความรู้ ความสามารถ ที่แท้จริงของผู้เรียน.....
9. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัด การเรียนการสอน.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545)

คำชี้แจง

เนื่องจากสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2545 ในปีการศึกษา 2546 ซึ่งมีผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว 3 รุ่น จำนวน 14 คน เพื่อให้มีข้อมูลจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้มหาบัณฑิตของสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา สำหรับนำมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยจึงขอทราบความคิดเห็นของท่านในฐานะผู้บังคับบัญชาเบื้องต้นของมหาบัณฑิตบัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญและสามารถให้ข้อมูลดังกล่าวได้เป็นอย่างดี จึงขอความกรุณาท่านสะดวกตอบแบบสอบถามและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ แล้วขอความกรุณาท่านส่งกลับมาตามที่อยู่ดังซองเอกสารที่แนบมา ภายในวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างยิ่ง

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาบัณฑิต แบ่งเป็น

2.1 คุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต

2.2 คุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้และความสามารถทางการวิจัยและประเมินผล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

8. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็น
ผู้ได้บังคับบัญชาของท่าน ได้รับมอบหมายให้ทำงานประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. งานสอน
 วิชาทั่วไป วิชาที่เกี่ยวกับวิจัยและประเมินผล
2. งานบริหาร ตำแหน่ง
3. งานบริการ
 ทางวิชาการ โปรรณ
- การเรียนการสอน โปรรณ
4. งานวิจัยและประเมินผลการศึกษา
5. ปฏิบัติงานด้านอื่นๆ (โปรรณ)

9. ท่านต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชาคนอื่นๆ มาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือไม่ เพราะเหตุใด

ต้องการ จำนวน คน เพราะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ไม่ต้องการ เพราะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะของมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
 คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความรู้สึกของท่าน
 ตามความเป็นจริง

คุณลักษณะ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1 คุณสมบัติทั่วไป					
1. ความเป็นนักวิชาการ
2. มีความมั่นคงในอารมณ์
3. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
4. มีความรับผิดชอบ
5. มีความขยันหมั่นเพียร
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต
7. มีความประหยัด
8. มีความเสียสละ
9. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
10. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
11. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน.....
12. มีความสามารถทำงานได้อย่างเป็นระบบ.....
13. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสร้างทีมงานได้
14. รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
15. มีความสามารถในการตัดสินใจและแสดงออก อย่างมีเหตุผล
16. มีความใฝ่รู้เพิ่มเติมและรู้จักฝึกฝนตนเอง ให้ทันต่อวิทยาการใหม่ๆเสมอ.....
17. มีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ
18. มีความสามารถและทักษะในการสื่อสาร.....

คุณลักษณะ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19. สามารถคิด พุด เขียนวิเคราะห์และแก้ปัญหาทางานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม.....
20. สามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาและสิ่งแวดล้อมของงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีหลักการและเหตุผล.....
21. มีความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อแก้ปัญหาทางานและปรับปรุงงาน.....
22. มีการเสนอแนวคิดหรือเทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่หลากหลายมาใช้ เพื่อพัฒนางาน.....
23. มีการตรวจสอบและติดตามผลในการปฏิบัติงานของตนเองอยู่เสมอ.....
24. มีการปรับปรุงและพัฒนาางานของตนเองอยู่เสมอ.....
25. แต่งกายสุภาพเรียบร้อย รู้จักปรับปรุงและเสริมสร้างบุคลิกภาพของตนเองอยู่เสมอ.....
26. รักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด
27. ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อคุณลักษณะทั่วไปของมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาในภาพรวม.....
2.2 คุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้และความสามารถทางการวิจัยและประเมินผล					
28. มีความสามารถในการให้บริการทางวิชาการด้านวิจัยและประเมินผลแก่สังคม
29. มีความสามารถในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิจัย วัสดุผลและประเมินผล.....
30. สามารถสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับวิจัยและประเมินผล.....

คุณลักษณะ	ความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
31. สามารถทำวิจัยค้นคว้าเพื่อพัฒนางานและแก้ปัญหา ในงานที่ทำอยู่ได้.....
32. สามารถใช้การวิจัยค้นคว้า เพื่อพัฒนางานและแก้ปัญหาในงานที่ทำอยู่ได้.....
33. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ด้านวิจัยและประเมินผล.....
34. สามารถให้คำแนะนำ คำปรึกษา หรือเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผลให้กับหน่วยงานต่างๆ
35. มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานขั้นพื้นฐาน.....
36. มีทักษะและความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงเพื่อการวิจัย
37. มีทักษะการนำเสนอผลงานวิจัย.....
38. มีการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการวิจัย วัตถุประสงค์และประเมินผล.....
39. มีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน.....
40. ความพึงพอใจของท่านที่มีต่อคุณลักษณะเฉพาะด้านความรู้และความสามารถทางการวิจัยและประเมินผลของมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษาในภาพรวม.....

